

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

De annexis seu concomitantibus hoc sacramentum particula.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Benedictio cinerum et cilicij

Benedictio cinerum, in quibus ponendus est infirmus moriens: et cilicij quo cadaver defuncti est inuoluendum. Cap. 1. r.
R. Adiuuorium nostrum in nomine domini. **R.** Qui fecit celum et terram. **R.** Domine exaudi orati. **R.** Et clamor. **R.** Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.** **Oratio.**

O Deus, qui non mortem, sed penitentiam desideras peccatorum, fragilitatem conditionis humane benignissime respice: et hos cineres, quos causa proferende humilitatis, atque promerende venie famulo tuo imponi, et cilicium quo eum indui deprecemur, bene dicere pro tua pietate digneris: ut qui se cinerem esse ob prauitatis sue meritum, et in puluerem reuersurum se cognouit, peccatorum omnium veniam, et premia penitentibus repromissa a te misericorditer consequi mereatur. Per Christum dominum nostrum. Qui tecum vivit et reg.

Exorcismus cineris.

Exorcizo te cinis in nomine Dei patris omnipotentis, et in nomine Iesu Christi filij eius, et spiritus sancti, qui te per ignem in favillam conuerti precepit: ut sicut iussione dei per sanctum famulum suum Moysen cinis vitule in populo aspersus omnem congregationem sanctificauit Israel, ita et tu exorcizatus in nomine sancte trinitatis, et in terra et cilicio aspersus efficias, ut in famulo Dei non lateat diabolus, sed manifestetur atque expellatur: ut purus et sincerus inueniatur. Per dominum nostrum Iesum Christum, qui venturus est iudicare vivos et mortuos, et seculum per ignem. **C. Ite benedictio cilicij.**

Bene dic dñe hoc cilicium, quod famulus tuus pro humilitatis et penitentis sue deuotione indui appetiuit: ut sicut iniuitorum populo in cinere et cilicio penitenti pepercisti, ita et famulus tuus humiliationis et professionis sue indutus vestimento, a te creatore suo omnium indulgentiam consequatur delictorum. Per Christum dominum nostrum. **R.** Amen.

Tunc aspersis cineribus et cilicio aqua benedicta, imponat per tranque super infirmum, vel etiam defunctum, et dicat sequentem orationem. Oremus. Oratio.

Induat te dñs vestimento salutis: et qui ut nobis humilitatis ostenderet formam, vilibus voluit indui pannis in precepto, ipse te faciat corde contrito et humiliato sibi assistere: ut sic

cut habitum hunc abiectiois te fecit extrinsecus induere, ita ipse vestimento immortalitatis et stola iucunditatis te intrinsecus induat. Per eundem dominum nostrum Iesum Christum filium Dei: qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat deus in secula seculorum. **R. Amen.** Tunc super infirmum sacerdos cineres aspergat, et cilicium super eum ponat. Si autem iam mortuus fuerit, similiter eum aspergat et cilicium eum induat.

De oratione facienda in visitatione infirmorum. Cap. 12.
Quam sacerdos aliquam personam infirmam decumbentem visitaverit, et aliquam orationem super eam facere voluerit, poterit uti forma infra scripta, videlicet. **C** Primum intrans domum, vel cameram infirmi dicat. **Pax huic domini.**

Et omnibus habitantibus in ea. Et accedens ad lectulum infirmi, eum dulciter salutet, et ad patientiam hortetur, et aliqua verba sancta pro ipsius exhortatione et consolatione dicat. Et quia infirmitas corporalis frequentius evenit propter infirmitatem spiritualem, ut in c. cum infirmitas, de penit. et remis. hortetur eum, ut si cito velit sanari ab infirmitate, etiam infirmitas non sit multum gravis, integram et veram confessionem faciat de omnibus peccatis suis. Postmodum sacerdos dicat.

Charissime, si dominus tibi prestare dignabitur sanitatem, non proponis de cetero pro viribus tuis a peccatis cavere, et eius mandata pro posse servare? Quo promittente, dicat sacerdos. V. Adiutorium nostrum in nomine domini. R. Qui fecit celum et terram. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oratio.

Troceat, quesumus dñe Iesu Chie, domum hanc sub nostre humilitatis ingressu eterna felicitas, divina prosperitas, serena letitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna. Effugiat ex hoc loco accessus demonum, adsint angelis pacis, domusque hanc deserat effugata discordia. Magnifica dñe super nos nomen sanctum tuum: bene dic conversationi nostre: sanctifica nostre humilitatis ingressus: qui sanctus et pius es: et permanens cum patre et spiritu sancto in secula seculorum. **Ps. Dñe ne in furore. j. fo. 58. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Sequentia sancti Evangelij sm Matthei. R. Gloria tibi dñe. Dum sacerdos dicit, Sequentia sancti, signu crucis faciat sup**

P. scin

Oratio super infirmantibus

se in fronte, super os, et super pectus, et similiter super infirmos; maxime si fuerit masculus; si vero femina fuerit, dum sacerdos se signat, per semetipsum in locis predictis se signet: et hoc idem in sequentibus Euangelij obseruetur.

In illo tpe: Cum introisset Iesus Capharnaui: accessit ad eum Centurio rogans eum, et dicens: Domine puer meus iacet in domo paraliticus, et male torquetur. Et ait illi Iesus: Ego veniam, et curabo eum. Et respondens Centurio ait: Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum: sed tamen dic verbo, et sanabitur puer meus. Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites: et dico huic, vade: et vadit: et alio, veni: et venit: et seruo meo, fac hoc: et facit. Audiens autem Iesus miratus est, et sequentibus se dixit: Amen dico vobis, non inueni tantam fidem in Israel. Dico autem vobis, quod multi ab oriente et occidente venient: et recumbent cum Abraham Isaac et Jacob in regno celorum: Filius autem regni eiciet in tenebras exteriores. Ibi erit fletus et stridor dentium. Et dixit Iesus Centurioni: Vade et sicut credi disti fiat tibi. Et sanatus est puer eius ex illa hora. **Oramus.**

O Domine sancte, per opus eterne deus, qui benedictionis tue gratiam egris infundendo corporibus, facturam tuam multiplici pietate custodis, ad inuocationem nominis tui benignus assiste: ut famulum tuum ab egritudine liberatus et sanitati donatum dextera tua erigas, virtute confirmes, potestate tueas, atque ecclesie tue sancte cum omni desiderata prosperitate restituas. Per Christum dominum nostrum. **R. Amen. Psalmus.**

Quoniam speravi in te, domine, dixi domino, deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges. Sanctis qui in terra sunt eius, mirificauit omnes voluntates meas in eis. Multiplicatae sunt infirmitates eorum: postea accelerauerunt. Non congregabo conuenticula eorum de sanguinibus, nec memor ero nominum eorum per labia mea. Dominus pars hereditatis meae, et calicis mei: tu es qui restituas hereditatem meam mihi. Aures ceciderunt mihi in pelaris: etenim hereditas mea preclara est mihi. Confitebor dominum qui tribuit mihi intellectum: insuper et usque ad noctem increpauerunt me renes mei. Providebas dominum in conspectu meo semper: quoniam a dextris est mihi, ne commouear. Propter hoc letatum est cor meum, et exultauit lingua mea: insuper et caro mea

mea requiescet in spe. **Q**ui non derelinques a facie mea in inferno: nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. **N**otas mihi fecisti vias vite: adimplebis me letitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua usque in fine. **D**ominus vobiscum. **Sequentia sancti Evangelij secundum Marcum. R.** Gloria tibi Domine.

In illo tempore: Accubentibus undecim discipulis, apparuit illis Iesus: et exprobrauit incredulitatem illorum, et duritiam cordis: quia his qui viderant eum resurrexisse a mortuis non crederant. **E**t dixit eis: Euntes in mundum uniuersum predicare Evangelium omni creature. **Q**ui crediderit et baptizatus fuerit, saluus erit. **Q**ui vero non crediderit, condemnabitur: Signa autem eos, qui crediderint, hec sequentur. **I**n nomine meo demonia eicient, linguis loquentur nouis, serpentes tollent. **E**t si mortiferum quid biberint, non eis nocebit. **S**uper egros manus imponent, et bene habebunt. **E**t dominus quidem Iesus, postquam locutus est eis, assumptus est in celum: et sedet a dextris Dei. **I**lli autem perfecti predicauerunt ubique domino cooperante, et sermonem confirmante sequentibus signis. **Oremus. O.**

Omnipotens deus, qui ab humanis corporibus omnem languorem et omnem infirmitatem precepti tui potestate depellis, adesto propitius huic famulo tuo: ut fugatis infirmitatibus et viribus, receptis nomen sanctum tuum instaurata protinus sanitate benedicat. **P**er Christum dominum. **R.** Amen. **Ps.**

Raudiat te dominus in die tribulationis: protegat te nomen dei Iacob. **M**ittat tibi auxilium de sancto: et de Sion tueatur te. **D**ominus sit omnis sacrificij tui: et holocaustus tuum pingue fiat. **R**eduat tibi secundum cor tuum, et omne consilium tuum confirmet. **N**on estabitur in salutari tuo: et in nomine dei nostri magnificabimur. **I**mpleat dominus omnes petitiones tuas: nunc cognoui quoniam saluum fecit dominus Iherosolimam suam. **R**audiat illum de celo sancto suo: in potentibus salus dextere eius. **R**ati in curribus, et hi in equis: nos autem in nomine domini dei nostri invocabimus. **I**psi obligati sunt, et ceciderunt: nos autem surreximus, et erecti sumus. **O**mnis saluum fac regem: et exaudi nos in die, qua invocauerimus te. **D**ominus vobiscum.

Sequentia sancti Evangelij secundum Lucam. R. Gloria tibi domine. **I**n illo tempore: Surgens Iesus de synagoga, introiit in domum Simonis, Socrus autem Simonis tenebatur ma-

In visitatione infirmorum

gnis febribus. Et rogauerunt illum pro ea. Et stans super illam imperauit febrim: et dimisit illam. Et continuo surgens ministrabat illis. Cum autem sol occidisset, omnes qui habebant infirmos varijs languoribus, ducebant illos ad Iesum. At ille singulis manus imponens curabat eos. **Oremus.**

Omnine sancte, pater omnipotens, eterne deus, qui fragilitates humane conditionis infusa virtutis tue dignatione confirmas: ut salutaribus remedijs corpora nostra et mentes vegetentur: super hunc famulum tuum propitius intende: ut omni necessitate corporee infirmitatis exclusa, gratia in eo pristinae sanitatis perfecta reparetur. **Per Christum. Amen. Ps. Inclina domine aurem. fol. 59. Dominus 70. Sequentia sancti Euange. secundum Joannem. Gloria tibi domine.**

In illo tempore: Erat dies festus iudeorum, et ascendit Iesus Ierosolymam. Est autem Ierosolymis probatica piscina, que cognominatur hebraice Bethesda, quinque porticus habens. In his iacebat multitudo magna languentium, cecorum, claudorum, aridorum, expectantium aque motum. Angelus autem domini in tempore descendisset in piscinam: et mouebat aqua. Et qui prior descendisset in piscinam: post motionem aque, sanus fiebat a quacumque detinebant infirmitate sua. Erat autem quidam homo ibi triginta et octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Iesus iacentem, et cognouisset, quia multum iam tempus habet, dixit ei: Vis sanus fieri? Respondit ei languidus. Domine hominem non habeo, ut cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam. Dum venio enim ego, alius ante me descendit. Dicit ei Iesus: Surge, tolle grabatum tuum, et ambula. Et statim sanus factus est homo, et sustulit grabatum suum, et ambulabat. Erat autem sabbatum in illa die. Dicebant ergo iudei illi, qui sanctus fuerat. Sabbatum est: non licet tibi tollere grabatum tuum. Respondit eis. Qui me sanus fecit, ille mihi dixit. Tolle grabatum tuum, et ambula. Interrogauerunt ergo eum: quis est ille homo, qui dixit tibi, tolle grabatum tuum, et ambula? Respondit autem, qui sanus fuerat effectus, nesciebat quis esset. Iesus autem decesserat a turba constituta in loco. Postea inuenit eum Iesus in templo: et dixit illi: Ecce sanus factus es: iam amplius noli peccare: ne deterius aliquid tibi contingat. **Oremus.**

Respice domine famulum tuum in infirmitate sui corporis laborantem: et animam refoue quam creasti: ut castigationibus emendatus.

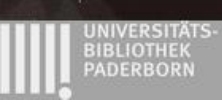
emendata, continuo, se sentiat tua medicina saluatā. Per Chri
 stum. **Ps.** Qui habitat in adiuto. fol. 60. **Ant.** Media vita in
 morte sumus: quem querimus adiutorem, nisi te dñe: qui pro
 peccatis nostris iuste irascaris. Sancte Deus, sancte fortis, san
 cte et misericors saluator, amare morti ne tradas nos. **Re.** Ne
 proicias nos in tempore senectutis: cum defecerit virtus no
 stra ne derelinquas nos dñe. Sancte Deus, **rc.** **Re.** Muro tuo
 impugnabili circuncinge nos dñe: armis tue potentie pro
 tege nos semper Deus noster. Sancte Deus, **rc.** **Re.** Aspice
 dñe de sede sancta tua, et cogita de nobis: inclina Deus meus
 aurem tuam et audi: aperi oculos tuos et vide tribulationem no
 strā. Sancte Deus **rc.** Gloria. Sancte Deus **rc.** Kyrie eleison,
 Chuse elei Kyrie elei. Pater noster. **Re.** Et ne nos. **Re.** Sed li
 be. **Re.** Misere mei dñe, qm̄ infirmatus sum. **Re.** Sana me do
 mine, qm̄ conturbata sunt oia ossa mea. **Re.** Post partum virgo
 inuolata permansisti. **Re.** Dei genetricis intercede pro nobis. **Re.**
 Angelis suis Deus mandauit de te. **Re.** Ut custodiant te in om
 nibus vijs tuis. **Re.** Saluum fac seruum tuum. **Re.** Deus meus
 sperantem in te. **Re.** Mitte ei dñe auxilium de sancto. **Re.** Et de
 Sion tuere eum. **Re.** Nihil proficiat inimicus in eo. **Re.** Et filius
 iniquitatis nō apponat nocere ei. **Re.** Esto ei domine tyrris for
 titudinis. **Re.** A facie inimici. **Re.** Domine exaudi orationem.
Re. Et cla. **Re.** Dñs. **Re.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.** **Oratio.**

Omnipotēs sempiternē deus, infirmitatez famuli tui pro
 pitius respice: atque ad protegendum eum dexteram tue
 maiestatis extende. **Oratio.**

Oncede hunc famulum tuum, que sumus domine Deus,
 perpetua mentis et corporis sanitate gaudere: et gloriosa
 beate Marię semper virginis intercessione a presenti libera
 tristitia, et eterna perfrui letitia. **Oratio.**

Oeus, qui miro ordine angelorum ministeria hominūque
 dispensas, pcede propitius, vt a quibus tibi ministrantibus
 in celo semper assistit, ab his in terra vita nra muniatur. **Dio.**

Oeus, qui facturę tue semper pio dominaris affectu, incli
 na aurem tuam supplicationibus nostris: et famulum tuū
 aduersa valetudine sui corporis laborantē placatus respice:
 et visita saluari tuo: et celestis grę presta ei medicinam. Per do.

Petitiones faciende infirmo morienti

Completa vltima oratione sacerdos vtranzq; manuz ponat super caput infirmi: & dicat orationem de B. Amectio, videlicet

Hic orationem
Febrici
causibus
valere
certum
est.

Sper egros manus imponent & bene habebunt. **Iesus** Marię filius, mundi salus & dominus meritis beati Vincentij confessoris sui sit tibi clemēs & propitiu. Amen. **Postea** dicat. **Initium sancti Evangelij secundum Joannem.**

In principio erat verbum, & verbum erat apud Deum; & Deus erat verbum. Hoc erat in principio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt: & sine ipso factum est nihil quod factum est. In ipso vita erat: & vita erat lux hominum. Et lux in tenebris lucet: & tenebrę eam non comprehenderunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joannes. Hic venit in testimonium, vt testimonium perhiberet de lumine: vt omnes crederent per illum. Non erat ille lux: sed vt testimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera, quę illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. In mundo erat, & mundus per ipsum factus est: & mundus eum non cognouit. In propria venit: & sui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum dedit eis potestatem filios Dei fieri his, qui credunt in nomine eius. Qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri; sed ex Deo nati sunt. Et verbum caro factum est: & habitauit in nobis. Et vidimus gloriam eius: gloriam quasi vnigeniti a patre: plenum gratię & veritatis. **Postea subiungat dicens:**

Omninus Iesus Christus apud te sit, vt te defendat: intra te sit, vt te cōseruet: ante te sit: vt te deducat: post te sit, vt te custodiat: super te sit, vt te bene dicat: qui cum patre, & spū sancto in vnitate perfecta viuit & regnat in secula seculorum. **Benedictio** dei omnipotentis patris, & filij, & spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. Amen.

Predicta oratio super infirmos potest abbreviari ad libitum valde vtilibus. Cap. 13.

Solent frequenter a personis secularibus ex deuotione aduocari, sacerdotes: vt assistant morientibus. Ideoq; taliter aduocari poterūt in tali tpe infra scriptam formā seruare, vel aliam, vt eis visum fuerit. **primo**

R. **P**rimo ingredientes cameram infirmi dicant. Pax huic domui,
Et oibus habitantibus in ea. **P**ostea accedentes ad infir-
mum, eum dulciter saluent, & consolantur. Et si viderint eum
morti proximum, si tñ adhuc sit capax rationis, hortentur ad ple-
nam subiectionem sui ipsius diuine & bonitati & voluntati. Et
cum viderint eum paratum ad moriendum, sacerdos petat ad
eo infrascriptas petitiones per ordinem, morose & distincte, vt
eas infirmus percipere possit, vtz. **Sacerdos.** Credis oēs arti-
culos fidei, & totam sacram scripturam, sñ expositionē sancto-
rum doctorū & catholicorum? **Rñdeat infirmus.** Credo. **Sacer-**
dos. Detestaris tu, & reprobas oēs hereses, & superstitiones a
sancta mfe ecclā catholica dānatas, & reprobatas? **Rñdeat**
infirmus. Reprobo. **Sacerdos.** Gaudes mori in fide dñi nostri
Iesu Chri? **Rñdeat infirmus.** Gaudeo. **Sacerdos.** Cognoscis
te multū offendisse dñm deū creatorem tuū, a quo tanta benefi-
cia recepisti, & a quo habes quicquid boni habes? **Rñdeat in-**
firmus. Cognosco. **Sacerdos.** Doles ex corde de omni offen-
sa contra dñm deum, te ipsum, & proximum tuū, qualitercunq;
commissa? **Rñdeat infirmus.** Doleo. **Sacerdos.** Doles de oī
negligentia, & omissione bñ operandi, & de contemptu gratiarū
a dño deo tibi datarū? **Rñdeat infirmus.** Doleo. **Sacerdos.**
Doles de hoc, non timore mortis, vel cuiuscūq; pene, sed soluz
ex consideratione offensę diuine bonitatis, quā offendisti?
Rñdeat infirmus. Ita doleo. **Sacerdos.** Desideras recorda-
ri oīū peccatorū tuorū obliuionē, vt de ipsis habere possis spe-
cialē contritionem, & dolorem, & pñiam? **Rñdeat infirmus.**
Desidero. **Sacerdos.** proponis de cetero, si deo placuerit te
de hac egritudine sanatum, deinceps toto tempore vitę suę ca-
uere a peccatis mortalibus, & vitā tuā mutare: & potius quod-
cunq; dānū tpale, & corporalem mortem sustinere, q̄ de cete-
ro deum per peccatum mortale offendere? **Rñdeat infirmus.**
Propono. **Sacerdos.** Rogas deum, vt te in hoc sancto pro-
posito conferuet? **Rñdeat infirmus.** Rogo. **Sacerdos.** Percis
oibus inimicis tuis, qui verbo, vel facto, tibi vel tuis in aliquo
nocuerunt, amore dñi dei tui, a quo etiā tu venis tuorū pctō-
rū, petis, & hoc non solum verbo, sed corde, & firma voluntate?
Rñdeat infirmus. Parco. **Sacerdos.** Vis omnia integre
P + resti-

Petitiones faciente infirmo morienti

restitueris illis a quibus acquisiisses, accepisses, vel habuisses per te vel per alios iniuste et in debito modo, et per hoc totam facultatem tuam, si aliter satisfacere non posses exponere, et eisdem renunciare? **Rñdeat infirmus.** Volo: et paratus sum. **Sacerdos.** Credis non proprijs meritis, sed passionis dñi nostri Jesu Christi virtute, et merito ad gloriam peruenire? **Rñdeat infirmus.** Credo. **Sacerdos.** Credis q dñs noster Jesus Christus pro nostra salute mortuus sit: et q ex proprijs meritis, vel alio modo nullus possit saluari, nisi in merito passionis eius? **Rñdeat infirmus.** Credo. **Sacerdos.** Redde ei gratias toto corde: quantum potes: et te ipsius passioni recommenda: et ipsam corde cogita, et ore quantum potes nomina. **Rñdeat infirmus.** Reddo. **Sacerdos.** Doles q non potes recordari de omnibus peccatis tuis, quibus dñm deum offendisti, in quocunque loco, et cum qualicumque persona, que si recordareris, confitereris integraliter? **Rñdeat infirmus.** Doleo. **Sacerdos.** Doles, q postquam veniam de peccatis tuis a dño Deo consecutus es: reciduas reuersus es ad eadem, vel similia, vel maiora peccata? **Rñdeat infirmus.** Doleo. **Sacerdos.** Si occurrerit tibi diabolus, ei semper appone merita passionis Christi. **Rñdeat infirmus.** Apponā. **Sacerdos.** Si te tentauerit de fide, dicas te omnia credere, et confiteri, que credit, et confitetur sancta catholica et apostolica ecclesia. **Rñdeat infirmus.** Dicam. **Sacerdos.** Si dñs Deus voluerit te sine tua peccata iudicare, dicas: Dñe Deus, ego pono mortem dñi mei Jesu Christi inter me et iudicium tuum: et quamuis meruerim eternam mortem propter peccata mea, interpono tamen meritum passionis eiusdem loco meriti, quod ego miser debere hñe, et non habeo. Item dñe pono eandem passionem et mortem dñi mei Jesu Christi inter me et iram tuam: et in manus tuas dñe commendo spiritum meum. **Rñdeat infirmus.** Dicam. **Non erit desperandum, vel dubitandum de salute illius, qui suprapositas petitiones corde crediderit, et ore confessus fuerit. Finitis predictis petitionibus cum ceperit in agone mortis infirmus certare, poterunt legi infra posite petitiones omnes, vel aliquę ipsarum, sicut necesse fuerit, et et repeti. Et cum viderint infirmum signis evidentibus morti proximum, intermittentes petitiones faciant recitare**

recommendaationem adiungit: vt infra fol. 170. **Prus tamen iustissimus facere debet sequentes protestationes.**

De protestationibus faciendis a moriente. Cap. 14.

Prima protestatio.

In nomine sanctissime trinitatis, patris, et filij, et spiritus sancti, Ego **A.** protestor coram te sanctissime angele dei diuina pietate ex utero matris mihi deputator: et coram te patre meo **P.** et coram omnibus vobis circumstantibus: quod in ea vera fide catholica, quae sancta Romana et apostolica proficitur ecclesia, et in qua omnes decesserunt sancti, mori desidero, et volo: Nec ad momentum temporis diutius uiuere affecto, nisi quantum diuine placuerit pietati, cui in omnibus conformiter meam subijcio voluntatem.

Secunda protestatio.

Item protestor, quod sub tua angelica protectione, et adiutorio diuine gratie discedam: et sic mori intendo absque omni desperatione et fidei dubitatione: ita quod neque magnitudo, nec numerositas meorum peccaminum in barathrum desperationis me immergere debent: cum sciam, et veraciter credam unam desicci sui sanguinis guttas in ara crucis effusam, suffecisse in redemptionem totius humani generis, si ita placitum fuisset diuine pietati.

Tertia protestatio.

Protestor quod in casu, ubi ex pusillanimitate spiritus propter tremendum diuinum iudicium, cui astare habeo, aut demonis temptatione, seu debilitate rationis (quod deus auertat) aliqua incederem desperationem, aut fidei dubitationem, hoc ipsum pro nunc sana mente existens reuoco, casto, et pro non tali facto habere volo, eo quod non a sano et deliberato hoc ipsum eueniet, submittens me totaliter diuine pietati.

Quarta protestatio.

Protestor etiam, quod cum diuina misericordia nulli peccatori contrito et confessio remissionem suorum peccaminum denegat eam desideranti, quod eandem misericordiam et remissionem mihi impertiri velit, toto corde desidero: et peto illam consequi per merita amarissime sue mortis, et virtutem preciosissimi sanguinis sui, per me effusi, in ligno sanctissime crucis, et per merita et preces sanctissime sue matris, et omnium sanctorum Angelorum, et electorum.

Quinta protestatio.

Protestor etiam super hanc petitionem, humili prece potestatem

ctam

etiam, vt diuina pietas me suscipere velit in numerum eorum hominum, quos ab eterno p̄ordinauit, in extremo iudicio esse saluandos: si, & in quantum pro meis peccatis exigentibus tandiu penas purgatorias sustinere debeam, dummodoin eternum non secludar a sua pietate. **Comendatio.**

His protestationibus premissis sanctissime angele Dei tibi extremam meam voluntatem & affectionem pro testamento anime mee comendo, tria mihi ex testamento saluatoris misericorditer impetrari rogans. Primo vn̄ lacrymosum intuitus & dolorosum suspirium: ex innumeris quos in cruce pendens tribus horis vn̄is habuit ad mitigandum dolorosos meos singultus & gemitus, & suspiria, quibus n̄c premo. Et vt ipsa mater omnis gratie mecum condiducere velit vn̄icuz cordis sui virginici gemitum dolorosumque suspirium ac lacrymosum intuitum, ex innumeris, quos sub cruce stando suspirijs & lacrymis habuit, atq; vt redemptore humani generis intuendo: Suscipiedo me in numerus eorū p̄d̄isti, qui veniā & salutem ad n̄m̄ in extremo iudicio per sua sanctissima merita & preces p̄sequuntur. Secundo succurrat tua angelica pietas: vt q̄n̄ miserum cor meum scindetur, & aia mea misera a corpore separabitur, tunc inueniā placabile iudicem: intuitu illius diuine charitatis, in qua amorosum cor suum scindebatur in cruce pro salute mundi: & sua diuinissima aia a diuinissimo corpore separabat. Ultimo sanctissime angele Dei, comendo tibi extremam horā vite mee: vt exorū aq; mee gubernando, & ab hostibus salutis me protegendō super has protestationes velis esse, vbi & quoties opus fuerit contra omnia pericula salutis, fidelis testis, & protector.

Illi sunt tres Pater noster, & tres Ave Maria: cum tribus orationibus, que debent dici pro animabus morientium quibus & malis suis prodest, si dicantur deuote. Cap. 15.

Primus Pater noster. Kyrielelei. Christeelelei. Kyrieleleison; Pater noster. **in memoriam agonie Domini nostri, Jesu Christi, Ave Maria gratia plena, Dominus etc.** **Oratio.**

O Domine Jesu Ch̄e per agoniam, & orationem tuam sanctissimam, qua orasti pro nobis in monte oliueti: q̄n̄ factus est sudor tuus sicut gutte sanguinis decurrentis in terras, obsecro te, vt multitudinē sudoris tui sanguinet, quē p̄ timoris tui angustia

gustia copiosissime p nobis effudisti, offerre & ostendere digneris dei patri omnipotenti, contra multitudinem omnium peccatorum huius famuli tui: & libera eum in hac hora mortis sue ab omnibus angustijs suis, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum patre & spiritu sancto viuis & regnas in secula seculorum.

Amen. **Secundus.** Pater noster, Kyrieleyson. **Christe eleison.** Kyrieleyson. Pater noster, **in memoria omnium passionum domini nostri Jesu Christi.** & Ave Maria gratia plena, Dominus tecum. **Oratio.**

Omine Jesu Christe, qui pro nobis mori dignatus es in cruce, obsecro te, vt omnes amaritudines passionis & penarum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinisti in cruce, & maxime in illa hora, quando sanctissima anima tua egressa est de corpore tuo sanctissimo, offerre & ostendere digneris Deo patri omnipotenti pro anima huius famuli tui: & libera eum in hac hora mortis ab omnibus peccatis & passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum patre & spiritu sancto viuis & regnas in secula seculorum.

Tertius. Pater noster dicitur in memoria ineffabile charitatis domini nostri Jesu Christi. Kyrieleyson. Christe eleison. Kyrieleyson. Pater noster, qui es in celis; sanctific. &c. Ave Maria gratia plena Dominus.

Oratio. **O**mine Jesu Christe, qui per os prophete dixisti, In charitate perpetua dilexi te deo attraxi te miserans tui: obsecro te, vt eandem charitatem tuam, que te de celo ad terram, ad tolerandas omnium passionum tuarum amaritudines attraxit, offerre, & ostendere digneris deo patri omnipotenti pro anima huius famuli tui: & libera eum ob omnibus passionibus, & penis, quas pro peccatis suis timet se meruisse: & salva animam eius in hac hora exitus sui in gloria eterna, & in pulcherrime dñe Jesu Christe qui redemisti nos preciosissimo sanguine tuo, miserere anime huius famuli tui: & eum introducere digneris ad semper virentia, & amena loca paradisi: vt viuat ibi amore inuisibili, qui a te & ab electis tuis separari nunquam potest. Qui cum patre & spiritu sancto viuis & regnas in trinitate perfecta per infinita, &c. Amen.

Postea si adhuc vixerit subiungende sunt infra scripte orationes cum totidem. Ave Maria.

Oratio.

Orationes dicende in agone mortis ad beatam virginem Mariam. Cap. i.

Prima oratio.

Mater dei et hominum, fons misericordie indefinenter effundens tuos copiose gratie, Maria te rogo dulcissima matris dei nostri Iesu Christi per illam perturbationem, quam habuisti in corde tuo puerum, tunc et deinceps cum Simedon sanctus et sacerdos prophetando diceret: tuam ipsius aiaz pertransibit gladius: ut peras quatenus idem benedictus filius tuus de largissima clementia sua donet huic famulo tuo per eandem perturbationem tuam, indulgentias omnium peccatorum suorum. Et ut eum liberet ab omnibus malis preteritis, presentibus, et futuris. Amen. Ave Maria.

Secunda oratio.

Auxiliatrix dei et hominum, et pacis eterne condimentum Maria te interpello speciosissima regina celi, per illam dolorosam perturbationem quam habuisti in corde tuo benignissimo: pro eo quod filium tuum amantissimum per triduum amiseras: ut roges eum quatenus ipse pro eadem perturbationem tuam huic famulo tuo degnetur dare plenam cognitionem, perfectam contritionem, et puram confessionem, spem firmam, certam securitatem a deo nunquam separandam: et ita perfectum et verum amorem: ut cum illo amore tantam mercedem tur mercedem in celo acquireret: ac si ei multis annis cum perfectione sanctissime vite diligentius seruuisset. Amen. Ave Maria.

Tertia oratio.

Reparatrix debiliu, et vulnerate anime efficacissima medicina Maria te peto gloriosa domina per illam perturbationem, quam habuisti in corde tuo clementissimo, pro eo quod perfidi iudei captiuerunt et detinuerunt desiderabile unigenitum verum tuum filium de quo cognouisti in spiritu, quod volebat, et quod pati debebat pro salute humani generis: quatenus depreceris eundem filium propitiatoris seculi: ut ipse propter eandem perturbationem tuam de omni captiuitate, et ab omni tribulatione corporis et anime angustiarum et periculorum, et tentationibus demonum famulum tuum clementer eripiat: et ab omnibus malis in perpetuum tueat. Amen. Ave Maria.

Quarta oratio.

Illuminatrix cecorum: et lucerna salutaris gratie Maria te flagito dulcissima domina matris dei, per illam perturbationem tuam, quam habuisti

Orationes ad beatam Virginem.

119

habuisti in corde tuo propitiatissimo, pro eò quod amantissimus filius tuus a Iudæis crudelissimis in conspectu tuo, cum clavis acutissimis sine omni miseratione viuifice crucis patibulo fuit affixus: vt postules ab eodem filio tuo, quatenus per eandem turbationem tuam ignem veri amoris, cum igne amoris & passionis sue in corde huius famuli tui succedant: quo ipse summus sacerdos ligno crucis ipsum subiiciat, nutriat, & in altari cordis eius iugiter ardeat, & flammescat: vt in commemoratione sue sanctissime passionis & mortis, eiusdem sacratissime passionis sue non obliuiscatur. Et si ex infirmitate valida, vel ex alia causa quacunque impediende, memor esse nequiverit: per eundem acerbę passionis sue dolorem in hora mortis sue ex multiplici misericordia tua tantam mercedem in cęlis percipere mereatur: ac si omnes dies suos consumpsisset in memoria sue sacratissime passionis. Amen. Ave Maria.

Quinta oratio.

Aduocatrix omnium peccatorum: quos damnabiliter moles vitiorum deprimit, finisque nostre miserę Maria te deprecor, venerabilissima mundi domina, per illam intolerabilem turbationem, quam habuisti in corde tuo benignissimo in illa hora, cum filius tuus cunctis desideratis gentibus, ac omnibus vere amabilis de cruce depositus cum recentibus vulneribus, & proprio sanguine rubricatus datus fuit a Joseph in sinum tuum, qui est corona iucunditatis omnium deatorum in cęli solio: vt propter eandem perturbationem tuam: ipse famulum suum preuenire dignetur abundantia gratiarum suarum, & copiose misericordię sue: vt det corpus suum, & animam suam in potestatem tuam, & in sinum piissime misericordię tue: quam cuncti deuote postulantes clementer aperis in eternum. Et ad illud signum gemebundum sic eum recipi affectuosissime deprecor propter illum dulcissimum infantulum tuum candidum, & rubicundum, electum ex millibus: Qui thesaurus totius felicitatis tue extitit & est: Quem in sinu tuo delicatissimo proprijs lactasti yberibus: vt in presenti vita, & precipue in eternis suis te videre mereatur cum gaudio: & tue miserationi gratias agere valeat in secula seculorum. Amen.

Antiphona

Ordo commendationis anime

Litania pro infirmo moriente.

Ordo commendationis anime. Cap. 17. Prius fiant litanie breues. Si autem sit femina dicatur Pro ea.

R. Virge eleison.	A. Virge eleison.	R. Virge eleison.
S. ancta Maria		ora pro eo.
O. mnis saneti angeli ⁊ archangeli		orate pro eo.
O. mnis chorus iustorum		orate pro eo.
S. ancte Abraham		ora pro eo.
S. ancte Ioannes baptista		ora pro eo.
O. mnis sancti patriarche ⁊ prophete		orate pro eo.
S. ancte Petre		ora pro eo.
S. ancte Paule		ora pro eo.
S. ancte Andrea		ora pro eo.
S. ancte Bartholomee		ora pro eo.
O. mnis sancti Apostoli ⁊ Euangeliste		orate pro eo.
O. mnis sancti Innocentes		orate pro eo.
S. ancte Stephane		ora pro eo.
S. ancte Laurenti		ora pro eo.
S. ancte Clemens		ora pro eo.
S. ancte Vincenti		ora pro eo.
O. mnis sancti Martyres		orate pro eo.
S. ancte Siluester		ora pro eo.
S. ancte Gregori		ora pro eo.
S. ancte Nicolae		ora pro eo.
S. ancte Augustine		ora pro eo.
O. mnis sancti Pontifices ⁊ Confessores		orate pro eo.
S. ancte Benedicte		ora pro eo.
S. ancte Bernarde		ora pro eo.
S. ancte Dominice		ora pro eo.
S. ancte Francisce		ora pro eo.
O. mnis sancti Monachi ⁊ Eremitę		orate pro eo.
S. ancta Maria Magdalena		ora pro eo.
S. ancta Lucia		ora pro eo.
S. ancta Catherina		ora pro eo.
S. ancta Cecilia		ora pro eo.
O. mnis sanctę virginę ⁊ viduę		orate pro eo.
O. mnis sancti ⁊ sanctę dei		orate pro eo.

Propitius esto
Libira tua libera eum dñe.
Mala morte libera eum dñe.
Penis inferni libera eum dñe.
Potestate diaboli libera eum dñe.
Lib omni malo libera eum dñe.
Per mortem tuam libera eum dñe.
Per sanctam resurrectionem tuam libera eum dñe.
Per mortem & sepulturam tuam libera eum dñe.
Per sanctam crucem tuam libera eum dñe.
Per admirabilem ascensionem tuam libera eum dñe.
Per gratiam spiritus sancti paracliti libera eum dñe.
In die iudicij libera eum dñe.
Peccatores te rogamus audi nos.
Utei parcas te rogamus audi nos.
Utei indulgeas te rogamus audi nos.
Ut ad veram penitentiam eum perducere digneris te rog.
Kyrice eleison. **C**hriste eleison. **K**yrice eleison.

**Deinde pro vicino morti, cum in agone sui exitus anima vli
sa fuerit anxiana, dicantur he orationes.**

Commendatio anime ante mortem.

Proficiscere anima christiana de hoc mundo, In nomine
dei patris omnipotentis, qui te creavit: In nomine Iesu
Christi filij Dei vivi, qui p te passus est: In nomine spiritus san
cti, qui in te fufus est: In nomine angelorum & archangelorum: In
nomine thronorum, & dñationum: In nomine principatum &
potestatum: In nomine cherubim & seraphim: In nomine pa
triarcharum & prophetarum: In nomine sanctorum apostolo
rum: In nomine sanctorum martirum & confessorum: In no
mine sanctorum monachorum & eremitarum: In nomine vir
ginum & omnium sanctorum, & sanctarum Dei. Hodie sit in pa
ce locus tuus: & habitatio tua sit in sancta Sion. Per eundem
Christum dominum nostrum. Amen. **Oratio.**

Oeus misericors, Deus clemens, Deus, qui fm multitu
dinem miserationum tuarum pccata penitentium deles,
& preteritorum criminum culpas venis remissionis euacuas,
respice propitius super hunc famulum tuum **A.** & remissionem
sibi

Ordo commendationis anime

sibi omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentem deprecatus exaudi. Menoua in eo piissime pater quicquid terrena fragilitate corruptum, vel quicquid diabolica fraude violatum est: et unitati corporis ecclesie membrum redemptionis annecte. Misere domine gemituum, misere lacrymarum eius: et non habentem fiduciam nisi in tua misericordia, ad tue sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum dominum nostrum. Qui tecum. **R. Amen.** **Oratio.**

Omnimodo te omnipotenti Deo charissime frater, vel soror, et ei cuius es creatura committo: ut cum humanitatis debitum morte interueniente persolueris, ad auctorem tuum, qui te de limo terre formauerat, reuertaris. Egredienti itaque anime tue de corpore splendidus angelorum cetus occurrat. Index Apostolorum tibi senatus occurrat. Candidatorum tibi martyrum triumphator exercitus obuiet. Liliata rutilantium te confessorum turma circudet. Jubilantium te virginum chorus excipiat: et beate quietis in sinu patriarcharum te complexus astringat. Aditis atque festiuis Christi Jesu tibi conspectus appareat, qui te inter assistens sibi iugiter interesse decernat. Ignores omne quod horret in tenebris, quod stridet in flammis, quod cruciat in tormentis. Cedat tibi teterrimus satanas cum satellitibus suis: in aduentu tuo te commitantibus angelis contremisecat: atque in eterne noctis chaos immane diffugiatur. Exurgat Deus et dissipentur inimici eius: et fugiant qui oderunt eum a facie eius. Sicut deficit fumus deficiant: sicut fluit cera a facie ignis, sic pereant peccatores a facie Dei. Et in se epulentur, et exultent in conspectu Dei. Confundantur igitur et erubescant omnes tartaree legiones, et ministri satane interuum impedire non audeant. Liberet te a cruciatu Christus, qui pro te crucifixus est. Constituat te Christus filius Dei in intra paradisi sui semper amena vireta, et inter oues suas te verus ille pastor agnoscat. Ille ab omnibus peccatis tuis te absoluat, atque ad dexteram suam in electorum suorum te sorte constituat. Redemptorem tuum facie ad faciem videas: et presens semper assistens, manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus igitur inter agmina beatorum contemplationis dulcedine potiaris in secula seculorum. **R. Amen.** **Alia oratio.**
Suscipe

Oratio commendationis anime.

121

Suscipe dñe animā famuli tui in locum sperandę sibi salua-
tionis misericordia tua. **R.** Amen. Libera dñe animā fa-
muli tui ex omnibus periculis infernorum, ⁊ de laqueis pena-
rum, ⁊ ex oībus tribulationibus. **R.** Amen. Libera aīaz famu-
li tui, sicut liberasti Enoch, ⁊ Eliam de cōi morte mundi. **R.**
Amen. Libera dñe aīam famuli tui, sicut liberasti Noe de dilu-
vio. **R.** Amen. Libera dñe aīam famuli tui, sicut liberasti Abra-
ham de hur caldeorum. **R.** Amen. Libera dñe aīam famuli tui,
sicut liberasti Job de passionibus suis. **R.** Amen. Libera dñe
aīam famuli tui, sicut liberasti Isaac de hostia, ⁊ de manu p̄ris
sui Abrahę. **R.** Amen. Libera dñe aīaz famuli tui, sicut libera-
sti Loth de sodomis, ⁊ de flamma ignis. **R.** Amen. Libera dñe
aīam famuli tui, sicut liberasti Moysen de manu Pharaonis
regis Aegyptiorū. **R.** Amen. Libera dñe aīaz famuli tui, sicut li-
berasti Danielē de lacu leonū. **R.** Amen. Libera dñe aīam fa-
muli tui, sicut liberasti tres pueros de camino ignis ardentis, ⁊
de manu regis iniqui. **R.** Amen. Libera dñe aīam famuli tui, si-
cut liberasti Susannam de falso crimine. **R.** Amen. Libera dñe
aīam famuli tui, sicut liberasti Dauid de manu regis Saul, ⁊
de manu Golię. **R.** Amen. Libera dñe aīaz famuli tui, sicut libe-
rasti Petrū ⁊ Paulū de carceribus. **R.** Amen. Et sicut beatissi-
mā Teclā virginē ⁊ martyre de tribus tormentis atrocissimis
liberasti, sic liberare digneris aīam huius famuli tui: ⁊ tecū fa-
cias in bonis congaudere celestibus. **R.** Amen. **Alia Oratio.**

Ommendamus tibi dñe animā famuli tui. **M.** precamur-
que te dñe Jesu Christe saluator mundi: vt eam pp quam
ad terram misericorditer descendisti, patriarcharum tuorum si-
milibus ignis inuare non renuas. Agnosce dñe creaturam tuaz non
ex dijs alienis creatam, sed a te solo deo viuo ⁊ vero: quia non
est deus alius preter te: ⁊ non est fm opera tua. Letifica dñe ani-
mam eius in conspectu tuo: ⁊ ne memineris iniquitatum eius
antiquarum, ⁊ sbrietatum, quas suscitauit furor siue feruor ma-
li desiderij. Licet enim peccauerit, tamen patrem ⁊ filium ⁊ spi-
ritum sanctum non negauit, sed credidit: ⁊ zelum dei in se ha-
buit: ⁊ deum qui fecit omnia adorauit. **R.** Amen. **Alia Oratio.**

Oclita iuuentutis ⁊ ignorantias eius ne memineris, q̄s
dñe: sed fm magnā misericordiam tuaz memor esto illius

D. in

Ordo commendationis anime

in gloria claritatis tue. Aperiantur ei celi: collectetur illi angelus in regnum tuum dñe seruum tuum suscipe. Suscipiat eum sanctus Michael archangelus dei, qui militie celestis meruit principatum. Veniant illi obuias sancti angeli dei: et perducant eum in ciuitatem celestem Ierusalem. Suscipiat eum beatus Petrus apostolus, cui a deo claves regni celestis tradite sunt. Adiuuet eum sanctus Paulus, qui dignus fuit esse vas electionis. Intercedat pro eo sanctus Ioannes electus dei apłs et euangelista: cui reuelata sunt secreta celestia. Orent pro illo oēs sancti apłs: quibus a dño data est potestas ligandi, atque soluendi. Intercedant pro eo omnes sancti et electi dei: qui pro Christi nomine tormenta in hoc seculo sustinuerunt: vt vinculis carnis exutus, peruenire mereatur ad gloriam regni celestis. Prestante domino nostro Iesu Christo, qui cum patre et spiritu san.

De tentationibus, in quibus homo tentatur a diabolo in exitu anime iug: et de remedijs ad expellendas eas. Cap. 18.

Beatus Gregorius dicit, qd antiquus hostis. scilicet diabolus multipliciter conatur tentare quemlibet christianus maxime in articulo mortis. Et inter alia specialiter de tribus dicit, qd qñ in illa agonia homo laborat in extremis, et iam amisit visum corporalem et auditum, tunc diabolus preparat graues tentationes. Et primo tentat de fide, preparando diuersas imaginationes. Hoc qñ fit, vel credit verisimiliter tale fieri, vt dicit beatus Augustinus, statim debet homo firmiter cogitare, qd tentatio est diabolica: et debet hō dicere in corde suo, licet non possit ore. **D**ñe Iesu Christe ego verus catholicus sum, et credo aia, qd credit, et tenet scđa ecclesia Iho. et in ista fide dolo mori. Et tunc inimicus recedit confusus. Veruntñ statim inimicus est preparatus cñ alia tentatione. scđe pctō desperationis, ita qd tunc reducuntur ei ad memoriã multa pctã, que hō cōmisit: et spālter qñ hō habet aliqua per obliuionē inconfessa. Et tñc hō incipit turbari, et titubare, et cogitare qño ipse posset saluari: et reputare quasi impossibile. Unde dicit idē, statim debet homo cogitare hanc esse tentationem diabolicam: et debet dicere in corde suo. **D**omine Iesu Christe tu effudisti sanguinem tuum in cruce propter peccata nostra, placeat tibi qd merita sanctę passio-

Ordo commendationis anime.

122

nis tue delectant peccata mea, de quibus recordatus fui, et confes-
sus sum: et de alijs meritum passionis tue suppleat. Hoc dicto,
statim tentatio recedit. Videns diabolus, quod non potest hinc victo-
ria per istos modos, ut dicit idem, apparet ei in pulcherrima figu-
ra dicens. Ego sum Christus creator et redemptor tuus: me ergo a-
dora: Unde dicit idem, quod hic debet esse homo valde cautus, et non cre-
dat sibi: sed dicat: Si tu es Christus ille qui assumpsit carnes de
virgine Maria, et natus est ex ipsa remanente virgine, et fuit pas-
sus in cruce usque ad mortem pro peccata nostra: et descendit ad
inferos ad liberandum sanctos patres, et resurrexit tertia die: et ascen-
dit ad celum die ascensionis, et in die iudicii debet venire ad iudi-
candum vivos et mortuos: Si tu es ille, ego te adoro: aliter non
adoro. Tunc diabolus videns se omnino victum et confusum, rece-
dit penitus, et amplius non revertitur ad tentandum. Postmo-
dum iste talis, qui istis resistit, et vincit tentationes diabolicas, ha-
bet consolationem cum angelis, et expectat coronam de victoria.

**Sequentes orationes dicende sunt super agonizante in tra-
situ devote motose, et intelligibiliter, ut infirmus au-
dire possit. Oratio. Cap. 19.**

O Sancta trinitas pater, fili, et spiritus alme, opus eterne Deus
tua immensa attracti ac moti pietate, pro anima famuli tui
in extremis laborantis, te deprecari compellimur. et ip-
sam sacratissime domine tue piissime omnipotentie commendamus,
ut illam ab insidijs, aspectu quoque et terrore demonum custodi-
do tuearis: ne fide repente perdens quas tenuit, pessime despe-
rationis labatur in foueam: ne diffidentie tentationibus cedat,
ne preteritorum scelerum recordatione desperet. Exaudi rex glo-
riose pro matris suavissimam et clementissimam bonitatem pro ea inter-
pellantes. Exaudi (inquam) per orationes patriarcharum, per me-
rita prophetarum, per suffragia apostolorum, per victoriam martirum, per
fidei confessionum, per virginum puritatem, per devotam intercessionem om-
nium, qui tibi ab initio placuerunt, et tecum modo regnantes inex-
cogitabili felicitate letantur. Ab ipsa domine iactantiam repelle: tri-
bue compassionem, suscita fletum, cor eius mollifica, ab omnibus in-
sidijs inimici illam tuere, fidei tue lumine confirma, gratie tue infun-
de charitatem: ut in te rex omnipotens, et in tua pietate confidens om-
nium culpam vera contritione ab intimis visceribus excutatur.

Oratio. 2. Clemens

Orationes dicende

Clementissime dñe oia iniqua desideria ab illa rescinde, ignea
tela diaboli extingue, largire fontem lacrymarum, quibus ini-
quitatum suarum tergat maculas, vincula dirumpat. Faceas
dñe salubriter petere, audire que petit, atque celeriter exaudi.
Si pie respicis, viuet: si despereris, perijt. Si iustitia vteris, an-
te oculos tuos mortua fetet: si misericorditer, vt tuam bonita-
tem decet, aspereris, a desperationis barathro reuocatur. Res-
pice dñe sancte, pi dilecti filij tui vulnera ⁊ cruorem. Dñe Je-
su Chie rex piissime, qui venisti redimere perditos: noli dāna-
re redemptos. Da illi dñe cor piū, quod te timeat: sensum vi-
gilez, qui te intelligat: simplicē oculū ⁊ intentionē rectā, qua te
sequatur. Dñe Jesu Chie fili piis misericordiarū, ⁊ reginē mi-
sericordie gloriose virginis Marię, aīę huius famuli tui misere-
re: ⁊ eā de maiestatis tue sede clementer aspiciens, ab illa re-
pelle tenebras, ⁊ eā splendoribus tue claritatis illustra. Clemē-
tissime dñe Jesu a tua pietate culpārū eius remissionē humiliter
petimus, qui deo pi mundum tuo cruore gratum reddidisti.
O fons pietatis nō p̄sueuisti esse crudelis: Tue dilectissime ge-
nitricis preces ne spernas. O gloriose regina mundi Maria:
virgo pulcherrima: virgo misericors, que genuisti regem velut
rosa decora, illos tuos misericordes oculos ad serū tuum
misericorditer querte: tu que pctōrum aduocata p̄dicaris: peti-
ma corū spes: que nulli claudere potes sinū tue pietatis. O mi-
sericordie mī: ecce tps patrocinandī, qñ famulus tuus in di-
cē iratū sentiens protectionis tue grāz efflagitat. Eia ergo ad-
uocata nra occurre velociter. O Gabriel archāgele, qui salutē
mūdo nūciasti. O scē Michael, qui draconē Sacherontis expu-
gnasti. O scē Raphael, qui filiū Tobie iustu salubriter p̄dica-
sti. O angele custos huius Dei seruii. O celestes angelorum
oīūz chori, nec nō patriarcharū, prophetarū, ap̄torū, martyrū,
p̄fessorū, sacerdotū, leuitarū, monachorū, eremitarū, virginum,
oīūmqz iustorūz, per amorem ineffabilez agni immaculati Je-
su Christi regis vestri, qui vos de mundo elegit, cuius leta vi-
sione gaudetis, vos pro huius nostri fratris, vel sororis aīa de-
precamur: vt eā vestris sc̄ibus iuuare dignemini: quatenus dia-
boli faucibus erepta saluetur, ⁊ vřę incundissime societati lega-
iungat. O rex clemētissime Deus omnipotens saluator mundi
Jesu

Jesu pie, qui omnium in te sperantium misereri consueuisti propter orationes dei genitricis, et omnium sanctorum angelorum ac electorum Dei famulo tuo **M.** quesumus, miserere: quatenus in passionis tue merito ac sanguine a peccatorum suorum maculis ablutus eternaliter in tuo regno gloriatur. Amen.

O Suauissime dñe Jesu **Ch.** beatorum requies, et omnium in te sperantium salus iucundissima: qui in nocte dñe passionis tue ad patrem orasti dicens: Pater, si possibile est, transeat a me calix iste, veruntamen non mea voluntas, sed tua fiat: qui que illa hora in tanta fuisti angustia, ut de precioso corpore tuo sanguis efflueret, precamur te bone Jesu, quatenus animam famuli tui **M.** tua solita pietate iues: ut pro suis delictis conuertatur, et moueatur ad penitentiam salubrem: ut in hac hora tremenda, in occursum aduersarij non paueat, nec in aduentu aut aspectu tuo iudex tremede, accusante conscientia, contremiscat: sed potius faciem tuam in nubilo videns letetur: te prestante Jesu **Ch.** cuius est passione redemptus. Amen.

O Dulcissime rex, Jesu pie, qui in tue passionis horrenda nocte a discipulis tuis destitutus, inter aduersarios tuos solus stetisti, tue pietati supplicamus: ut animam seruuli tui **M.** in suo obitu solam non relinquant in manibus iniquorum demonum, auxilio tuo destituta: sed tua virtute, et tuorum angelorum sanctorum societate securam, ad locum tue beatissime visionis per sanguinis tui virtutem letanter deducas. Amen.

O Dñe Jesu **Ch.** decus et gloria seternum: qui pendens in cruce, pro tuis diris crucifixoribus prece rogasti dicens: Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt: tuam pietatem precamur pie Jesu: ut in mente seruuli tui **M.** orationes tue renouare digneris affectum: quatenus offensarum omnium ab eterno patre veniam consequatur. Et sicut tunc exauditus fuisti tu dñe, ac rex, sic nunc cum patre seruos ac milites tuos exaudire digneris pro seruulo tuo **M.** qui nescit quid faciat, dum fidei, et sensus eriguitate tepescit. Rogamus pie Jesu, ut in obitu eius omnia sua peccata dimittas, et pro tue dñe passionis merito ad angelorum consortia deducatur. Amen.

O Sacratissime dñe Jesu **Ch.** saluator, qui propter nostra scelera abolenda, post crudelia verbera, post pudenda

Oraciones dicende

da opprobria, post irrisus et afflictus aculeorum coronam, in cruce nudus, instar latronis, affigi elegisti, exoramus te pie per has tuas passiones, ut aiam famuli tui M. in extremis laborante, suorum peccatorum dolorosa confessione verberes, vera contritione confundas, et vero timore corones: et in cruce tua omnes sensus mentales eius affigas: quatenus sic totus a te spiritualiter vulneratus, tuorum vulnerum merito, omnium delictorum suorum veniam consequatur, et ad gaudia celestia perducatur. Amen.

O Gloriosissime rex Jesu Christe angelorum dulcedo: qui affixus pro nobis veram fidei lucem cordi latronis infundisti: ut te verum Deum et verum hominem fateretur, dum clamauit, memento mei domine dum veneris in regnum tuum: maiestatem tuam suppliciter exoramus: ut in famulo tuo M. in extremis laborante conservare digneris verum fidei sacramentum: ut sacratissime tue passionis merito, tua veritate, tuoque amoris locatus in suo obitu spiritus immundos nequaquam vereatur, sed tuam perpetuam gloriam adeat iubilanter. Amen.

O Clementissime domine Jesu, verbum eterni patris, et filij virginis gloriosae, qui mundum visibiliter deserens, et solitudinem maternae compatiens, ei dilectum discipulum in filium adoptasti, humiliter tue maiestati supplicamus, per merita tue passionis, et eiusdem tue in clype matris preces, necnon tui dilecti discipuli, quatenus digneris in animum huius serui tui spiritum tue charitatis infundere: in quo tibi coheres Deo patri adoptetur in filium. Committe, quae, de throno gloriae tue huius famuli tui M. aiam clementissime tue matri: quatenus in mortis agone non paucat, sed virginalibus tibi manibus premitata clementer suscipiatur a te in tua gloria cum sanctis tuis collocanda. Amen.

O Clementissime domine Jesu, corona certantium: qui mortis orare, dicens, Pater in manus tuas commendo spiritum meum: tue maiestati supplicamus, ut spiritus sancti virtute, eandem orationem menti huius famuli tui digneris imprimere: ut eas personet semper: et in hac extrema hora eius sentiat esse etiam, in tuas sanctissimas manus suam animam commendando. Amen.

O Misericordissime domine Jesu, generis humani reparator, qui in die tue acerbissime passionis in nervorum contractione

ctione, ossium compressione, spinarum punctione penam acer-
bissimam tulisti, et latus tuum unde sanguis et aqua fluxerit ape-
riri voluisti: deprecamur domine ut animam famuli tui **M.** vir-
tutum splendore illustres: et spinarum tuarum merito, illi tri-
bunas de offensis ab eo tibi illatis dolere vehementer: ut omnia
eius delicta tue passionis acerbitate deleantur, et ad angelorum
societatem te ducente valeat peruenire. Amen.

O Clementissime domine Iesu Christe, qui pro nobis in cruce
morti dignatus es, te precamur, ut omnes tuas passiones et a-
maritudines, quas pro nobis miserunt in duro ligno tulisti,
presertim quam sanctissima anima tua de virgineo et parissimo ha-
bitaculo tui corporis egressa est, offerre et ostendere digneris
deo patri omnipotenti contra omnes penas et passiones serui tui **M.** et li-
berare eum digneris in hoc suo transitu ab omnibus passionibus
et penis, quas pro peccatis suis se contraxisse timet. Amen.

O Misericordissime domine Iesu Christe, qui propheticis
ore dixisti, in charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te
mirans: tibi humiliter supplicamus, quatenus eandem chari-
tatem, que te de celo traxit ad terras laboraturum pro nobis,
et moriturum, offerre et ostendere digneris Deo patri omni-
potenti contra omnes huius famuli tui **M.** passiones et penas,
quas pro suis sceleribus meretur, et animam eius in suo obitu
per manus sanctorum angelorum excipere. Aperi illi benignis-
sime Iesu ianuam vite et regni syderi: et in eo illum fac cum
sanctis tuis perpetua felicitate letari. Amen.

O Pessimus dei hominumque mediator Iesu Christe, qui de-
bitas nobis penas in tuo passibili corpore pro nostra salu-
te tulisti: et ut eas gustares amariores, in hora tue passionis, dei-
tatis rationisque solatium a tuis sensibus sustulisti, eos destitu-
tos omni solatio in doloribus linquens, diuin clamasti, Deus
meus, deus meus, ut quod dereliquisti me: oramus tuam pietatem,
ut aiam serui tui **M.** tua suavissima consolatione foueas, erigas, et
lenifices: Namque si desereris illum pastor eterne, mox lupus
rapax diabolus in eum irruet efferatus, et crudelis: et oues, quas
tuo sanguine quesuisti, iugulabit. Et si demeritis suis exigen-
tibus, a te deserui meretur, te nihilominus propter tuam pietatem
rogamus, ne illum tradas aduersariis diffidentis et desperationis

Orationes dicende

stimulis affligendum: nec ad gratiam tuam durum, aut infensibilem effici patiaris: sed per charitatis tue gratiam viuens, & absentie tue amaritudinem sentiens, pia voce gemendo clamet ad te, Deus meus, deus meus vt quid dereliquisti me? Tu autem piissime pater ac bone pastor tua suau pietate succurre: qui eum tibi tuo sanguine redemisti. Amen.

O Perfectissime dei, hominumq; mediator Jesu Chie saluator: qui p solis ardore, & tormentorum asperitate, & sanguinis tu' effusione, corporalem situm in duro ligno tulisti: dis clamasti, sitio, tuam precamur maiestatem, vt animam famuli tui M. illo hunc amoris igne digiseris adurere, quem in terris mittere venisti: vt sanctis vitijs exerceatis, anima eius, & caro tue charitatis igne succensa te solum sitiat, te diligat, te perquirat: vt te inueniens, te fruatur, Sacratissime dñe Jesu Chiste, omne bonum complens, atque consumans: qui gustato aceto dixisti, consumatum est, & inclinato capite spiritum Deo patri reddidisti: supplicamus tue maiestati pro anima famuli tui M. laborantis in mortis agone: quatenus illi fidei lumen, & gratie tue sanitatem infundas: vt horam extremam in tua sancta charitate finire, & tibi dicere valeat, ecce clementissime Jesu nunc ad te venio: tua melliflua voce meum spiritum suscipiube in eternam claritatem. Amen.

O Clementissime Jesu solatium miserorum, tu nostra peccata in isto corpore portasti: quia tu es vere deus: de quo dixit Esaias, languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit: adeo vt in tuo virgineo pulcherrimo corpore, a planta pedis vsque ad verticem sanitas vlla non fuerit: & qui p se filius hominum erat speciosus, quasi leprosus videreris: per hac tuam ineffabilem charitatem precamur pie Jesu: vt omnia peccatorum vulnera in famulo tuo M. sanes: quatenus omnibus vitijs emendatus ad te regem factorem suum spirituali solatio roboratus, letus perueniat: & quem tuo sanguine comparasti, & tue passionis signo. i. sancta cruce muniri semper voluisti, ad tuam nunc felicissimam visionem omnium passionum tuarum merito, comitantibus sanctis angelis deducere digneris. Amen.

O Decus celi virgo, regis eterni mater intacta, ppter illos te, rogamus terrorem, quo tuum cor tremit, qm dilectum tuum,

tuum, & amantissimum filium Jesum ab impijs captum, ligatum, tractum, ab amicis aut omnibus derelictum audisti, vt ferulum tuum **I**n. in extremis laborantem, & trementez adiuues: vt de preteritis culpis veraciter conteratur, & cor eius supernis splendoribus irradiatum veraciter peniteat: ne forte in occurſu aduerſarij terreatur, aut in aspectu tremendi iudicis, accusante conscientia contremisecat: sed potius tuis precibus suffragantibus, faciem eius in iubilo videns letetur. Amen.

O Virginum suavissima Dei genitrix **M**aria stella maris: per eas te rogamus lacrymas & singultus, quibus tuum nobile & maternum corangebatur, qm tuam spem Jesum pulcherrimum, pntatum ptesuli cognouisti innocentem accusatu, & contumeliosum illuſum, vt huic famulo tuo **I**n. lacrymarum gratiam impetres, & fidei lumen indelebile: quo maculas oes delictorum suorum possit abluere. Et tu mater misericordie, eum nunc celeriter adiuua, ne satanas illudere, aut varijs tentationibus pro libito sue iniquissime voluntatis asiligare possit, aut tremebundo iudici vincum statuere: sed potius seipsum per lumen fidei iudicet in presenti, ac disciplinis vere penitentie deuote flagellet. Amen.

O Sola sperantium omnium spes **M**aria regina celorum: propter illas te precamur angustias, quas tuum piissimum cor tulit, qm tuus filius, & noster dñs **J**esus **C**hris verbum eterne patris, clamantibus & vociferantibus iudicis, crucifige, crucifige, morti adiudicatus, & ignominioso crucis suspendio addictus est: quatenus subuenias clementissima regina, & mī pietissima huic seruulo tuo **I**n. in extremis laboranti: quia & corpus eius infirmitatis dolore torquetur, & angustiatur aia: hinc demonum insidijs, hinc seuerę discussionis angustijs. Subueni (inquam) o mater pietatis: & gratiosissima virgo ne contra illum feratur mortis eterne sententia, aut flammis eternalibus tradatur perpetuo cruciandus: sed tua potius intercessione, premia eterna consequatur. Amen.

O Clementissima virgo **M**aria dei genitrix: propter illam tibi supplicamus gladium doloris, qui tuam pertransiuit animam, cum dilectissimum tibi filium **J**esum, nudum & eruentum: & diris vulneribus confossum in aera super crucis ligno eleuatum

Orationes dicende

elevatum conspexisti: quatenus in hac hora terribili, huic ser-
uulo tuo *M.* sis adiutorio: vt compassionis gladio confodiatur,
& vulneretur læcea diuini amoris, ita vt olum pctōrum sanguis
notius de corde eius effluat: vitisq; mūdetur, decoreturq; vir-
tutibus diuinis quatenus toto desiderio terrena relinquens in
celestia subleuetur: ad que letanter, te duce, perueniat. Amen.

O Maria tribulatoꝝum piissima consolatrix, per illud te ro-
gamus horribile tormentum, quod pene tuum cor om-
nesque tuos sensus extinxit, quando filium tuum dominum nos-
trum Iesum Christum te Joanni in matrem, & Joannem ti-
bi in filium delegantem audiuiti: quatenus huic famulo tuo *M.*
subuenire digneris, qui ad te inuocandam assurgere non po-
test: quippe quoniam oculi eius luce priuantur, surdescunt au-
res, omnesque sensus obscurantur. O mater pietatis preces no-
stras exaudi: quas auribus tue pietatis afferimus: atque famuli
tui *M.* spūm filio tuo commenda: quatenus tuo pio interuentu,
terrores demonum, tormentaque non timeat: sed desideratam
celestis patrie mansionem te comite letus adeat. Amen.

O Decus & gloria virginum Maria Iesu Christi mater:
propter tuos te rogamus euulatus, quos imo pectore pro-
rumpentes abscondere non valebas, quando in amplexus fi-
lij de cruce depositi ruebas, & nitentes quondam genas, oraque
rutilantia, pallore mortis occupata mirabaris, vt seruulo tuo *M.*
suffragari, veluti pia *M.* digneris: quatenus sic de admissis cri-
minibus doleat: vt eius anima methisuis osculis, & amoris am-
plexibus dñi Iesu Christi, in beatorum regno fruatur. Amen.

O Maria virgo pulcherrima, virgo humillima, virgo cle-
mentissima, virgo gratiosissima, propter suspiria atque la-
menta inaudita, quibus tuum dulcissimum cor excruciaodatur,
quando anime tue solatium vnicum Iesum filium tuum, & sal-
uatorem nostrum sepulture tradi cernebas: adiua famuli tui
M. animam in hac lachrymarum valle laborantē: vt in egressu
de corpore virginalibus tuis manibus erepta deducatur in
celum. Amen.

O **Oratio in exitu vite ad dominum Iesum Christum.**
Domine Iesu Chre fili dei viui, & redemptor mundi, ego
peccator suppliciter rogo immensam misericordiam tuam: vt
vt

vt mibi eam confessionem in hora exitus mei, concedere digne
ris, quaz latroni tibi de cruce confitenti misericorditer concessi-
fisti. Presta dñe deus meus piissime, vt in hora exitus mei diui-
na vltio non veniat super me: ⁊ potestas diabolica nō occurrat
mibi, nec noceat: sed tua gratia largiente talem me dies extre-
mus inueniat, qualē me fons regenerationis exhibuit. Depre-
cor ineffabilem grāz ⁊ misericordiaz tuā piissime dñe Iesu Chri-
ste, vt in hora exitus mei non deneges mibi miserrimo pecca-
tori sacram corporis ⁊ sanguinis tui cōtionem: sed cum vera fi-
de ⁊ certa spe ⁊ sincera charitate illam mibi percipere conce-
de, ⁊ ad gaudia eterna peruenire tribue. Qui viuis ⁊ reg.

Oratio ad eundem.

Reminiscaris dñe delicta mea, vel parentū meorum, ne-
que vindictaz sumas de peccatis meis in extremis meis:
⁊ non finas interesse, ⁊ in me preualere diaboluz, aut nouissima
mea deterrere potestatem tenebrarum. Sed presta per inter-
cessionem omnium sanctorum tuorum, vt angelo tuo presente,
transitus meus de hoc seculo spe firma regatur, fide catholica
munitur, ac torus ipsius anime exitus in te, ⁊ sin te fiat: nec in-
termiscere se audeat angelus malus, aut loquū inuadendi ha-
beat tetra ⁊ maligna cohors diaboli. Et p̄sta mibi domine, vt
in illa die ⁊ hora, qua animam meam a corpore iusseris separa-
ri, piam sententiam merear audire: ⁊ angeli sancti perducant
animam meam ad gaudia iustorum. Amen.

Oratio ad beatam Virginem.

Quomodo sancta Maria maternę pietati tue extremaz
diem exitus mei. Precor te per vnigenituz filium tuum do-
minuz nostrum Iesum Christum: vt in illa necessitate piay vi-
sitationem tuam ⁊ consolationem habere merear. Et cuz in vlti-
mo agone mortis anima mea turbata fuerit, tu domina cle-
mentissima misericordię recordaberis: ⁊ venire in adiutorium
meum dignaberis, ⁊ liberare animam meam ab ira ⁊ indigna-
tione filii tui, ⁊ confusione perpetua, ⁊ ab eterna dānatione eri-
pere procurabis. Defende aiam meaz sancta Maria tua piissi-
ma protectione a crudeli accusatione: ⁊ perduc eam in sinum
Abrahę: vbi est certa requies beatorum iustorum. Sancta, ⁊
immaculata virgo Maria, genitrix domini mei Iesu Christi
intercedere

Orationes dicende in agone mortis

intercedere digneris pro me ad illum, cuius meruisti effici temp-
plum: vt per orationes et intercessiones misericordie pietatis
tue mereatur mihi pius et misericors Dominus. Qui uiuis, etc.

Orationes dicenda in mortis articulo.

Domine Iesu Christe tibi in hac hora commendando animam
meam: et sicut pro me dignatus es de uirgine nasci, cruce
pati, mori, in sepulcro sepeliri, tertia die ab inferis resuscitare, et
celos, quos nunquam tui nominis presentia deseruisti, uoluisti
adire: sic animam meam liberare digneris ab eterna morte.
Ultra quam dici fas est me peccatorem, et reum esse confiteor.
Sed tu, qui omnium peccatorum indultor, atque clementissimus
es: quique miseris omnium, et nihil odisti eorum, que fecisti, dis-
simulans peccata hominum ad te reuertentium: qui peccato-
ris facinora in quacunque die conuersus ad te fuerit, et ingenua-
rit, obliuioni in perpetuum tradis: Qui peccantibus pepercisti: et
mulieri deprehensa in adulterio dimisisti: et Magdalene remis-
sisti: Petro lacrymanti relaxasti: et latroni confitenti paradisi
ianuam aperuisti: mihi peccatori ueniam non deneges delicto-
rum: quicquid uitiosum est, et quicquid in te peccati, mihi re-
mitte: et animam meam in eterna requie refouere digneris. Tu
enim es ille, cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mu-
tantur in melius: qui animam a corpore separare, et in meliore
uitam mittere solitus es: qui dixisti te malle uitam peccatoris,
quam mortis: credo corde, et ore confiteor, quia idcirco animam
meam ab hac uita uis educere: ut post mortem meam in me-
liori uita facias uiuere: que sensum et intellectum quam nunc ha-
bet in me, meliorem habebit: et quantum differt umbra ab ho-
mine, tanto meliora possidebit in celesti regione. **Quo dicto, ac-
cipiat infirmus si potest proprijs manibus carnes pectoris sui
circa cor et mamillas: et lacrymosis uerbis dicat.** Domine Ie-
su Christe fili Dei uiui, et beate Marie semper uirginis, totis
visceribus meis tibi confiteor: et credo quod tu redemptor meus
uiuis, et in nouissimo die de terra surrecturus sum: et in carne
ista uidebo te Deum saluatorem meum. **Postea infirmus pos-
nat digitos suos super oculos: et dicat.** Et oculi isti te conspectu-
ri sunt. **Postea eleuatis oculis ad celum se signet signo sanctifi-
simę crucis precipue facie, os, et pectus, et totus corpus: et dicat.**

Omnia

Omnia mihi terrena vilescunt: et ad te deus meus propero: qui quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, preparasti diligentibus te. Et ecce in manus tuas domine commendo spiritum meum, redemisti me domine deus veritatis. Qui cum patre et spiritu sancto vivis et regnas etc. Amen.

Psalmi dicendi in agone mortis super infirmum. Cap. 20.
Si orietur adhuc afa, dicantur hi psalmi. Psalmus David.

Confitemini domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius: Dicat nunc israel quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius. Dicat nunc domus Aaron: quoniam in seculum misericordia eius. Dicant nunc qui timent dominum: quoniam in seculum misericordia eius. De tribulatione invocavi dominum: et exaudiuit me in latitudine domini. Dominus mihi adiutor: non timebo quod faciat mihi homo. Dominus mihi adiutor: et ego despiciam inimicos meos. Bonum est confidere in domino, quam confidere in homine. Bonum est sperare in domino, quam sperare in principibus. Omnes gentes circumdederunt me: et in nomine domini, quia ultus sum in eos. Circumdederunt me: et in nomine domini: quia ultus sum in eos. Circumdederunt me sicut aures, et exarserunt sicut ignis in spinis: et in nomine domini, quia ultus sum in eos. Impulsus eversus sum, ut caderem: et dominus suscepit me. Fortitudo mea, et laus mea dominus: et factus est mihi in salutem. Vox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. Dexteram domini fecit virtutem: dexteram domini exaltauit me: dexteram domini fecit virtutem. Non moriar, sed vivam: et narrabo opera domini. Castigans castigavit me dominus: et morti non tradidit me. Aperit mihi portas iusticie: et ingressus in eas confitebor domino: hec porta domini: iusti intrabunt in eas. Confitebor tibi quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem. Lapides quem reprobaverunt edificantes, hic factus est in caput anguli. Ad domino factum est istud: et est mirabile in oculis nostris. Hec dies quam fecit dominus: exultemus et letemur in ea. Domine saluus me fac: domine bene sperare: benedictus qui venturus es in nomine domini. Confidimus vobis de domo domini: deus dominus et illuxit nobis. Constituite die solem in pendens: usque ad cornu altaris. Deus meus ex tu, et confitebor tibi: deus meus es tu: et exaltabo te. Confitebor tibi, quoniam exaudisti me: et factus es mihi in salutem, Confitemini domino

Psalmi dicendi

domino quoniam bonus: quoniam in seculum misericordia eius.
Bcati immaculati in via, qui ambulant in lege domini. **B**cati
qui seruant testimonia eius: in toto corde exquirunt eos.
Lon. n. qui operantur iniquitatem: in vijs eius ambulauerunt.
In mandasti mandata tua custodiri nimis. **U**tinam dirigantur
virgines meae, ad custodiendas iustificationes tuas. **I**n tunc non confundar:
cum prosperero in omnibus mandatis tuis. **C**onfitebor tibi in
directione cordis in eo quod didici iudicia iustitiae tuae. **I**n
iustificationes tuas custodiam: non me derelinquas viquequas.
In quo corrigit adolescentior viam suam? in custodiendo sermones
tuos. **I**n toto corde meo exquisiui te: ne repellas me a mandatis tuis.
In corde meo abscondi eloquia tua: vt non peccem tibi. **B**enedictus es domine: doce me iustificationes
tuas. **I**n labijs meis pronunciaui omnia iudicia oris tui. **I**n via
testimoniorum tuorum delectatus sum: sicut in omnibus diuitijs.
In mandatis tuis exercebor: et considerabo vias tuas. **I**n iustificationibus
tuis meditabor, non obliuiscar sermones tuos.
Redueca oculos meos: et considerabo mirabilia de lege tua.
Incola ego sum in terra: non abscondas a me mandata tua.
Incupauit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore.
Increpasti superbos, maledicti qui declinant a mandatis tuis.
Infer a me opprobrium et contemptum: quia testimonia tua exquisiui.
Int enim sederunt principes, et aduersum me loquebantur: seruus
autem tuus exercebatur in iustificationibus tuis. **Q**uia et testimonia
tua meditatio mea est: et consilium meum iustificationes tuae.
Adhaesit pauimento anima mea: viuifica me, secundum verbum tuum.
Au. las meas enunciaui, et exaudisti me: doce iustificationes
tuas. **U**ias iustificationum tuarum instrue me: et exercebor
in mirabilibus tuis. **C**onfirmabit anima mea pro te domino: confirma
me in verbis tuis. **U**ias iniquitatis amoue a me: et de lege tua
miserere mei. **U**iam veritatis elegi: iudicia tua non sum obliuiscus.
Adhaesi testimonijs tuis domine noli me confundere.
Uiam mandatorum tuorum cucurri: cum dilatasti cor meum.
Tegem pone mihi domine, viam iustificationum tuarum: et exquiram
eam semper. **T**ra mibi intellectum, et scrutabor legem
tuam: et custodiam illam in toto corde meo. **E**duc me
in

In semitam mandatorum suorum: quia ipsam volui. **I**nclina cor meum in testimonia tua: et non in avaritiam. **A**uerte oculos meos ne videant vanitatem in vita tua vivifica me. **S**tate seruo tuo eloquium tuum in timore tuo. **I**mputa opprobrium meum quod suspicatus sum: quia iudicia tua iucunda. **E**cce concupiui mandata tua: in equitate tua vivifica me.

Veniat super me misericordia tua domine, salutare tuum secundum eloquium tuum. **E**t ridebo exprobrantibus mihi verbis: quia speravi in sermonibus tuis. **E**t ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque: quia in iudicijs tuis super speravi. **E**t custodiam legem tuam semper: in seculum et in seculum seculi. **E**t ambulabaz in latitudine: quia mandata tua exquisivi. **E**t loquebar de testimonijs tuis in conspectu regum: et non confundebat. **E**t meditabar in mandatis tuis: que dilexi. **E**t eleuavi manus meas ad mandata tua que dilexi: et exercebor in iustificationibus tuis.

Memor esto verbi tui seruo tuo: in quo mihi spem dedisti. **N**unc me consolata est in humilitate mea: quia eloquium tuum vivificabit me. **S**uperbi inique agebant usquequaque: a lege aut tua non declinavi. **M**emor fui iudiciorum tuorum a seculo domine: et consolatus sum. **D**efectio tenuit me: pro peccatis derelinquentibus legem tuam. **Q**uoniam antabiles mihi erant iustificationes tue: in loco peregrinationis mee. **M**emor fui nocte nominis tui domine: et custodiam legem tuam. **N**unc facta est mihi: quia iustificationes tuas exquisivi.

Portio mea domine: dixi custodire legem tuam. **D**eprecatus sum faciem tuam in toto corde meo: miserere mei secundum eloquium tuum. **C**ogitavi vias meas, et conuersti pedes meos in testimonia tua. **P**aratus sum et non sum turbatus, ut custodiam mandata tua. **R**unes peccatorum circumplexi sunt me: et legem tuam non sum oblitus. **M**edia nocte surgebam ad confitendum tibi, super iudicia iustificationis tue. **P**articeps ego sum omnium timentium te, et custodientium mandata tua. **M**isericordia tua domine plena est terra, iustificationes tuas doce me.

Bonitatem fecisti cum seruo tuo domine, secundum verbum tuum. **B**onitatem et disciplinam et sciam doce me: quia mandatis tuis credidi. **P**riusquam humiliarer ego deliqui: propterea eloquium tuum custodiui. **B**onus es tu, et in bonitate tua doce me iustificationes tuas. **M**ultiplicata est super me iniquitas superborum, ego

Psalmi dicendi

ego autem in toto corde meo scrutabor mandata tua. **Q**uod
latum est sicut lac cor eorum: ego vero legem tuam meditatus
sum. **B**onum mihi, quia humiliasti me: ut discam iustificatio-
nes tuas. **B**onum mihi lex oris tui: super millia auri et argenti.
Quia manus tue domine fecerunt me et plasmaverunt me: da mihi in-
tellectum, ut discam mandata tua. **Q**ui timent te, videbunt
me: et letabuntur: quia in verba tua supersperavi. **C**ognovi domine,
quia equitas iudicia tua: et in veritate tua humiliasti me. **R**at
misericordia tua, ut consoletur me: secundum eloquium tuum seruo
tuo. **C**onstant mihi miserationes tue, et vitam: quia lex tua me-
ditatio mea est. **C**onfundantur superbi, quia iniuste iniquita-
tem fecerunt in me: ego autem exercebor in mandatis tuis. **C**on-
stantur mihi timentes te: et qui novērunt testimonia tua. **R**at cor
meum immaculatum in iustificationibus tuis: ut non confundar.
Omnipotens fecit in salutare tuum anima mea, et in verbo tuo superspe-
raui. **O**mnipotens fecerunt oculi mei in eloquium tuum dicentes, quā-
do consolaberis me? **Q**uia factus sum sicut vter in puina: iustifi-
cationes tuas non sum oblitus. **Q**uot sunt dies serui tui? quā-
facies de pequentibus me iudicium? **N**arrauerunt mihi iniqui
fabulationes: sed non ut lex tua. **O**mnia mandata tua veritas:
iniqui persecuti sunt me, adiuvā me. **P**aulominus consumma-
verunt me in terra: ego autem non dereliqui mandata tua. **S**ecundum
misericordiam tuam vivifica me: et custodiam testimonia oris tui.
In eternum domine verbum tuum permanet in celo. **I**n ge-
neratione et generationem veritas tua: fundasti terram, et
permanet. **C**onfirmatione tua perseverat dies quoniam omnia ser-
vant tibi. **N**isi quod lex tua meditatio mea est: tunc forte perissi-
sem in humilitate mea. **I**n eternum non obliviscar iustificatio-
nes tuas: quia in ipsis vivificasti me. **M**isericordia tua saluum me
fac: quoniam iustificationes tuas exquisivi. **M**isericordia tua expectaverunt pec-
catores, ut perderent me: testimonia tua intellexi. **O**mnis con-
summationis vidi finem: latum mandatum tuum nimis.
Quomodo dilexi legem tuam domine: tota die meditatio mea
est. **S**uper inimicos meos prudentem me fecisti magna
dona tuo: quia in eternum mihi est. **S**uper omnes docentes me intellexi:
quia testimonia tua meditatio mea est. **S**uper senes intellexi: quia
mandata tua quesivi. **R**ed omnia via mala prohibui pedes meos: ut
custodiam

custodiā verba tua. **R** iudicijs tuis nō declinaui: q̄ tu legē posuisti mihi. **Q**uam dulcia faucibus meis eloq̄a tua sup̄ meī q̄ri meo. **M**ādatīs tuis intellexi: p̄p̄ea odiui oēs viās iniquitatis. **A**lcerna pedibus meis verbum tuū: et lumen semitis meis. **T**uravi et statui custodire iudicia iustitię tuę. **N**umilia- tus sum vsquequaq̄ dñe: viuifica me fm̄ verbis tuis. **V**olunta- ria ouis mei beneplacita fac dñe: et iudicia tua doce me. **N**ima mea in manibus meis semper: et legem tuam non sum obli- tus. **P**osuerunt peccatores laqueum mihi: et de mandatis tuis non erraui. **C**reditate acquisiui testimonia tua in eternum: q̄ exultatio cordis mei sunt. **I**nclinaui cor meum ad facien- das iustificationes tuas in eternum, propter retributionem. **A**liquos odio habui: et legem tuā dilexi. **A**diutor et susce- ptor meus es tu: et in verbum tuum supersperaui. **O**ccu- sate a me maligni: et scrutabor mandata dei mei. **S**uscipe me fm̄ eloquium tuum, et viuam: et non confundas me ab expecta- tione mea. **A**diua me, et saluus ero: et meditabor in iustifica- tionibus tuis semper. **S**preuisti oēs discedentes a iudicijs tuis: quia iniusta cogitatio eorum. **P**reuaricantes reputaui omnes peccatores terre: ideo dilexi testimonia tua. **C**onfige timore tuo carnes meas: a iudicijs enim tuis timui. **E**cce iudiciū et iustitiā: non tradas me calumniantibus me. **S**uscipe seruū tuū in bonū: nō calūnent me sup̄bi. **O**cu- li mei defecerunt in salutare tuū: et in eloquū iustitię tuę. **R**ac- cū seruo tuo fm̄ misericordiam tuam: et iustificationes tuas do- ce me. **S**eruus tuus sum ego: da mihi intellectum, vt scias tes- timonia tua. **M**ēp̄us faciendi dñe: dissipauerunt legem tuam. **I**deo dilexi mandata tua, super aurū et topazion. **P**ropterea ad oīa mandata tua dirigebar: oēm viā iniquitatis odio habui. **M**irabilia testimonia tua dñe: ideo scrutata est ea aīa mea. **D**eclaratio sermonū tuorum illuminat: et intellectum: oīa paruulis. **O**s meum aperui et attraxi sp̄m: quia manda- ta tua desiderabam. **S**pice in me et miserere mei, fm̄ iudicium diligentium nomen tuum. **C**ressus meos dirige fm̄ eloquium tuū: et non dñetur mei oīs iniustitia. **R**edime me a calumnijs hominum: vt custodiam mandata tua. **R**aciez tuā illumina su- per seruū tuū: et doce me iustificationis tuas. **R**itus aquarum **R** deduce

Psalmi dicendi

deduxerunt oculi mei: quia non custodirent legem tuam.

Tustus es dñe: et rectum iudicium tuum. **Q**uā dasti iustitias
testimonia tua: et veritates tuas nimis. **M**abeſcere me fecit
zelus meus: quia oblitus sunt verba tua inimici mei. **T**gnituz elo-
quium tuū vehementer: et seruus tuus dilexit illud. **R** doleſcen-
tulus ſum ego et h̄tempus: iuſtificationes tuas non ſit oblitus.

Iuſtitia tua iuſtitia in eternum: et lex tua veritas. **M**ribulatio
et anguſtia inuenerūt me: mandata tua meditatio mea eſt. **R**e-
quitas testimonia tua in eternum: intellectum da mihi, et viuis.

Quoniam iuſtitias requiram. **Q**uoniam lamam ad te, ſaluū me fac: vt cuſto-
diam mādata tua. **P**rope in maturitate et clamauit: quia in ver-
ba tua ſuperſperauit. **P**rope uenerunt oculi mei ad te diluculo: vt
meditarer eloquia tua. **A**uocem meam audi ſm̄ miſericordiam
tuam dñe: et ſm̄ iudicium tuum uiuifica me. **R**epropropinquā-
runt perſequentes me iniquitati: a lege autem tua longe facti
ſunt. **P**rope es tu domine: et omnes vię tuę veritas. **I**n initio co-
gnoui de testimonijs tuis: quia in eternum fundasti ea.

Quoniam iude humilitatē meā: et eripe me: quia legē tuā non ſum obli-
tus. **I**udica iudicium meum, et redime me: pro eloquium
tuam uiuifica me. **L**onge a peccatoribus ſalus: quia iuſtificationes
tuas non exquiſierunt. **M**iſericordię tuę multe dñe: ſm̄ iudi-
cū tuuz uiuifica me. **M**ulti qui perſequentur me, et tribulant me:
a testimonijs tuis non declinaui. **V**idi preuaricantes et tabe-
ſcebā: quia eloquia tua nō custodierunt. **V**ide quā mandata tua
dilexi dñe: in miſericordia tua uiuifica me. **P**incipium verbo-
rum tuorum veritas: in eternum omnia iudicia iuſtię tuę.

Pincipes perſecuti ſunt me gratis: et a verbis tuis formi-
dant cor meū. **P**rope etabor ego ſup̄ eloquia tua: ſicut qui in-
uenit ſpolia multa. **I**n iniquitatē odio habui, et abominat⁹
ſum: legem autem tuam dilexi. **S**epties in die laudem dixi tibi:
ſup̄ iudicia iuſtię tuę. **P**rope multa diligentiſſime legē tuā:
et non eſt illis ſcandalum. **E**xpectabam ſalutare tuum domi-
ne: et mandata tua dilexi. **C**uſtoduit anima mea testimonia
tua: et dilexit ea vehementer. **S**eruauit mandata tua et testimonia
tua: quia omnes vię meę in conſpectu tuo.

Appropinquet deprecatio mea in conſpectu tuo dñe: iuxta
eloquium

eloquium tuum da mihi intellectum. **I**ntret postulatio mea in conspectu tuo: secundum eloquium tuum eripe me. **C**ruciantur labia mea hymnum: cum docueris me iustificationes tuas. **P**ronunciabit lingua mea eloquium tuum: quia omnia mandata tua equitas. **F**iat manus tua, ut saluet me: quoniam mandata tua elegi. **C**oncupivi salutare tuum dñe: et lex tua meditatio mea est. **A**iuget anima mea, et laudabit te: et iudicia tua admirabunt me. **E**rravi sicut ovis que perijt: quere seruum tuum, quia mandata tua non sum oblitus.

Symbolum, siue fides catholica sancti Athanasij episcopi.

Quicumque vult salu^s esse, ante omnia op^o est, ut teneat catholicam fidem. **Q**uam nisi quisque integram inviolatamque servaverit: absque dubio in eternum peribit. **F**ides autem catholica hec est: unum deum in trinitate, et trinitatem in unitate venerimus: neque personarum, neque substantiarum separantes. **A**lia enim persona patris, alia filij, alia spiritus sancti. **S**ed patris et filij et spiritus sancti una est divinitas, equalis gloria, coeterna maiestas. **Q**ualis pater, talis filius talis spiritus sanctus. **I**ncreatus pater, increatus filius, increatus spiritus sanctus. **I**mmensus pater, immensus filius immensus spiritus sanctus. **E**ternus pater, eternus filius, eternus spiritus sanctus. **E**t tamen non tres eterni: sed unus eternus. **S**icut non tres increati, nec tres immensi: sed unus increatus, et unus immensus. **S**imiliter op^s pater, op^s filius, op^s spiritus sanctus. **E**t tamen non tres omnipotentes: sed unus op^s. **I**ta deus pater, deus filius, deus spiritus sanctus. **E**t tamen non tres dei: sed unus est deus. **I**ta dominus pater, dominus filius, dominus spiritus sanctus. **E**t tamen non tres domini: sed unus est dominus. **Q**uia sicut singillatim unamquamque personam deum et dominum profiteri christiana veritate compellimur: ita tres deos, aut dominos dicere, catholica religione prohibemur. **P**ater a nullo est factus: nec creatus, nec genitus. **F**ilius a patre solo est: non factus, nec creatus: sed genitus. **S**piritus sanctus a patre, et filio, non factus, nec creatus, nec genitus: sed procedens. **U**nus ergo pater: non tres patres: unus filius, non tres filij: unus spiritus sanctus, non tres spiritus sancti. **E**t in hac trinitate nihil prius, aut posterius: nihil maius aut minus: sed totę tres personę coęternę sibi sunt, et coęquales. **I**ta ut per omnia (sicut iam supra dictum est.) et unitas in trinitate, et trinitas in unitate vene-

Dicenda super infirmum

randa sit. **Q**ui vult ergo saluus esse: ita de trinitate sentiat. **S**ed necessarium est ad eternam salutem: ut incarnationem quoque domini nostri Iesu Christi fideliter credat. **E**t si ergo fides recta: ut credamus et confiteamur, quia dominus noster Iesus Christus dei filius, deus et homo est. **D**eus est ex substantia patris ante secula genitus: et homo est ex substantia matris in seculo natus. **P**erfectus deus, perfectus homo, ex aetate rationali et humana carne subsistens. **A**equalis patri secundum divinitatem, minor patre secundum humanitatem. **U**nus autem non conversione divinitatis in carnem: sed assumptione humanitatis in deum. **U**nus omnino non confusione substantiae: sed unitate personae. **N**am sicut aetate rationalis et caro unus est homo: ita deus, et homo unus est Christus. **Q**ui passus est pro salute nostra: descendit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis. **A**scendit ad caelos: sedet ad dexteram dei patris omnipotentis: inde venturus est iudicare vivos et mortuos. **A**d cuius adventum omnes homines resurgere habent cum corporibus suis: et reddituri sunt de factis propriis rationem. **E**t qui bona egerunt, ibunt in vitam eternam: qui vero mala, in ignem eternum. **H**ec est fides catholica, quam nisi quisque fideliter firmiterque crediderit: saluus esse non poterit.

Passio domini nostri Iesu Christi secundum Mattheum. Cap. 26.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis. **S**citis quod post biduum pascha fiet: et filius hominis tradet ut crucifigatur. **T**unc congregati sunt principes sacerdotum, et seniores populi in atrium principis sacerdotum, qui dicebatur Cayphas: et consilium fecerunt, ut Iesum dolo tenerent, et occiderent. **D**icebant autem. **N**on est in die festo. **N**e forte tumultus fieret in populo. **C**um autem esset Iesus in Bethania, in domo Simonis leprosi: accessit ad eum mulier habens alabastrum unguentum precioso: et effudit super caput ipsius recubentis. **V**identes autem discipuli indignati sunt, dicentes. **E**t quid perditio haec? Potuit enim unguentum istud vendari multo, et dari pauperibus. **R**espondit autem Iesus, ait illis. **Q**uid molesti estis huic mulieri? **M**ultum enim bonum operata est in me. **N**am semper pauperes habebitis vobiscum: me autem non semper habebitis. **A**ditens enim

enim hec unguentum hoc in corpus meum, ad sepeliendum me
fecit. Amen dico vobis, vbi cumq; predicatum fuerit hoc euangeli-
um in toto mundo, dicetur, et qd hec fecit in memoriam eius.
¶ Tunc abiit vnus de duodecim, qui dicitur Judas Iscariotes
ad principes sacerdotu: et ait illis. **¶** Quid vultis mihi dare, et
ego eu vobis tradam? **¶** At illi constituerunt ei triginta argenteos.
Et exinde querebat opportunitate: vt eum traderet. Prima
aut die azymorum accesserunt discipuli ad Iesum dicentes. **¶**
Vbi vis paremus tibi comedere pascha? **¶** At Iesus dixit. **¶**
Ite in ciuitatez ad quendam: et dicite ei. Magister dicit. Tem-
pus meum prope est: apud te facio pascha cum discipulis meis.
¶ Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus: et parauerunt
pascha. Vespere aut facta, discubebat cum duodecim discipu-
lis suis: q edentibus illis, dixit. **¶** Amen dico vobis: quia vnus
vestrum me traditurus est. **¶** Et tristati valde, ceperunt sin-
guli dicere. **¶** Nunquid ego sum dñe? **¶** At ipse respondens ait.
¶ Qui intingit mecum manu in paropside: hic me tradet. Filius
quide hois vadit: sicut scriptum est de illo: Ne aut homini illi: per
quem filius hois tradet. Bonum erat ei, si natus non fuisset ho ille.
¶ Respondens aut Judas qui tradidit eu: dixit. **¶** Nunquid ego
sum rabbi? **¶** Ait illi. **¶** Tu dixisti. **¶** Cenantibus aut eis acce-
pit Iesus panem: et benedixit ac fregit deditq; discipulis suis: et ait.
¶ Accipite et comedite: hoc est corpus meum. **¶** Et accipiens
calicem gras egit: et dedit illis dicens. **¶** Bibite et hoc omnes.
Hic est. n. sanguinis meus noui testamenti: qui pro multis effun-
detur in remissionem peccatoru. Dico autem vobis: non bibam
amodo de hoc genimine vitis vsq; in die illum: cum illuc bibaz
vobiscum nouum in regno patris mei. **¶** Et hymno dicto exie-
runt in montem oliueti. Tunc dixit illis Iesus. **¶** Oes vos sca-
dalu patiemini in me in ista nocte. Scriptum est enim: Percutia
pastorez: et dispergentur oves gregis. Postq; autem resurrexe-
ro: preceda vos in galilea. **¶** Respondens aut Petrus, ait illi. **¶**
Et si oes scandalizati fuerint in te: ego nunquam scandalizabor.
¶ Ait illi Iesus. **¶** Amen dico tibi: q; in hac nocte anteq; gal-
lis canter, ter me negabis. **¶** Ait illi Petrus. **¶** Etiaz si opor-
tuerit me mori tecum: non te negabo. **¶** Similiter omnes
discipuli dixerunt. Tunc venit Iesus cum illis in villam, que di-
citur

Et tendis super infirmum

citur Sethsemani: et dixit discipulis suis. **✠** Sedete hic donec
vadam illuc, et orem. **✠** Et assumpto Petro et duobus filijs Ze-
bedei cepit contristari, et mestus esse. Tunc ait illis. **✠** Tristis
est anima mea usque ad mortem. Sedete hic, et vigilate mecum.
✠ Et progressus pusillum, procidit in faciem suam orans, et di-
cens. **✠** Pater, si possibile est, transeat a me calix iste. Ue-
rantamen non sicut ego volo: sed sicut tu. **✠** Et venit ad disci-
pulos suos: et inuenit eos dormientes. Et dixit Petro. **✠** Sicut
Non posuisti vna hora vigilare mecum? Vigilate, et orate, ut
non intretis in tentationem. Spiritus quidem promptus est, caro
autem infirma. **✠** Iterum secundo abiit, et orauit dicens. **✠** Pa-
ter mihi: si non potest hic calix transire, nisi bibam illum: fiat volun-
tas tua. **✠** Et venit iterum: et inuenit eos dormientes. Erant
enim oculi eorum grauari. Et relictis illis, iterum abiit, et orauit
tertio eundem sermonem dicens. Tunc venit ad discipulos suos
et dixit illis. **✠** Dormite iam et requiescite. Ecce appropinqua-
bit hora, et filius hominis tradetur in manus peccatorum. Surge-
te: eamus. Ecce appropinquabit qui me tradet. **✠** Adhuc eo
loquente ecce Judas vnus de duodecim venit: et cum eo turba
multa cum gladijs et fustibus, missi a principibus sacerdotum, et
senioribus populi. Qui autem tradidit eum, dedit illis signum dicens.
✠ Quicumque osculatus fuero ipse est: tenete eum. **✠** Et presertim
accedens ad Iesum dixit. **✠** Aue rabbi. **✠** Et osculatus est eum.
Dixitque illi Iesus. **✠** Amice ad quid venisti? **✠** Tunc accesserunt
et manus iniecerunt in Iesum: et tenuerunt eum. Et ecce vnus
ex his qui erant cum Iesu, extendens manum exemit gladium
suum: et percutiens seruum principis sacerdotum amputauit auricu-
lam eius. Tunc ait illi Iesus. **✠** Conuerte gladium tuum in locum
suum. Quis enim qui acceperint gladium, gladio peribunt. An putas,
quod non possum rogare patrem meum: et exhibebit mihi modo plus
quam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scri-
pturae? Quia sic oportet fieri. **✠** In illa hora dixit Iesus turbis.
✠ Tanquam ad latronem existis cum gladijs et fustibus comprehen-
dere me. Quotidie apud vos sedebam docens in templo: et non
me tenuistis. **✠** Hoc autem totum factum est, ut adimplerentur scri-
pturae prophetarum. Tunc discipuli omnes, relicto eo, fugerunt. Et
illi tenentes Iesum duxerunt eum ad Caypham principem sacer-
dotum.

dotum, vbi scribe et seniores conuenerant. Petrus autem sequebatur eum a longe usque in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro sedebat cum ministris, ut videret finem. Principes autem sacerdotum, et omne concilium querebant falsum testimonium contra Iesum: ut eum morti traderent: et non inuenerunt, cum multi falsi testes accessissent. Nouissime autem venerunt duo falsi testes, et dixerunt. **S** Hic dixit, Possuum destruere templum dei: et post triduum reedificare illud. **U**t surgens princeps sacerdotum ait illi. **S** Nihil respondes ad ea, que isti aduersum te testificantur? **A** Iesus autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. **S** Adiuro te per Dei viuum, ut dicas nobis si tu es Christus filius dei viui. **A** Dixit illi Iesus. **+** Tu dixisti. Verumtamen dico vobis, a modo videbitis filium hominis sedentem a dextris virtutis dei: et venientem in nubibus celi. **T**unc princeps sacerdotum secidit vestimenta sua dicens. **S** Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus? Ecce nunc audistis blasphemias. Quid vobis videtur? **A**t illi respondentes, dixerunt. **S** Reus est mortis. **T**unc expuerunt in faciem eius: et colaphis eum ceciderunt. Alii autem palmas in faciem eius dederunt, dicentes. **S** Prophe-tiza nobis Elie: quis est qui te percussit? **P**etrus vero sedebat foras in atrio. Et accessit ad eum vna ancilla, dicens. **S** Et tu cum Iesu Galilgo eras. **A**t ille negauit coram omnibus, dicens. **S** Nescio quid dicis. **E**xeunte autem illo ianuam, vidit eum alia ancilla: et ait his qui erant ibi. **S** Et hic erat cum Iesu Nazareno. **E**t iterum negauit cum iuro: quia non noui hominem. Et post pusillum accesserunt qui astabant, et dixerunt Petro. **S** Vere et tu ex illis es: nam et loquela tua manifestum te facit. **T**unc cepit detestari et iurare: quia non nouisset hominem. Et continuo gallus cantauit. Et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat, priusquam gallus cantet, ter me negabis. **E**t egressus foras fleuit amare. **M**ane autem facto: consilium inierunt omnes principes sacerdotum et seniores populi aduersus Iesum, ut eum morti traderent. Et vinculum adduxerunt eum: et tradiderunt pontio Pilato presidi. **T**unc videtur Judas, qui eum tradidit, quod damnatus esset, penia ductus retulit triginta argenteos principibus sacerdotum, et senioribus, dicens. **S** Peccaui tradens sanguinem iustum. **A**t illi dixerunt. **S** Quid ad nos? tu videris. **E**t

Dicenda super infirmum

projectis argenteis in templo, recessit: et abiens laqueo se suspendit. Principes autem sacerdotum acceptis argenteis dixerunt. **R** Non licet eos mittere in corbonas: quia precium sanguinis est. **Q** Consilio autem inito, emerunt ex illis agrorum figuli in sepulturam peregrinorum. Propter hoc vocatus est ager ille Acheldemac, hoc est ager sanguinis: usque in hodiernum diem. Tunc impletum est quod dictum est per Jeremiam prophetam: dicentem. Et acceperunt triginta argenteos precium appreciati: quem appreciaverunt a filiis Israel: et dederunt eos in agrum figuli: sicut constituit mihi dominus. **I**esus autem stetit ante presides. Et interrogavit eum presides, dicens. **T**u es rex Judaeorum? **R** Dicit ei Iesus. **T**u dicis. **Q** Et cum accusaretur a principibus sacerdotum, et senioribus, nihil respondit. Tunc dicit illi Pilatus. **N**on audis quanta adversum te dicunt testimonia. **R** Et non respondit ei ad unum verbum, ita ut miraretur presides vehementer. Per diem autem solemnem persueverat presides dimittere populo unum vincitum: quem volebant. Habebat autem tunc unum vincitum insignem, qui dicebatur Barrabas, qui propter seditionem missus fuerat in carceres. Congregatis autem illis dixit Pilatus. **Q**uem vultis dimittere vobis: Barrabam an Iesum, qui dicit Christus? **R** Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum. Sedente autem illis pro tribunali, misit ad illum uxorem eius, dicens. **N**ihil tibi et iusto illi. Multa enim passus sum hodie per visum propter eum. **R** Principes autem sacerdotum et seniores persuaserunt populo, ut peterent Barrabam, Iesus vero proderet. Respondens autem presides, ait illis. **Q**uem vultis vobis dimittere? **R** At illi dixerunt. **B**arrabam. **R** Dicit illi Pilatus. **Q**uid ergo faciam de Iesu, qui dicitur Christus? **R** Respondunt omnes. **C**rucifigatur. **R** Ait illis presides. **Q**uid enim mali fecit? **R** At illi magis clamabant, dicentes. **C**rucifigatur. **R** Videns autem Pilatus, quia nihil proficeret, sed magis tumultus fieret accepta aqua, lavit manus coram populo, dicens. **I**nnocens ego sum a sanguine iusti huius: vos videritis. **R** Et respondens universus populus dixit. **S**anguis eius super nos, et super filios nostros. **R** Tunc dimisit illis Barrabam: Iesum autem flagellatum tradidit eis: ut crucifigeretur. Tunc milites praesidis suscipientes Iesum in pretorio, congregaverunt ad eum universam cohortem: Et exientes eum, clamantem voce

cineam circumdederunt ei: et plectentes coronam de spinis posuerunt super caput eius, et arundinem in dextera eius: et genuflexo ante eum illudebant ei dicentes. **B**ene rex iudeorum. **C** Et expuentes in eum acceperunt arundinem, et percutiebant caput eius. Et postquam illuserunt ei: exuerunt eum chlamyde: et induerunt eum vestimentis eius: et duxerunt eum ut crucifigerent. Exeuntes autem inuenerunt hominem Cyrenensem venientem de villa, nomine Simonem. Hunc angariauerunt: ut tolleret crucem eius. Et venerunt in locum qui dicitur Golgotha, quod est Caluarie locus: et dederunt ei vinum bibere cum felle mistum. Et cum gustasset noluit bibere. Postquam autem crucifixerunt eum, diuiserunt vestimenta eius sortem mittentes: ut impleretur quod dictum est per prophetam dicentem: Diuiserunt sibi vestimenta mea, et super vestem meam miserunt sortem. Et sedentes seruabant eum. Et imposuerunt super caput eius causam ipsius scriptam. Hic est Iesu Nazarenus rex Iudeorum. Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones: vnus a dextris, et vnus a sinistris. Pretercuntes autem blasphemabant eum, mouentes capita sua, et dicentes. **B**ene qui destrui templum dei: et in triduo illud reedificas. Salua te ipsum. Si filius dei es, descende de cruce. **C** Similiter et principes sacerdotum illudentes cum scribis, et senibus dicebant. **S** alios saluum fecit: seipsum non potest saluum facere. Si rex Israel est: descendat nunc de cruce, et credimus ei. **C** Quod fides in deo: liberet eum nunc si vult. Dixit enim quod filius dei sum. **C** Idem ipsius autem et latrones qui crucifixi erant cum eo, improperabant ei. **A** ferta autem hora tenebre facte sunt super vniuersam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamauit Iesus voce magna dicens. **E**li Eli lamazabachthani: **C** hoc est. **D**eus meus, deus meus, ut quod dereliquisti me? **C** Quidam autem illic stantes et audientes, dicebant. **B**ene vocat istum. **C** Et continuo currēs vnus ex eis accepta sponsa impleuit aceto: et proposuit arundinem, et dabat ei bibere. **C**eteri vero dicebant. **S**ine videamus an veniat Elias liberans eum. **C** Iesus autem iterum clamans voce magna emisit spiritum. Et ecce velum templi scissum est in duas partes a summo usque deorsum: et terra mota est: et petre scisse sunt: et monumenta aperta sunt: et multa corpora sanctorum qui dormierant, surrexerunt. Et exeuntes de monumentis post resurrectionem eius, venerunt in sanctam

sanctam

Dicenda super infirmum

scām ciuitatē: et apparuerunt multis. Cetero autē, et qui cum eo erant custodiētes Iesum, viso terremotu, et his que fiebant, timuerunt valde, dicētes. **S** Utere filius dei erat iste. **S** Erāt autē ibi mulieres multe a longe, que secute erant Iesum a galilea ministrantes ei: inter quas erat Maria Magdalene, et Maria Jacobi, et Ioseph m̄r, et m̄r filiorum Zebedei. Cū sero autē factū esset, venit quidam homo diues ab Arimathea nomine Ioseph, qui et ipse discipulus erat Iesu. Illic accessit ad Pilatū: et petijt corpus Iesu. Tunc Pilatus iussit reddi corpus. Et accepto corpore Ioseph: inuoluit illud in sindone munda: et posuit illud in monumento suo nouo, quod exciderat in petra. Et aduoluit saxū magnum ad ostiū monumenti, et abiit. Erāt autē ibi Maria Magdalene, et altera Maria, sedētes contra sepulcrū. **Hic cātaf i tono euāgeli.**

A Altera autē die, que est post parasceuē, uenerunt principes sacerdotum et Pharisei ad Pilatū, dicētes. Dñe recordati sumus, quia seductor ille dixit adhuc uiuēs: post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulcrum usque in diē tertium: ne forte ueniant discipuli eius, et furentur eum: et dicat plebs: surrexit a mortuis. Et erit nouissimus error peior priore. At illis Pilatus: Habetis custodiā: ite, custodite sicut scitis. Illi autē abeūtes munierunt sepulcrum, signantes lapidem cum custodibus.

Passio domini nostri Iesu Christi fm Marcum. Cap. 14.

I Illo tpe: erat Pascha et azyma post biduum: et querebāt sūmī sacerdotes et scribę, quō Iesū uolo tenerēt, et occiderent. Dicebāt. n. **S** Hō i die festo. Ne forte tumultus fieret in populo. **U** Et cū eēt Ies⁹ Bethanie i domo Simonis leprosi, et recūberet: uenit mulier hñs alabastrū unguētī nardi spicati p̄ciosi: et fracto alabastro effudit sup caput ei⁹. Erāt autē qdā indigne ferētes intra semetipsos, et dicētes: **S** Ut qd pditio ista unguētī facta est: poterat. n. unguētū istud uenūdari plusq̄ trecētis denarijs, et dari pauperibus. **U** Et fremebāt in eā. Ies⁹ autē dixit. **S** Gimite eā. Quid illi molesti estis? Bonū op⁹ opata est in me. Sēp. n. puapes hēbitis uobiscū: et cū uolueritis, potestis illis bñfacere: me autē nō semp habebitis. Quō habuit hoc fecit: puenit ungerē corpus meuz in sepulturā. Amē dico uobis: ubi cūqz pdicatū fuerit euāgelium istud

istud in vniuerso mūdo, et qđ hęc fecit, narrabitur in memoriaz eius. **¶** Et Judas Iscariotes vnus de duodecim abiit ad summos sacerdotes: vt proderet eis illis. Qui audiētes gauisi sunt, et promiserunt ei pecuniā se duros. Et querebat quo illū oportune traderet. Et primo die azymozū, qñ Pascha immolabant, dicunt ei discipuli. **¶** Duo vis carnis et paremus tibi vt māduces Pascha? Et mittit duos ex discipulis suis: et dicit eis. **¶** Ite in ciuitatē: et occurret vobis hō lagenam aque baiulās. Sequimini eū: et quocūqz introierit dicite dño domus, qz magister dicit vbi est refectio mea, vbi Pascha cū discipulis meis manducē: Et ipse vobis demonstrabit cenaculuz grande stratum: et illic parate nobis. **¶** Et abierunt discipuli eius: et venerunt in ciuitatē: et inuenerunt sicut dixerat illis: et discumbētibus eis, et manducantibus ait Iesus. **¶** Amē dico vobis: quia vnus ex vobis me tradet, qui manducat mecum. **¶** At illi ceperunt tristari, et dicere ei singillatim. **¶** Nunquid ego? **¶** Qui ait illis. **¶** Vnus ex duodecim, qui intingit mecum manum in catino. Et filius quidē hominis vadit sicut scriptū est de eo. Vt autē homini illi, per quē filius hominis tradetur. Bonum erat eis: si non esset natus homo ille. **¶** Et manducantibus illis accepit Iesus panē: et bñdicēs fregit, et dedit eis, et ait. **¶** Sumite, hoc est corpus meum. **¶** Et accepto calice, gratias agēs, dedit eis. Et biberunt ex illo oēs: et ait illis. **¶** Hic est sanguis meus noui testamenti: qui pro multis effundetur. Amē dico vobis: qđ iā nō bibā de genimine vitis vsqz in diē illū: cū illud bibam vobiscū nouū i regno dei. **¶** Et hymno dicto, exierunt in montes oliuarū: et ait illis Iesus. **¶** Oēs vos scandalizabimini in me in nocte ista, qz scriptū est: Percutiam pastorē, et dispergētur oves. Sed postqđ resurrexero, p̄cedā vos in galileā. **¶** Petrus autē ait illi. **¶** Et si oēs scandalizati fuerint: sed non ego. **¶** Et ait illi Iesus. **¶** Amē dico tibi, qz tu hodie in nocte hac p̄uis q̄ bis gallus vocē dederit, ter me es negaturus. **¶** At ille amplius loquebatur. **¶** Et si oportuerit me simul cōmori tibi, nō te negabo. **¶** Sistr autē et oēs dicebant. Et veniunt in p̄diaz cui nomen Bethseman: et ait discipulis suis. **¶** Sedete hic donec oriem. **¶** Et assumpsit Petrum et Iacobum et Iohannē secum: et cepit

Dicenda super infirmum

et cepit pauere et tēdere. Et ait illis. **†** Tristis ē ala mea vsq; ad mortem. Sustinete hic, et vigilate. **¶** Et cum processisset paululum, proci dit super terram: et orabat, vt si fieri posset trāsfiret ab eo hora: et dixit. **†** Abba, p̄, oīa tibi possibilīa sūnt: trāsfere calicem hunc a me. Sed non quod ego volo, sed qđ tu. **¶** Et venit, et inuenit eos dormientes: et ait Petro: **†** Simōn dormis? Nō potuisti vna hora vigilare mecum? Vigilate et orate: vt non intretis in tentationem. Spiritus quidem prōptus est, caro autē infirma. **¶** Et iterum abiens orauit eundem sermonem dicens. Et reuersus denūo inuenit eos dormientes. Erant. n. oculi eorum grauari: et ignozabant quid fiderent ei. Et venit tertio: et ait illis. **†** Dormite iam: et requiescite. Sūfficit. Venit hora: ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite eamus: ecce qui me tradet, prope est. **¶** Et adhuc eo loquente venit Judas Iscariotes vnus de duodecim: et cum eo turba multa cū gladijs et lignis missi a summis sacerdotibus et scribis, et senioribus. Dederat autē traditor eis signum, dicens. **¶** Quēcūque osculatus fuero, ipse est, tenete eum: et ducite caute. **¶** Et cū venisset, statim accedens ad eum, ait. **¶** Rabbi. **¶** Et osculatus est eū. At illi manus iniecerunt in eum: et tenuerunt eum. Tūc autē de circumstantibus educēs gladium percussit seruuū summi sacerdotis: et amputauit illi auriculam. Et rēdēs Iesus, ait illis. **†** Tāq; ad latronē existis cū gladijs et lignis cōspēdere me. Quotidie apud vos erā i tēplo docēs: et nō me tenuistis. Sed vt adimpleātur scripturę. **¶** Tūc discipuli eius relinquētes eū oēs fugerunt. Adolescēs autē quidā sequebatur eū amictus sindone sup nudo: et tenuerunt eū. At ille reiecta sindone nudus profugit ab eis. Et adduxerūt Iesum ad summum sacerdotem: et puenierunt oēs sacerdotes, et scribę, et seniores. Petrus autē a longe secutus ē euz vsq; intro i atrium summi sacerdotis: et se debat cū ministris: et calefaciebat se ad ignē. Summi vero sacerdotes et oēs p̄cilium q̄rebant aduersus Iesuz testimoniū: vt eū morti traderēt: nec inueniebant. Multi. n. testimoniū falsū dicebant aduersus eum: et puenientia testimonia nō erāt. Et qđā surgentes falsū testimoniū ferebant aduersus eum, dicētes. **¶** Qm̄ nos audiuimus eum dicentē, Ego dissoluam templuz hoc manu factuz: et post triduum aliud nō manufactum edificabo. **¶** Et nō erat

erat pueniens testimoniū illorū. Et exurgēs summus sacerdos
 in medijs interrogauit Iesum dicens. **S** Non rīdes quicq̄ ad
 ea. q̄ tibi obijciunt ab his? **A** Ille autē tacebat: et nihil rīdit.
 Rursus summus sacerdos interrogabat eū: et dixit ei. **S** Tu es
 Ch̄s filius dei b̄n̄dicti? **A** Iesus autē dixit illi. **+** Ego sim. Et
 videbitis filium hoīs sedentē a dextris virtutis dei. et venientē
 cum nubibus celi. **A** Summus autē sacerdos scindens vesti
 menta sua, ait. **S** Quid adhuc desideramus testes? Audistis
 blasphemiam. Quid vobis v̄? **A** Qui oēs p̄denauerunt euz
 esse reum mortis. Et ceperunt quidam conspuere eum, et velare
 faciem eius, et colaphis euz cedere. et dicere ei. **S** Prophetiza.
A Et ministri alapis eum cedebant. Et cum esset Petrus in
 atrio deorsum: venit vna ex ancillis summi sacerdotis: et euz vi
 disse Petrum calefacientem se, aspiciens illum, ait. **S** Et tu
 cum Iesu nazareno eras. **A** At ille negauit, dicens. **S** Neque
 scio: neq̄ nōni quid dicas. **A** Et exiit foras añ atrium: et gallus
 cantauit. Rursus autē cum vidisset illū alia ancilla, cepit dicere
 circumstantibus: **S** An hic ex illis est. **A** At ille iterū negauit.
 Et post pusillū rursus q̄astabāt dicebāt Petro. **S** Clere ex illis
 es. nā et galileus es. **A** Ille autē cepit anathematizare et iurare:
 q̄ nescio hoīes istū, quē dicitis. Et statim iterū gallus cantauit.
 Et recordat̄ ē Petrus verbi, q̄ dixerat ei Iesus, p̄m̄sq̄ gal
 lus cātet bis, ter me negabis. Et cepit flere. Et p̄festū mane cō
 silū facientes summi sacerdotes cū senioribus et scribis et vniuer
 so cōsilio, vincientes Iesum duxerunt et tradiderunt Pilato. Et
 interrogauit eū Pilatus. **S** Tu es rex iudeorum? **A** At ille rī
 dens ait illi. **+** Tu dicis. **A** Et accusabāt eū summi sacerdotes
 in multis. Pilatus autē rursus interrogauit eū, dicens. **S** Non
 rīdes quicq̄: Quides in q̄tis te accusant? **A** Iesus autē ampli
 nihil rīdit: ita vt miraret̄ Pilatus. Per diem autē festum, soles
 bat illis dimittere vnum ex vincis, quēcumq̄ petissent. Erat
 autē vnus: qui dicebat Barrabas, q̄ cū seditionis erat vincis,
 q̄ in seditione fecerat homicidiū. Et cū ascendisset turba: cepit
 rogare, sicut semp̄ faciebat illis. Pilatus autē rīdit eis: et dixit.
S Vultis dimitta vobis regem iudeorum? **A** Sciebat. n. q̄ p̄
 inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes: Pontifices au
 tē concitauerunt turbam: vt magis Barrabam dimitteret eis.
 Pila-

Dicenda super infirmum

Pilatus autem iterum respondens, ait illis. **S** Quid ergo vultis facere regi iudeorum? **A**t illi iterum clamauerunt. **S** Crucifige eum. **A** Pilatus vero dicebat eis. **S** Quid enim mali fecit? **A**t illi magis clamabant. **S** Crucifige eum. **A** Pilatus autem volens populo satisfacere, dimisit illis Barrabam: et tradidit Iesum flagellis cecus: ut crucifigeretur. Milites autem duxerunt eum intro in atrium praetoris: et vocat totam cohortem. Et induunt eum purpura: et imponunt ei plectentes spineam coronam: et ceperunt salutare eum. **S** Ave rex iudeorum. **A**t et percutiebant caput eius arundine: et respuebant eum: et ponentes genua, adorabant eum. Et postquam iniusserunt ei: exuerunt illum purpura: et induerunt eum vestimentis suis: et educunt illum, ut crucifigerent eum. Et angariauerunt praetereuntem quempiam Simonem Cyrenaeum venientem de villa praem Alexandri et Rufi: ut tolleret crucem eius. Et perducunt eum in Golgotha locum: quod est interpretatum Calvarie locus. Et dabant ei bibere myrrhatum vinum: et non accepit. Et crucifigentes eum iniusserunt vestimenta eius, mittentes sortem super eis: ut quis tolleret. Erat autem hora tertia: et crucifixerunt eum. Et erat titulus causae eius inscriptus: Rex iudeorum. Et cum eo crucifigunt duos latrones: unum a dextris eius, et alium a sinistris. Et adimpleta est scriptura, quae dicit. Et cum iniquus reputatus est. Et praetereuntes blasphemabant eum, monentes capita sua, et dicentes. **S** Habui destruis templum dei: et in tribus diebus reaedificas. Saluum fac te ipsum descendens de cruce. **A** Sicut et summi sacerdotes illudentes ad alterutrum cum scribis, dicebant. **S** Alios saluos fecit: seipsum non potest saluum facere. Si rex Israel esset, descendat nunc de cruce: ut videamus et credamus. **A**t et qui cum eo crucifigi erant cruciabantur ei. Et facta hora sexta, tenebrae factae sunt super terram, usque in horam nonam. Et hora nona exclamavit Iesus voce magna, dicens. **E**loi, Eloi lama zababani: **Q**uod est interpretatum. **D**eus meus, deus meus, ut quod dereliquisti me. **E**t quidam de circumstantibus audientes dicebant. **S** Ecce Elias vocat. **A**t currens autem unus, et implet spongia acetum, circumponensque calamo potum dabat ei, dicens. **S** Sinite videamus, si veniat Elias ad deponendum eum. **A**t Iesus autem emissa voce magna exspiravit. Et velum templi scissum est in duo, a summo usque deorsum. Videns autem centurio, qui ex adverso stabat: quod sic clamans exspirasset, ait.

ait. **S**tere hic hō filius dei erat. **Q** Erant autē ibi mulieres de
lōge aspiciētes: inter quas erat Maria Magdalene, et Maria
Jacobi minoris, et Joseph mī, et Salome. Et cū esset in galilea:
sequēbantur eū, et ministrabāt ei: et alie multe, que simul cum eo
ascenderant Ierosolymam. **Hic tegitur in tono euangelij.**

Et cum iam sero esset factum: qz erat parascede, qd est ante
sabbatū: venit Joseph ab Arimathia nobilis decurio: qui
ipse erat expectans regnum dei: et audacter introiuit ad Pi
latum: et petijt corpus Iesu. Pilatus autē mirabatur sūaz obis
set. Et accersito Centurione: interrogauit eum, si iam mortuus
esset. Et cum cognouisset a Centurione, donauit corpus Joseph.
Joseph autem mercatus est sindonem: et deponens eum, inuo
luit sindone: et posuit eum in monumento quod erat excisum in
petra: et aduoluit lapidem ad ostium monumenti.

C Passio domini nostri Iesu Christi sm Lucam. Cap. 22.

In illo tpe: **Q** Appropinquabat autē dies fe
st⁹ azymoz, qui dē pascha: et q̄rebāt princi
pes sacerdotū, et scribe: quō Iesum interficerent.
Timebāt vero plebē. Intrauit autē satanas in Ju
dam, qui cognominabat Iseariotes, vnū de duo
decim: et abiit et locutus est cū principibus sacer
dotū et magistratib⁹: quēadmodū traderet illuz
eis. Et gauisi sūt, et pacti sūt pecuniā illi dare. Et spondit. Et
q̄rebat opportunitatē, vt traderet eū sine turbis. Venit autē dies
azymozum, in qua necesse erat occidi pascha: et misit Petrum et
Joannē, dicens. **E**untes parate nobis pascha, vt manduce
mus. **Q** At illi dixerunt. **S** Ubi vis paremus? **Q** Et dixit ad
eos. **E**cce introeuntibus vobis in ciuitatem, occurret vo
bis hō, amphorā aque portans: sequimini eū in domū, in quaz
intra: et dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi magister: **E**bi
est diuersorium, vbi pascha cū discipulis meis manducē: **E**rip
se vobis ostendet cœnaculū magnū stratū: et ibi parate. **Q** Eun
tes autē inuenerunt sicut dixit illis Iesus: et parauerūt pascha.
Et cum facta esset hora, discubuit: et duodecim apli cum eo. **E**t
ait illis. **D**esiderio desiderati hoc pascho manducare vo
biscum, anteq̄ patiar. **D**ico. n. vobis: qz ex hoc non manduca
bo illud: donec impleatur in regno Dei. **Q** Et accepto calice
gratias

Dicenda super infirmum

gras egit, et dixit. **✠** Accipite et dividite inter vos. Dico enim vobis: quia non bibam de generatione vitis: donec regnum dei veniat. **✠** Et accepto pane, gras egit, et fregit, et dedit eis, dicens. **✠** Hoc est corpus meum: quod pro vobis datur. Hoc facite in meam commemorationem. **✠** Similiter et calicem, postquam ceperunt, dicens. **✠** Hic calix novum testamentum est in sanguine meo: qui pro vobis effundetur. **✠** Tunc ecce manus tradentis me, mecum est in mensa. Et quidem filius hominis super quem diffusum est, vadit. **✠** Tunc enim venit homini illi per quem tradetur. **✠** Et ipsi ceperunt querere inter se: quis esset ex eis: qui hoc facturus esset. Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior. **✠** Dixit autem eis. **✠** Reges gentium dominantur eorum, et qui preteritatem habent super eos benefici vocantur. Vos autem non sic. Sed qui maior est in vobis, fiat sicut minor: et qui precessor est, sicut ministrator. **✠** Nam quis maior est, qui recumbit, an qui ministrat? Nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum, sicut qui ministrat. Vos autem estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis. Et ego dispono vobis, sicut disposui mihi preteritatem meum regnum: ut edatis et bibatis super mensas meas in regno meo: et sedeat super thronos iudicantes duodecim tribus Israel. **✠** Tunc ait dominus Simoni. **✠** Simon: ecce satanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum. Ego autem rogaui pro te, ut non deficiat fides tua: et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. **✠** Qui dixit ei. **✠** Domine tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. **✠** Et ille dixit. **✠** Dico tibi Petre, non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me. **✠** Et dixit eis. **✠** Quis enim vobis sine sacculo, et pera, et calciamentis, nunquid aliquid defuit vobis? **✠** At illi dixerunt. **✠** Nichil. **✠** Dixit ergo eis. **✠** Sed nunc qui habet sacculum tollat sistrum et peram: et qui non habet, vendat tunicam suam: et emat gladium. Dico enim vobis, quia adhuc hoc quod scriptum est, oportet impleri in me. Et cum iniquus deputatus est. Etiam ea, que sunt de me, finem habent. **✠** At illi dixerunt. **✠** Domine ecce gladium duobus. **✠** At ille dixit eis. **✠** Satis est. **✠** Et egressus ibat super consuetudinem in montem oliuaram. Secuti sunt autem illum et discipuli eius. Et cum peruenissent ad locum, dixit illis. **✠** Orate, ne in tressis in tentationem. **✠** Et ipse auulsus est ab eis quantum iactus est lapidibus: et post-

repositis genibus orabat, dicens. * **N**isi vis, transfer calicem
 istum a me. **C**lerum non mea voluntas, sed tua fiat. **A** Apparuit
 autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus in agonia pro-
 lius orabat. Et factus est sudor eius, sicut gutte sanguinis de-
 currētis in terrā. Et cum surrexisset ab oratione, et venisset ad disci-
 pulos suos: inuenit eos dormientes pro tristitia: et ait illis. *
 Quid dormitis? Surgite et orate, ne intretis in tētionem. **A** ad
 huc loquēte, ecce turba, et qui vocabatur Judas vnus de duode-
 cim antecedebat eos: et appropinquauit Iesu, ut oscularetur eum.
 Iesus autem dixit illi. * **J**uda osculo filium hominis tradis? **E**viden-
 tes autem hi, qui circa ipsum erant, quod futurum erat, dixerunt ei. **S**
 Ne si percutimus in gladio? **A** Et percussit vnus ex illis ser-
 uum principis sacerdotum: et amputauit auriculam eius dexteram.
Respondens autem Iesus ait. * **S**inite vsque huc. **A** Et cum tetigisset
 auriculam eius, sanauit eum. Dixit autem Iesus ad eos, qui ve-
 nerant ad se principes sacerdotum, et magistratus templi, et senio-
 res. * **Q**uasi ad latronem existis cum gladiis et fustibus: cum
 quoti die vobiscum fuerim in templo, et non extendistis manus in
 me. Sed hec est hora vestra, et potestas tenebrarum. **C**om-
 prehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacer-
 dotum. Petrus vero, sequebatur eum a longe. Accenso autem igne in
 medio atrij, et circumsedentibus illis, erat Petrus in medio eorum.
 Quae cum vidisset ancilla quaedam sedentem ad lumen, et eum fuisse intui-
 ta, dixit. **S** Et hic cum illo erat. **A**t ille negauit eum, dicens. **S**
Mulier non noui illum. **A** Et post pusillum alius videns eum dixit. **S**
Et tu de illis es. **A** Petrus vero ait. **S** Homo non sum. **A** Et in-
 teruallo facto quasi horae vnus, alius quidam affirmabat, dicens.
S **T**ergere hic cum illo erat. **N**on et galileus est. **A** Et ait Petrus.
S **H**omo, nescio quid dicis. **A** Et continuo adhuc illo loquente, ca-
 tauit gallus: et uersus dominus respexit Petrum. Et recordatus est
 Petrus verbi domini sicut dixerat: quod priusquam gallus cantet, ter me
 negabis. Et egressus foras Petrus fleuit amare. Et qui tenebant
 Iesum illudebant ei, cedentes eum. Et uelauerunt eum: et percutiebant fa-
 ciem eius: et interrogabant eum, dicentes. **S** **P**rophetiza: quis est qui
 te percussit? **A** Et alta multa blasphemantes dicebant in eum.
 Et factus est dies, conuenerunt seniores plebis et principes
 sacerdotum, et scribae: et duxerunt illum in palatium suum, dicentes.

S **S**

Dicenda super Infirmum

Si tu es Chis dic nobis. **U**t ait illis. **S**i vobis dixerō,
non credetis mihi. Si autē interrogauerō: non rēdebitis mihi,
neq; dimittetis. Ex hoc autē erit filius hoīs se dēns a dextris vir-
tutis dei. **U**t dixerunt autē oēs. **S** Tu ergo es filius dei? **U**t
ait. **S** Vos dicitis q; ego sum. **U**t illi dixerunt. **S** Quid ad
huc desideramus testimoniū? **I**psi. n. audiuimus ex ore eius.
Ut surgens oīs multitudo eorum dixerunt illum ad pilatū.
Leperunt autē illū accusare dicentes. **S** Hunc inuenimus sub-
uertentē gentē nostrā: et prohibentē tributa dari Cēsari: et dicē-
tem se Christum regē esse. **P**ilatū autē interrogauit eum di-
cens. **S** Tu es rex iudgorū? **U**t ille rēdens, ait. **U**t dicitur.
Ut ait autē pilatū ad principes sacerdotū et turbas. **N**ihil
inuenio causę in hoc hoīe. **U**t illi inualescebant, dicētes.
Comouit populū docens per vniuersas iudeā, incipiens a
galilęa vsq; huc. **P**ilatū autē audiēs galilęā, interrogauit
si hō galilęus esset. **E**t vt cognouit q; de herodis ptate esset, re-
misit eum ad herodem: qui et ipse ierosolymis erat illis diebus.
Herodes autē viso Iesu, gauisus est valde. **E**rat. n. cupiens et
multo tpe videre eum, eo q; audierat multa de illo, et sperabat
signū aliq; vidēre ab eo fieri. **I**nterrogabat autē illum multis
sermōnibus. **A**t ipse nihil illi rēdebat. **S**tabant autē principes
sacerdotū et scribę pstanter accusantes eum. **S**preuit autē illum
herodes cum exercitu suo, et illū in dārum veste alba: et remisit
ad Pilatū. **E**t facti sunt amici herodes et pilatū in ipsa die.
Nā antea inimici erant adinucē. **P**ilatū autē puocatis prin-
cipibus sacerdotū, et magistratibus, et plebe, dixit ad illos. **S** Do-
tulistis mihi hunc hoīem quasi auertentē populū: et ecce ego co-
raz vobis interrogans, nullā cām inuenio in noīe isto ex his in
quibus eū accusatis. **S**ed neq; herodes. **N**am remisit vos illum.
Et ecce nihil dignū morte actū est ei. **E**mēdatus ergo illū dimittit.
Necessē autē habebat dimittere eis per diēz festū vñū. **E**t
clamauit autē simul vniuersa turba, dicens. **C**olle hunc: et di-
mitte nobis barrabā. **U**t qui erat pp seditionē quādā factā in
cinitate et homicidiū missus in carcerē. **I**terū autē pilatū locu-
tus est ad illos volens dimittere Iesum. **A**t illi succlamabāt di-
centes. **C**rucifige, crucifige illū. **U**lle autē tertio dixit ad il-
los. **S** Quid. n. mali fecit iste? **N**ullā cām mortis inuenio in eo.

Corripiam

Corripiā ergo illum, & dimittā. **¶** At ille stabant vocibus magnis postulantes vt crucifigeretur: & inualecebant voces eorum: & pilatus a iudicauit fieri petitionē eorū. Dimisit autē illis eum, qui pp homicidium & seditionē missus fuerat in carcerem, quē petebant: Iesum vero tradidit voluntati eorum. **¶** Et cū ducerent eum, apprehenderunt Simonē quendam Cyrenensem venientē de villa: & inposuerunt illi crucē portare post Iesum. Sequebatur autē illum multa turba populi & mulierum: quę plangebant & lamentabantur eum. Conuersus autē ad illas Iesus, dixit. **¶** Filie Ierusalem nolite flere super me: sed super vos ipsas flete, & super filios vestros: quia ecce venient dies, in quibus dicent: Beate steriles, & ventres qui non genuerunt: & vbera quę non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus, cadite super nos: & collibus operite nos: quia si in viridi ligno hoc faciunt, in arido quid fiet? **¶** Ducebantur autē alij duo neq̄ cum eo, vt interficerentur. Et postq̄ venerunt in locum qui vocatur Caluarie, ibi crucifixerunt eum & latrones: vnum a dextris, & alterum a sinistris. Iesus autē dicebat, **¶** Pater dimitte illis: non sciunt quid faciunt. **¶** Diuidentes vero vestimenta eius miserant sortes. Et stabat populus expectans: & deridebant eū principes cum eis dicentes. **¶** Alios saluos fecit: seipsum saluum faciat, si hic est Chis Dei electus. **¶** Illudabant autē ei & milites accedentes: & acetū offerentes ei, & dicentes. **¶** Si tu es rex iudeorū saluum te fac. **¶** Erat autē & superscriptio scripta super eum literis grecis, latinis, & hebraicis. Hic est rex iudeorū. Chis autē de his qui pendeabant latronibus, blasphemabant eum, dicentes. **¶** Si tu es Chis, saluum fac te metipsum, & nos. **¶** Respondēs autē alter increpabat eum, dicēs. **¶** Neq̄ tu times deus: qui in eadē damnatione es. Et nos quidē iuste: naz digna factis recipiamus: hic vero nihil mali gessit. **¶** Et dicebat ad Iesum. **¶** Domine memēto mei, cū veneris in regnū tuum. **¶** Dixit illi Iesus. **¶** Amen dico tibi: hodie mecū eris in paradiso. **¶** Erat autē fere hora sexta: & tenebre factę sunt in vniuersa terra vsq̄ in horam nonā. Et obscuratus est sol, & velū tēpli scissum est mediū. Et clamans Iesus voce magna ait. **¶** Pater in manus tuas commendo spūm meū. **¶** Et hec dicens exspirauit. Videns autē Centurio quod factum fuerat & glorificauit deum dicens. **¶** Vere hic hō iustus.

811
 stus erat. **¶** Et ois turba eorum qui simul aderant ad aspectu
 lu istud, & videbat q̄ fiebant, percutientes pectora sua reueriebant.
 Stabant aut̄ oēs noti eius a longe, & mulieres que secute erāt
 eum a galilea hęc videntes. **Hic cantatur in tono euangelij.**

¶ Ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio: vir bonus &
 iustus. Hic non consenserat consilio & actibus eorum: ab
 Arimathea ciuitate iudee: qui expectabat & ipse regnum Dei.
 Hic accessit ad Pilatum: & petijt corpus Iesu. Et depositum
 inuoluit sindone: & posuit eum in monumento exciso, in quo
 nondum quisquam positus fuerat.

¶ Passio domini nostri Iesu Christi s̄m Joannem. Cap. 8.

¶ In illo tpe. Egressus ē Ies⁹ cū discipulis suis
 trans torrentē Cedrō, vbi erat hort⁹: in que
 introiit ipse & discipuli eius. Sciebat aut̄ & Iu
 das qui tradebat eū, locum: q̄ frequenter Iesus
 conuenerat illuc cū discipulis suis. Iudas ergo
 cū accepisset cohortē, & a p̄sbitib⁹ & pharisaeis
 ministros: venit illuc cum lanternis & facib⁹ & cere
 mis. Ies⁹ itaq; sciēs oia q̄ vētura erāt sup̄ eū, p̄
 cessit, & dixit eis. **¶** Quē queritis? **¶** Responderunt ei. **¶** Iesū
 Nazarenum. **¶** Dicit eis Iesus. **¶** Ego sum. **¶** Strabat aut̄
 tem & Iudas qui tradebat eum cum ipsis. Et ergo dixit eis ego
 sum, abierunt retrosum, & ceciderunt in terram. Iterum ergo
 interrogauit eos. **¶** Quē q̄ritis? **¶** Illi aut̄ dixerunt. **¶** Iesū
 Nazarenū. **¶** R̄ndit Iesus. **¶** Dixi vobis q̄ ego sum. Si ergo
 me queritis, sinite hos abire. **¶** Ut impletur sermo, quem
 dixit. Quia quos dedisti mihi, non perdiidi ex eis quemq;. Se
 mon ergo Petrus h̄ns gladium eduxit eum, & percussit ponti
 ficis seruū: & abscidit auriculā eius dexterā. Erat aut̄ nomen ser
 uo Malchus. Dixit ergo Iesus Petro. **¶** Mitte gladiū tuū
 in vaginā. Calicem quem dedit mihi p̄r, non vis vt bibam illum?

¶ Cohors ergo, & tribunus, & ministri iudeorum comprehen
 derunt Iesum: & ligauerunt eum: & adduxerunt eum ad An
 nam primum, Erat enim socer Caiphę: qui erat Pontifex
 anni illius. Erat autem Caiphas qui consilium dederat iu
 deis: quia expedijt vnica hominem mori pro populo. Sequēda
 tur autem Iesum Simon Petrus, & alius discipulus. Discipulus

lus aut ille notus erat pontifici: et introiit cum Iesu in atrium pontificis. Petrus aut stabat ad ostium foris. Exiit ergo discipulus alius, qui notus erat pontifici: et dixit ostiari: et introduxit Petrum. Dixit ergo Petro ancilla ostiaria. **S** Nunquid et tu es ex discipulis hois istius? **A** Dixit ille. **S** Non sum. **A** Stabant aut serui, et ministri ad portas, quia frigus erat: et calefaciebant se. Erat aut cum eis Petrus stans, et calefaciens se. Pontifex ergo interrogauit Iesum de discipulis suis, et de doctrina eius. Respondit Iesus. **A** Ego palam locutus sum multo. Ego semper docui in synagoga et in templo: quo oēs in dei conueniunt. Et in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? Interroga eos, qui me audierunt, quod locutus sum ipsis. Ecce hi sciunt quod dixerim ego. **A** Idem aut cum dixisset vnus assistens ministrorum dedit alapanam Iesu, dicens. **S** Sertides pontifici? **A** Respondit Iesus. **A** Si male locutus sum: testimonium perhibe de malo. Si autem bene, quid me cedis? **A** Et misit eum Annas litigatum ad Laiphā pontificem. Erat aut Simon Petrus stans, et calefaciens se. Dixerunt ergo ei. **S** Nunquid et tu es discipulus eius es? **A** Negauit ille, et dixit. **S** Non sum. **A** Dixit vnus ex seruis pontificis cognatus eius, cuius abscidit Petrus auriculam. **S** Nonne ego te vidi in horto cum illo? **A** Iterum ergo negauit Petrus, et statim gallus cantauit. Adducunt ergo Iesum a Laipha in portum. Erat aut mane: et ipsi non introierunt portum, ut non perstaminarent: sed ut manducarent pascha. Exiit ergo pilatus ad eos foras, et dixit. **S** Quā accusationē affertis aduersus hoicem hunc? **A** Rēderunt, et dixerunt ei. **S** Si non est hic malefactor, non tibi tradidissimus eum. **A** Dixit ergo Pilatus. **S** Accipite eum vos, et secundum legem vestram iudicate eum. **A** Dixerunt ergo iudex. **S** Nobis non licet interficere quem. **A** Ut sermo Iesu impleretur, quem dixit, significans quā morte esset morturus. Introiit ergo iterum in pretorium pilatus: et vocauit Iesum, et dixit ei. **S** Tu es rex iudeorum? **A** Respondit Iesus. **A** A temetipso hoc dicitis: an alij tibi dixerunt de me? **S** Respondit pilatus. **A** Nunquid ego iudeus sum? Genus tuum et pontifices qui tradiderunt te mihi. Quid fecisti? **A** Respondit Iesus. **A** Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum: ministri mei utique decerta-

Dicenda super infirmum

rent, vt non traderet iudeis. Nunc aut regnū meū non est binē.
Q Dicit itaq; ei Pilatus. **R** Ergo rex es tu? **A** Respōdit Je-
sus. **+** Tu dicis, qz rex suz ego. Ego in hoc natus sum, et ad hoc
veni in mūdū: vt testimoniū phibeaz veritati. **D**is. n. q est ex ve-
ritate audit vocē meaz. **Q** Dicit ei Pilatus. **R** Quid est veri-
tas? **Q** Et cū hoc dixisset, iterū eritit ad eos: et dixit eis. **R** Ego
nullā inuenio in eo cām. Est aut̄ p̄suetudo vobis, vt vnū dimit-
tā vobis in pascha. **C**ultis ergo dimittā vobis regē iudeorum?
Q Clamauerunt oēs dicētes. **R** Non hunc, sed Barrabaz. **Q**
Erat aut̄ Barrabaz latro. Tūc ergo apprehendit Pilatus Je-
sus, et flagellauit. Et milites plectentes coronā de spinis impo-
suerunt capiti eius: et veste purpurea circumdederunt euz: et ve-
niebant ad eū, et dicebant. **R** Aue rex iudeorum. **Q** Et dabant
ei alapas. Erunt iterū Pilatus foras, et dicit eis. **R** Ecce addu-
co vobis euz foras, vt cognoscatis, qz nullā cām inuenio in eo.
Q Erunt ergo Jesus portans spineā coronā et purpureū veste-
mentū. Et dicit eis. **R** Ecce homo. **Q** Tu ergo vidissent eū pō-
tiffices et ministri clamabant, dicentes. **R** Crucifige, crucifige
eum. **Q** Dicit eis Pilatus. **R** Accipite eū vos: et crucifigite.
R go. n. non inuenio in eo cām. **Q** Rēderunt ei Iudei. **R** Nos le-
gē habemus, et h̄m legē debet mori: qz filius dei se fecit. **Q** Cum
ergo audisset Pilatus hunc sermonē, magis t̄muit. Et ingre-
sus est proum iterum: et dicit ad Jesum. **R** Unde es tu? **R** Je-
sus aut̄ r̄sūz non dedit ei. Dicit ergo ei Pilatus. **R** Tibi non
loqueris: Rescis qz ptātem habeo crucifigere te: et ptātem ha-
beo dimittere te? **Q** Rēdit Jesus. **+** Non haberes potestates
aduersus me vllam: nisi datum tibi esset desuper. **P**rop̄ ierea qui
tradidit me tibi, malus pctm̄ habet. **Q** Et exinde querebat Pi-
latus dimittere eum. Iudei autem clamabant, dicentes. **R**
hanc dimittis: non es amicus Cēsaris. **D**is. n. qui se regem fu-
cit, contradicit Cēsari. **Q** Pilatus ergo eū audisset hos sermo-
nes, adduxit foras Jesum: et sedit pro tribunali in loco qui dicit̄
thostrotos: hebraicē vero gabatha. Erat autem parasceue ho-
ra quasi sexta: et dicit iudeis. **R** Ecce rex vester. **Q** Illi autem
clamabant. **R** Tolle tolle, crucifige eum. **Q** Dicit eis Pilatus.
R Regem vestrum crucifigam? **Q** Rēderunt pōtiffices.
R Non habemus regem nisi Cēsarem. **Q** Tūc ergo trade-

dit eis illum, vt crucifigeretur: Susceperunt autem Iesum: & eduxerunt. Et baiulans sibi crucem, exiit in eum qui dicitur Galilaeus: hebraice autem Golgotha: vbi eum crucifixerunt: & cum eo alios duos hinc & hinc medium autem Iesus. Scripsit autem titulum Pilatus: & posuit super crucem. Erat autem scriptum: Iesus Nazarenus rex iudeorum. Hunc ergo titulum multi legerunt Iudeorum: quia prope civitatem erat locus vbi crucifixus est Iesus. Erat autem scriptum hebraice, graece, & latine. Dicebant ergo Pilato pontifices iudeorum. **S** Noli scribere rex iudeorum: sed quia dixit, rex sum iudeorum. **R**espondit Pilatus. **S** Quod scripsi scripsi. **M**ilites ergo cum crucifixissent eum: acceperunt vestimenta sua, & fecerunt quatuor partes: unicuique insulsi partem, & tunicam. Erat autem tunica inconsutilis, desuper contexta per totum. Dixerunt ergo ad invicem. **N**on scindamus eam: sed sortiamur de ea cuius sit. **U**t scriptura impleretur dicens: Partiti sunt vestimenta mea sibi, & super vestem meam miserunt sortem. Et milites quidem haec fecerunt. Stabant autem iuxta crucem Iesu matris eius, & soror matris eius Maria Cleophae, & Maria Magdalenae. Cum vidisset ergo Iesus matrem, & discipulum stantem quem diligebat: dicit matri suae. **M**ulier ecce filius tuus. **U**nde dicit discipulo. **E**cce mihi tua. **E**t est illa hora accepit eam discipulus in sua. Postea sciens Iesus, quia iam omnia consummata sunt, vt consummaret scriptura, dicit. **S**itio. **C**ras ergo positum erat aceto plenum. Illi autem spongia plenam aceto hyssopo circumponentes, obtulerunt ori eius. Cum ergo accepisset Iesus acetum, dixit. **C**onsummatum est. **E**t inclinato capite tradidit spiritum. Iudges ergo, quoniam parasceue erat, vt non remaneret in cruce corpora sabbato: (erat enim magnus dies ille sabbatus) rogauerunt Pilatum, vt frangerent eorum crura, & tolleretur. Tenuerunt ergo milites, & primum quidem frangerunt crura, & alterius qui crucifixus est cum eo. Ad Iesum autem cum venissent, vt viderent eum iam mortuum: non frangerunt eius crura, sed vnus militum lancea latus eius aperuit: & continuo exiit sanguis & aqua. Et qui vidit testimonium perhibuit: & verus est testimonium eius. Et ille scit, quod vera dicit: vt & vos credatis. Facta sunt enim haec, vt scriptura impleretur, dicens. Os non comminuetis ex eo, & iterum alia scriptura dicit. **N**on transfixerunt.

S + Post

Dicende super infirmum

Post hec aut rogauit Pilatum Joseph ab Arimathæa: eo quod esset discipulus Iesu: occultus autem pp metum iudeorum: vt tolleret corpus Iesu. Et permisit pilatus. Venit ergo et tulit corpus eius. Venit autem et Nicodemus, qui venerat ad Iesum nocte priuum, ferens misturam myrrhe et aloes quasi libras centum. Acceperunt ergo corpus Iesu: et ligauerunt eum linteis cum aromatibus, sicut mos est iudeis sepelire. Erat autem in loco, vbi crucifixus est, hortus: et in horto monumentum nouum: in quo nondum quisquam positus fuerat. Ibi ergo pp paraascuum iudeorum, quia iuxta erat monumentum, posuerunt Iesum.

Sermo domini nostri Iesu Christi ante passionem habito coram apostolis. Iohannis. Cap. 13.

Ante diem festum pasche, sciens Iesus, quod venit eius hora, vt transeat ex hoc mundo ad patrem, cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in fine dilexit eos. Et cæna facta, cum diabolus iam misisset in cor, vt traderet eum Iudas Simonis Iscariotis, sciens quod omnia dedit ei patrem in manus, et quod a deo exiit, et ad eum vadit, surgit a cæna, et ponit vestimenta sua. Et cum accepisset linteam: precipit se. Deinde misit aquas in plenum: et cepit lavare pedes discipulorum, et extergere linteo, quo erat percinctus. Venit ergo ad Simonem Petrum. Et dicit ei Petrus. Domine tu mihi lauas pedes. Respondit Iesus: et dixit ei. Quod ego facio tu nescis modo: scies autem postea. Dicit ei Petrus. Non lauabis mihi pedes in eternum. Respondit ei Iesus: Si non lauero te: non habebis partem mecum. Dicit ei Simon Petrus. Domine non tantum pedes meos: sed et manus et caput. Dicit ei Iesus. Qui lotus est non indiget, nisi vt pedes lauet: sed est mundus totus. Et vos mundi estis: sed non omnes. Sciebat enim quisnam esset, qui traderet eum: prope dixit: non estis mundi omnes. Postquam ergo lauit pedes eorum: accepit vestimenta sua: et cum recubiuisset iterum dicit eis. Scitis quod fecerim vobis. Vos vocatis me magister et dominus: et bene dicitis. Sum etenim. Si ergo ego laui pedes vestros dominus et magister: et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim dedi vobis: vt quemadmodum ego feci vobis: ita et vos faciatis. Amen amen dico vobis: non es seruus maior domino suo: neque apostolus maior eo, qui misit illum. Si hec scitis: beati eritis, si feceritis ea. Non de omnibus vobis dico. Ego scio quos elegerim. Sed vt impleatur scriptura: Qui

Qui manducat meum panem, leuabit contra me calcaneum suum.
 Modo dico vobis prius fiat: vt cum factus fuerit, credatis, qz
 ego sum. Amen amen dico vobis: qui accipit siquem misero, me
 accipit. Qui aut me accipit, accipit eum qui me misit. Cuz hec
 dixisset Iesus, turbatus est spu: et protestatus est, et dixit. Amen
 amen dico vobis: qz vnus ex vobis tradet me. Aspicebat ergo
 ad iudicē, hesitantes de quo diceret. Erat aut recubens vnus
 ex discipulis eius in sinu Iesu: que diligebat Iesus. Innuit ergo
 hunc Simon Petrus, et dixit ei: Quis est de quo dicit? Itaqz
 cum recubisset ille supra pectus Iesu, dixit ei: Dñe quis est qui
 tradet te? Rñdit Iesus. Ille est, cui ego intinctu panē porrexe-
 ro. Et cū intinxisset panē, dedit Iudē Simonis Iscariotis. Et
 post buccellā, in trouit, in illum satanas. Et dicit ei Iesus: Qd
 facis, fac citius. Hoc aut nemo sciuit discumbentiu, ad quid di-
 perit ei. Quidā aut putabāt, qz loculos habebat Iudas, qz dixit
 ei Iesus: eme ea q op? sūt nobis ad diē festū, aut egenis vt alē
 quid daret. Cū ergo accepisset ille buccellā: exiuit cōtinuo. Erat
 aut nor. Cū ergo exisset: dicit Iesus. Nunc clarificatus est filius
 hois: et deus clarificatus est in eo. Si deus clarificatus est in eo:
 et deus clarificauit eū in semetipso: et p̄tinuo clarificabit eum. Si
 holi adhuc modicū vobiscum sum. Queritis me: et sicut dixi iu-
 deis, quo ego vado: vos non potestis venire. Et vobis dico mo-
 do: Mandatū nouū do vobis: vt diligatis inuicē: sicut dilexi vos,
 vt et vos diligatis inuicē. In hoc cognoscēt oēs: qz mei discipu-
 lis estis: si dilectionē habueritis ad inuicem. Dicit ei Simon Pe-
 trus: Dñe quo vadis? Rñdit Iesus. Quo ego vado non potes
 me modo sequi: sequeris aut postea. Dicit ei Petrus: Quare nō
 possum te modo sequi? Viam meam pro te ponam. Rñdit ei Je-
 sus: Viam tuam pro me pones? An en amen dico tibi, non cant-
 tabit hodie gallus: donec ter me neges. Et ait discipulis suis:
 Non turbetur cor vestrum: creditis in deū, et in me credite. In
 domo patris mei mansiones multe sunt. Si quo minus dixissem
 vobis, qz vado parare vobis locum. Et si abiero, et preparaue-
 ro vobis locum: iterum veniam ad vos: et accipiam vos ad me-
 ipsū, vt vbi sūz ego, et vos scitis: et quo ego vado scitis: et viā sci-
 tis. Dicit ei Thomas: Dñe nescimus quo vadis: et quō possumus
 viam scire? Dicit ei Iesus, ego sum via, veritas, et vita.
 Nemo

Ordo commendationis anime

Nemo venit ad patrem nisi per me. Si cognouissetis me: et patrem
meum utique cognouissetis: et amodo cognoscetis eum: et vidistis
eum. Dicit ei Philippus: Domine ostende nobis patrem, et sufficit nos-
bis. Dicit ei Iesus. Tanto tempore vobiscum sum: et non cognouistis
me: Philippe qui videt me, videt et patrem. Quomodo tu dicis ostende no-
bis patrem: Non credis quia ego in patre, et pater in me est? Verba que lo-
quor vobis, a meipso non loquor. Pater autem in me manens ipse fa-
cit opera. Non creditis quia ego in patre, et pater in me est: Alioquin,
propter opera ipsa credite. Amen amen dico vobis: qui credit in me,
opera que ego facio, et ipse faciet: et maiora horum faciet: quia ego ad
patrem vado. Et quodcumque petieritis patrem in nomine meo, hoc faciam,
ut glorificet pater in filio. Siquid petieritis patrem in nomine meo, hoc
faciam. Si diligitis me, mandata mea seruate: et ego rogabo pa-
trem: et alium paraclitum dabit vobis: ut maneat vobiscum in eter-
num spiritum veritatis: quem mundus non potest accipere: quia non vi-
dit eum, nec scit eum. Vos autem cognoscetis eum: quia apud vos
manebit: et in vobis erit. Non relinquam vos orphanos: veniam
ad vos. Adhuc modicum: et mundus me iam non videt. Vos autem
videtis me: quia ego vivo, et vos vivetis. In illo die vos cognosce-
tis, quia ego sum in patre meo: et vos in me: et ego in vobis. Qui ha-
bet mandata mea, et seruat ea: ille est qui diligit me. Qui autem dili-
git me, diliget a patre meo: et ego diligam eum: et manifestabo ei
meipsum. Dicit ei Iudas, non ille iscariotes: Domine quid factum
est, quia nobis manifestaturus es teipsum, et non mundo. Respondit ei
Iesus: et dixit: Siquis diligit me, sermonem meum seruet. Et
pater meus diligit eum: et ad eum veniemus, et mansionem apud eum
faciemus. Qui non diligit me, sermones meos non seruat. Et ser-
monem, quem audistis non est meus, sed eius qui misit me patris.
Hec locutus super vobis apud vos manens: Paraclitus autem spiritus
sanctus, quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, et suggeret
vobis omnia quecumque dixero vobis. Pacem relinquo vobis, pacem
meam do vobis. Non quomodo mundus dat, ego do vobis. Non tur-
bet cor vestrum, neque formidet. Audistis quia ego dixi vobis, va-
do et venio ad vos. Si diligeritis me: gauderetis utique, quia va-
do ad patrem: quia pater maior me est. Et nunc dixi vobis priusquam
fiat: ut cum factum fuerit credatis. Nam non multa loquar vobis:
cum: venit enim princeps mundi huius: et in me non habet quicquam.

Sed

Sed ut cognoscat mundus, quod diligo patrem, et sicut mandatus est
dicitur mihi pater, sic facio. Surgite, eamus hinc. Ego sum vitis vera:
et pater meus agricola est. Dem palmitem in me non ferentem fructum
tollet eum: et omne qui fert fructum purgabit eum: ut fructus plus
affert. Iam vos mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis.
Manete in me, et ego in vobis. Sicut palmes non potest ferre fru-
ctum a semetipso, nisi manserit in vite: sic et vos, nisi in me manser-
itis. Ego sum vitis, et vos palmites. Qui manet in me et ego in
eo, hic fert fructum multum: quia sine me nihil potestis facere.
Siquis in me non manserit: mittet foras sicut palmes, et arefcet: et
colliget eum: et in ignem mittet, et ardet. Si manseritis in me, et ver-
ba mea in vobis manserint: quodcumque volueritis, petetis, et fiet vo-
bis. In hoc clarificatus est pater meus: ut fructum plurimum afferat
vobis, et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater, et ego dilexi
vos. Manete in dilectione mea. Si precepta mea servaueritis, ma-
nebitis in dilectione mea: sicut et ego patris mei precepta serva-
ui, et maneo in eius dilectione. Hec locutus sum vobis: ut gau-
dium meum in vobis sit: et gaudium vestrum impleat. Hoc est pre-
ceptum meum: ut diligatis invicem, sicut dilexi vos. Maiorem
hac dilectionem nemo habet: ut animam suam ponat pro ami-
cis suis. Vos amici mei estis: si feceritis quod ego precipio vobis. Iam
non dicam vos servos: quia servus nescit quid faciat dominus eius. Vos
autem dixi amicos: quia omnia quecumque audivi a patre meo nota feci
vobis. Non vos me elegistis: sed ego elegi vos: et posui vos, ut
catis, et fructum afferatis, et fructus vester maneat, et quodcumque pe-
teritis patrem in nomine meo, det vobis. Hec mando vobis: ut dili-
gans inimicum. Si mundus odit vos: scitote quia me priorem vobis
odio habuit. Si de mundo fuissetis: mundus quod suum erat dilige-
ret. Quia vero de mundo non estis: sed ego elegi vos de mun-
do: propterea odit vos mundus. Admentore sermonis mei:
quod ego dixi vobis: Non est servus maior domino suo. Si me per-
secuti sunt: et vos persequentur. Si sermonem meum servave-
runt: et vestrum servabunt. Sed hec omnia facient vobis propter no-
men meum: quia nesciunt eum, qui misit me. Si non venissetis, et lo-
cutus eis non fuisset, peccatum non haberent. Nunc autem excu-
sationem non habent de peccato suo. Qui me odit, et patrem meum
odit. Si opera non fecissem in eis, que nemo alius fecit, peccatum

Ordo commendationis anime

tū non hient. Nunc autē et viderunt, et oderunt me et p̄em meuz.
Sed vt impleat sermo, qui in lege eozuz scriptus est: Quia odio
habuerunt me gratis. Cum autēz venerit paraclitus, quem ego
mittam vobis a p̄e sp̄m veritatis, qui a patre procedit, ille tes-
timonium perhibebit de me: et vos testimonium perhibebitis,
qz ab initio issecum estis. Hęc locutus sum vobis: vt non scāda-
lizemini. Absque synagogis facient vos. Sed venit hora: vt ois
qui interficit vos, arbitretur obsequiuz se p̄stare deo. Et hęc fa-
cient vobis, qz non nouerunt p̄em, neqz me. Sed hęc locutus
sum vobis, vt cum venerit hora, eozū reminiscamini: qz ego dixi
vobis. Hęc autē ab initio non dixi: qz vobiscū erā. Et nunc va-
do ad eū qui misit me: et nemo ex vobis interrogat me, quo va-
dis? Sed qz hęc locutus suz vobis: tristitia impleuit cor vestrū.
Sed ego veritatē dico vobis: expedit vobis, vt ego vadā. Si
non abiero: paraclitus non veniet ad vos. Si autē abiero, mitā
eum ad vos. Et cum venerit ille, arguet mundum de pctō, et de
iustitia, et de iudicio. De pctō quidē: qz non crediderunt in me.
De iustitia vero: qz ad patrem vado: et iam non videbitis me.
De iudicio autē: qz princeps mundi huius iaz iudicatus est. Ad-
huc multa habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo.
Cum autē venerit ille sp̄s veritatis, docebit vos omnem verita-
tem. Non enim loquetur a semetipso: sed quecunqz audiet, loque-
tur: et que ventura sunt annūciabit vobis. Ille me clarificabit:
qz de meo accipiet: et annūciabit vobis. Quia quecunqz habet
pater mea sunt. Propterea dixi: quia de meo accipiet: et annū-
ciabit vobis. Modicum, et iam non videbitis me: et iterū modū
cum et videbitis me: quia vado ad patrem. Dixerunt ergo ex
discipulis eius adinuicem: Quid est hoc quod dicit nobis, modicū
et non videbitis me: et iterum modicum, et videbitis me, et qz va-
do ad patrem? Dicebant ergo: Quid est hoc, quod dicit nobis,
modicū? Nescimus quid loquitur. Cognauit autem Iesus, quia
volebant eum interrogare, et dixit eis: De hoc q̄ritis inter vos,
qz dixi, modicū, et non videbitis me: et iterum modicum videbi-
tis me: et quia vado ad patrem. Amen amen dico vobis: quia
contristabimini: sed tristitia vestra vertetur in gaudū. Mulier
cum parit, tristitia habet: qz venit hora eius. Cum autem pepe-
rit

rit filium: iam non meminit p̄surre pp̄ gaudium: qz natus est hō
in mundum. Et vos igit̄ nunc quidē tristitiam habetis. Iterum
aut̄ videbo vos, et gaudebit cor vestrū. Et gaudiū vestruz nemo
tollet a vobis. Et in illo die me nō rogabitis quicquam. Amen
amen dico vobis: siquid petieritis p̄m in noie meo, dabit vo-
bis. Aliq̄ modo non petistis quicq̄ in noie meo. Petite, et acci-
pietis, vt gaudiū vestrū sit plenū. Hęc in prouerbis locutus suz
vobis. Venit hora, cū iā non in prouerbis loquar vobis: sed pa-
lam de p̄e annuntiabo vobis. In illo die in noie meo petetis.
Et non dico vobis, quia ego rogabo p̄m de vobis. Ipse. n. p̄
amat vos: qz vos me amastis: et credidistis, qz ego a deo exiui.
Et iui a p̄e: et veni in mundū. Iterum relinquo mundū: et vado
ad p̄m. Dicūt ei discipuli eius: Ecce nunc palā loqueris, et p̄-
uerbium nullum dicis. Hunc scimus, qz scis oia: et non est opus
tibi, vt quis te interroget. In hoc credimus: qz a deo existi. Res-
dit ei Iesus. Hodo creditis: Ecce venit hora, et iam venit, vt di-
sp̄rgamini vnusquisque in propria, et me solum relinquatis. Et
non sum solus: quia p̄m cum est. Hęc locutus sum vobis, vt in
me pacem habeatis. In mundo p̄ssurā habebitis: sed p̄fide,
qz ego vici mundū. Hęc locutus est Iesus: et subleuatis oculis
in cęlum dixit: p̄m venit hora: clarifica filius tuus: vt filius tuus
clarificet te: Sicut dedisti ei p̄tatem ois carnis: vt oē quod de-
disti ei, det eis vitam eternā. Hęc est aut̄ vita eterna: vt cognos-
cant te solum verum deum, et quem misisti Iesum Christum.
Ego clarificauit te super terrā: opus consummaui quod dedisti
mibi, vt faciam. Et nunc clarifica me p̄ apud te ipsum, cla-
ritate quam habui prius p̄ mundus fieret. p̄m manifestauit no-
men tuum hominibus: quos dedisti mihi de mundo. Qui erant,
et mihi eos dedisti: et sermonē tuum seruauerunt. Hunc cognos-
uerunt, qz oia que dedisti mihi abs te sunt: quia verba que dedi-
sti mihi, dedi eis, et ipsi acceperunt. Et cognouerunt vere, quia
a te exiui: et crediderunt, qz tu me misisti. Ego pro eis rogo. Non
pro mundo rogo: sed pro his, quos dedisti mihi: quia tui sunt.
Et mea omnia tua sunt: et tua mea sunt: et clarificatus sum in eis.
Et iam non sum in mundo: et hi in mundo sunt: et ego ad te ve-
nio. p̄m serua eos in noie tuo: quos dedisti mihi, vt sint vnū
sicut et nos. Cū essem cū eis: ego seruabam eos in noie tuo: quos
dedisti

Ordo commendationis anime

dedisti mihi, custodiui: et nemo ex eis perijt, nisi filius pditionis,
vt scriptura impleat. Nunc aut ad te venio: et hec loquor in mu-
do, vt habeant gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi
eis sermonem tuum: et mundus eos odio habuit: quia non sum de mun-
do: sicut et ego non sum de mundo. Non rogo vt tollas eos de
mundo: sed vt serues eos a malo. De mundo non sunt: sicut et
ego de mundo non sum. **P**ater sancte sanctifica eos in veritate: quia
sermo tuus veritas est. Sicut tu me misisti in mundum: et ego mi-
si eos in mundum: et pro eis ego sanctifico meipsum: vt sint et ip-
si sanctificati in veritate. **N**on pro his autem rogo tantum: sed et pro
his, qui credituri sunt per verbum eorum in me: vt et omnes vnum
sint, sicut tu pater in me, et ego in te: vt et ipsi ut, nobis vnum sint: vt
mundus credat, quia tu me misisti. Et ego claritatem, quam dedisti
mihi, dedi eis: vt vnum sint, sicut et nos vnum sumus. Ego in eis,
et tu in me: vt sint consummati in vnum, et cognoscat mundus, quia
tu me misisti, et dilexisti eos: sicut et me dilexisti. **P**ater quos dedisti
mihi, volo vt vbi ego sum, et illi sint mecum: vt videant claritatem
meam, quam dedisti mihi, et dilexisti me ante mundi constitutionem.
Pater iuste, mundus te non cognouit. Ego aut cognoui te: et hi co-
gnouerunt, quia tu me misisti. Et notum feci eis nomen tuum: et no-
tum faciam: vt dilectio qua dilexisti me, in ipsis sit: et ego in ipsis.
Predictæ orationes et suffragia dicenda sunt plus et minus, sicut
necessarium fuerit: quia aliqua in extremis laborant longiori tpe. alia
breuiori: et sicut hoc legenda sunt superscripta in totum, vel in parte.
De officio faciendo post egressum anime de corpore. Cap. 21.
Egressa aut anima dicitur hoc. **R.** Subuenite sancti dei: occurrere
angeli domini, suscipientes animam eius, offerentes eam in con-
specu altissimi. **V.** Suscipiat te Christus: qui vocauit te: et in sinu
Abraham angelus deducant te. Suscipientes. **V.** Requiem eter. et
lux perpet. et. Offerentes. **Deinde.** Kyrie ele. Christus ele. Ky-
rie eleison. **Postea.** Pater noster. Et ne nos in. **V.** Requiem eter. et.
R. Et lux perpet. et. **V.** A porta inferi. **R.** Erue domine animam eius.
V. Requiescat in pace. **R.** Amen. **V.** Domine exaudi. et. **R.** Et clam.
V. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu. **Oremus.**
Ibi domine commendamus animam famuli tui. **V.** vt defunctus
seculo tibi viuat: et quia per fragilitatem humane conuersatio-
nis peccata commisit, tu venia misericordissime pietatis ab-
sterge.

serge. Per Christum do. **R.** Amen. **Oremus.** **Oratio.**

Quoniam commendamus dñe aiam famuli tui, in manibus sanctorum Abraham, Isaac, Jacob et oium patriarcharum. Commendamus dñe aiam famuli tui, in manibus sanctorum Petri et Pauli et Joannis, et oium apostolorum. Commendamus dñe aiam famuli tui, in manibus sanctorum Stephani, Laurentij, et Blasij, et oium sanctorum martyrum. Commendamus dñe aiam famuli tui, in manibus sanctorum Sylvestri, Martini, et M. et oium confessorum. Commendamus dñe aiam famuli tui, in manibus sanctorum Benedicti, Egidij, et Antonij, et oium sanctorum monachorum. Commendamus dñe animam famuli tui, in manibus sanctarum virginum Marie matris dñi Agnetis, Cecilie, et Catherine, et M. et oium virginum tuarum. Commendamus dñe in manus tuas spm famuli tui, ne princeps ei noceat tenebrarum; sed tu dñe misericorditer eum protegas in secula seculorum. **R.** Amen.

**Tunc illi, quibus inunctum fuerit, la-
sent corpus: postea induant eum paramentis sui ordinis: et po-
nant eum in fœro. Et sacerdos simpliciter dicit: Kyrie eleis.
Chiste eleis. Kyrie eleis. Pater noster. secreto. Et ne nos in-
ducas. Sed libera nos. In memoria eterna erit iustus.
Ab auditione mala non timebit. Ne tradas bestiis aiaz
confitentem tibi. Et animam pauperis tui ne obliviscaris
in finem. Non intres in iudicium cum seruo tuo domine. Quia non
iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens. A
porta inferi. Erue dñe animam eius. Requiescat in pace
Amen. Domine exaudi orat. Et clam. Dominus
vobiscum. Et cum spiritu tuo. Oremus. **Oratio.****

Suscipe dñe animam famuli tui M. quam de ergastulo hu-
ius seculi vocare dignatus; et libera eum de locis penarum;
et quietis, et lucis eterne beatitudine perfruatur; et inter san-
ctos et electos tuos in resurrectionis gloria resuscitari mereat.
tur. Per Christum dominum nostrum. **R.** Amen.

Oratio corporis defuncti ad ecclesiam. Capitulum 22.
Quoniam sacerdos et clerici ordinate vadunt: et corpus por-
tant in ecclesiam cantando hęc responsoria. **S.** bu-
nite, **R.** infra. **V.** Suscipiat te, et **R.** Requiem eternam. **Depo-
sito corpore in ecclesia; vel alia hora congruente sacerdotes et
clerici**

Officium sepulture

clerici preparant se ad cantandum vigiliam. Duo clerici incipiunt absolute sicut decet, inuitatorium. Regem cui omnia viuunt. Psalmus. **Venite exultemus Domino.** Et sollemniter cantent totam vigiliam. Inquire infra. fol. 161. Interim sacerdos cum ministris preparat se: & decantetur missa sollemniter & ordinate: si tempus congruum fuerit.

C De officio sepulture sacerdotis, vel clerici defuncti. Cap. 23.

Agnita missa, sacerdos sine casula, cum pluuiali & ministris, subdiaconus cum cruce, & omnes alij in gradu suo veniant ordinate cum luminaribus, incenso, & aqua benedicta: & stent in circuitu feretri in modum rotę: & sacerdos a capite incipiat absolute hanc orationem sine. **Oremus.**

Don intres in iudiciū cū seruo tuo Dñe: quia nullus apud te iustificabitur homo: nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio: non ergo eum (quesumus) tua iudicialis sententia premat: quem tibi vera supplicatio fidei christiane commendat: sed gratia tua illi succurrente mereatur euadere iudiciū ultionis: qui dum viueret insignitus est signaculo sanctę Trinitatis. Qui viuus & regnas Deus in secula seculorum. **R.** Amen.

C Post istam orationem statim cantor incipiat sequens responsorium.

S Ab ve ni te san cti De
oc cur ri te an ge li Do mi ni . Sur

scipientes animam eius, Offrentes etiam

in conspectu altissimi mi. Suscipiat

te Christus, qui vocavit te: et in sinu

Abrahę Angelus deus cantate.

Suscipiantes. Requiem eternam

domine: et lux perpetua

luceat ei. Offrentes.

Et dum

Officium sepulture

Et dum cantatur Responsorium, sacerdos accipiat thuribulum de manu ministri, et incenset corpus. Finito resposorio, cantor cum primo choro dicat. Kyrie eleison.

Et secundus chorus dicat

K y r i e e l e i s o n. **A** b i s t e e l e i s o n.

Deinde oēs simul dicat

K y r i e e l e i s o n. **Q** u o i n s i l e n t i o d i c t o: s u b i u n g a t u r.

Et ne nos inducas in tentationem. **R.** Sed libera nos a malo. **R.** Et cum spiritu tuo. **O** r a t i o.

P a t e r n o s t e r. **O** es cui oia viuūt, et cui nō peit moriēdo corpora nra. sed mutant in melius: te supplices exoram⁹: vt suscipiubeas aīas fāstuli tui sī. quā de ergastulo huius sc̄i vocare dignatus es, per manus sc̄orū angelorū tuorū deducendam in sinū amplexi tui Abrahę patriarchę, resuscitandāque in nouissimo iudicii magni die: vt quequid vitiorū diabolo fallente cōtraxit, tu pius et misericors abluas indulgendo: Per dñm nřm Iesum xpm filium tuū: Qui tecū viuūt et regnat in secula seculorū. **R.** Amen.

Finis oratione cantor incipiat Responsorium.

E r e c o r d e r i s p e c c a t a
m e a D o m i n e,

veneris iudicare seculus per
 gnem. **R.** Di rige domine deus in e us
 in con spe ctu tu o vi am me am.
 Dum ve ne ris. **R.** Re qui em eternam
 do na e i do mi ne: lux per pe tua lu
 ce at e i. Dum ve ne ris iu dica re.

Qu ceteris supradictis **R.** *hsorib.* accipiat sacerdos thuribulus, ut
 supra. **V.** dicat. *Kyrie eleis. Chre eleis. Kyrie eleison.* **V.** *In f.* **R.** *Et*
 ne nos. **R.** *Sed libera nos a malo.* **R.** *Dis vo.* **R.** *Et cu.* **V.** *Do.*
A *lc. qs dne. hac cu seruo tuo defuncto misericordia: vt fa-*
cton suoz in pennis no recipiat vscē. g tuaz in votis ter ui
vollitate: vt sicut hic cu vera fides iuxit fidelu turmis, ita illit
cu tua miseratio societ angelicis choris per dñz nřz Iesuz & be
 I 2 filium

Officium sepulture
Alia tibi: q̄i Trinitate p̄fecta uiuit ⁊ regnat i sc̄la sc̄loꝝ. *Re. Ant.*
¶ Deinde cantor incipiat Responsorium.

I be ra me do mi ne de
mor te ⁊ ter na in di e illa
tremenda: Quando cę li mouen di sunt ⁊ ter ra,
Dum ve ne ris iu di ca re
se cu lum per i gnem. *Re. Tremens factus*
sum ego, ⁊ ti me o, dum di scul si o ve ne
rit at que ven tu ra i ra. Quan do cę

li mo uen di sunt. *v.* Di es il la di es i re,
 ca la mi ta tis ⁊ mi se ri e: di es magna ⁊ a
 ma ra valde. Dum ve ne ris. *R.* Requie
 e ter nam do na e i do mi ne: ⁊ lux per pe
 tu a lu ce at e i. Li be ra me do mi ne.

*Et incipit R. Libera me domine. Et dñ cātal accipiat sacer
 dos thuribulum, vt supra. Et dicat Kyrie eleison. Christe elei
 son. Kyrie eleison. ⁊ Pater noster. Et ne nos inducas. Sed li
 bera nos a malo. ⁊ A porta inferi. R. Erue domine aīam eius.
 Requiescat i pace. R. Amē. ⁊ Dñe exaudi orōnez meā. R. Et
 clamor meus ad te veniat. ⁊ Dñs vo. R. Et cum. Dio.
 Solue, q̄s dñe, aīam famuli tui. ⁊ vt defunct⁹ seculo tibi
 viuat: ⁊ pctā, q̄ per fragilitatē carnis humana cōuersatione cō
 misit. ⁊ venia misericordissimę pietatis absterge: Per Christū
 dñm nrm. R. Amen. Finita oratione, s̄aictus sacerdos p̄cipiat
 portatouab⁹, vt accipiat feretrū. Illi autē accipiētes deportēt de
 functū ad tumulū. Et dñ portat, clerici cātēt subsequētes. Amen.*

In pa ra di sum de du cant te an ge li: in tu o

aduen tu fa sei pi ant te mar ty res: ⁊ per du cant

te in ci ui ta tem san ctam Ihe ru sa lem. *Antiphona*

Al ho rus An ge lo rum te su scipiat: ⁊ cum La za

ro quon dam pau pere ⁊ ter nam ha be as re qui em.

Cum autem peruentum fuerit ad tumulum, cantatis antiphonis, dicat sacerdos absolute hanc orationem sequentem.

O Deus, qui fundasti terram formasti celos: qui loca se deribus stabili ta fecisti: qui captiuu laqueo mortis ho iem lauacri ablutione reparasti: qui sepultos Abraham Isaac ⁊ Jacob in spelunca duplici, in libro vite atqz totius glorie principes annota sti bndicendos, ita bene ⁊ dicere digneris ⁊ hanc tumulus fa mili tui ⁊ ut hic eum regescere facias: ⁊ in sinu Abraham Isaac ⁊ Jacob collocare digneris: qui dñm nrm Iesum Chm con tritis laqueis inferno resurgere, suorumqz membra in se credentium resuscitare voluisti: respice dñe super hanc fabricam sepulture: descendat ad eam dñe Spiritus tuus scñs: vt te ueniat bened

Sacerdotis vel Clerici defuncti.

148

bente, sit in hoc loco famulo tuo. **Et** quia dormitio: et tpe iudi-
ci tui cū sanctis oibus vera resuscitatio: prestante Dño nostro
Jesu Ch̄o: Qui tecum, et cum spiritu sancto vivit et regnat in se-
cula seculorum. **Re.** Amē. **Dicta oratione sacerdos accipiat aquā**
benedictam: et aspergat corpus defuncti, et tumulum: et similiter
incenset. His peractis in persona defuncti dicatur hęc antiph.
Accipite mihi portas. Et cantor eam incipiat. Antiphona.

Re pe ri te mi hi. **Evovae.** **Psalmus.**
Constemini domino, quoniam bonus, folio 12. **cum**
Requiem eternam dona ei domine. **Antiphona.**

Re pe ri te mi hi por tas iu sti ti e: et in gres sus in

cas conste bor do mi no. **Antiph.** **In gre diar. Evovae. Ps.**

Quomodo desiderat cervus ad fontes aquarum: ita
desiderat anima mea ad te deus. **S**itit anima mea ad
deum fontem vivum: quando veniam et apparebo ante faciem
Dei. **R**uerunt mihi lacryme meę panes die ac nocte: dum
dicitur mihi quotidie, ubi est deus tuus? **R**ecreatus
sum, et effudi in me animam meam: quoniam transibo in lo-
cum tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei. **I**n vo-
ce exultationis et confessionis: sonus epulantis. **Q**uare tristis
es anima mea? et quare conturbas me? **S**pera in Deo, quo-
nia adhuc conste bor illi: salutare vultus mei et deus me-
us. **A**d me ipsam anima mea conturbata est: propterea me-
mor ero tui de terra Jordanis, et Hermon a monte mo-
dico. **A**byssus abyssum inuocat, in voce cataractarum tua-
rum.

I 4 rum.

rum. Omnia excelsa sua et fluctus tui, super me transierunt. In die mandavit dominus misericordiam suam: et nocte canticum eius. **R**epud me oratio deo vite mee: dicam deo susceptor meus es. **Q**uare oblitus es mei? et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus? **D**um confringuntur ossa mea: exprobrauerunt mihi, qui tribulant me inimici mei. **D**um dicunt mihi per singulos dies: ubi est deus tuus? quare fristis es anima mea? et quare conturbas me? **S**pera in Deo quoniam adhuc confitebor illi: salutare vultus mei et Deus meus. **R**equiem eternam do. **Antipha.**

In grediar in locum tabernaculi admirabilis usque ad mon-

tem De i. **Antipha.** **R**equies mea. **E v o v a e.**

Memento domine david: et omnis mansuetudinis eius. **S**icut inquit ait dominus: votum vouit deo Jacob. **S**i introiero in tabernaculum domus mee: si ascendero in lectum strati mei. **E**t dederam somnum oculis meis, et palpebris meis dormitationem. **E**t requiem temporibus meis, donec inuentum locum dominus: tabernaculum deo Jacob. **E**cce audiuimus eum in ephrata: inuenimus eum in campis septuaginta. **I**ntroibimus in tabernaculum eius: adorabimus in loco ubi steterunt pedes eius. **S**urge domine in requiem tuam: tu et arca sanctificationis tue. **S**acerdotes tui induant iustitiam: et sancti tui exultent. **P**ropter david seruum tuum: non auertas faciem tuam. **I**rauit dominus david veritatem, et non frustrabit eum: de fructu ventris tui ponam super sedem tuam. **S**i custodierint filii tui testamentum meum: et testimonia mea hec, que docebo eos. **Q**uia filii eorum usque in seculum, sedebunt super sedem tuam. **Q**uia elegit dominus sion: elegit eam in habitationem sibi. **R**equies mea in seculum seculi: hic habitabo, quoniam elegi eam. **B**enedicam pauperes eius saturabo panibus. **S**acerdotes eius induam salutari: et sancti eius exultatione exultabunt. **I**lle pro-

ducam

ducam cornu dauid: parauit lucernas Christo meo. Inimicos eius induam confusione: super ipsum autem efflorescit sanctificatio mea. Requiem eternam dona eis domine. Antiphona.

Requie qui es me a in se cu lum se cu li: hic

ba bi ta bo: quo ni am e le gi e am. Antiphona.

De terra formasti me. E u o v a e. Psalms.

Omne probasti me: et cognouisti me: tu cognouisti sessio-
nem meam, et resurrectionem meam. Intellexisti cogitationes
meas de longe: semitam meam et funiculum meum inuestigasti. Et
omnes vias meas prouidisti: quia non est sermo in lingua mea. Ecce
Dne tu cognouisti omnia nouissima et antiqua: tu formasti me, et
posuisti super me manum tuam. Mirabilis facta est scientia tua
ex me: confortata est: et non poteram ad eam. Quo ibo a spiritu tuo: et
quo a facie tua fugiam. Si ascendero in celum, tu illic es: si descen-
dero in infernum, ades. Si sumptero pennas meas diluculo:
et habitauero in extremis maris. Et tenuit illuc manus tua de-
ducet me: et tenebit me dextera tua. Et dixi, forsitan tenebre con-
culcabunt me: et nox illuminatio mea in delictis meis. Quia te-
nebre non obscurabuntur a te: et nox sicut dies illuminabitur,
sicut tenebre eius, ita et lumen eius. Quia tu possedisti renes
meos: suscepisti me de utero matris mee. Confitebor tibi, quia
terribiliter magnificatus es: mirabilia opera tua, et anima mea co-
gnoscebat nimis. Non est occultum os meum a te, quod fecisti in oc-
culto: et substantia mea in inferioribus terre. Imperfectum meum
viderunt oculi tui: et in libro tuo omnes scribentur: dies forma-
buntur

bunt: et nemo in eis. **Q**ui autem nimis honorificati sunt amici tui
 Deus: nimis confortatus est principatus eorum. **O** innumerabo eos,
 et super arenam multiplicabunt: exurrexi: et adhuc super te cecidi. **S**i occi-
 deris Deus peccatores: viri sanguinum declinate a me. **Q**uia di-
 ctus in cogitatione: accipiet in vanitate civitates suas. **N**oneg-
 oderunt te dominus odera, et super inimicos tuos tabescebat. **P**erfecto
 odio odera illos: et inimici facti sunt mihi. **P**roba me Deus: et
 scito cor meum: interroga me: et cognosce semitas meas. **E**t vide
 si via iniquitatis in me est: et deduc me in via eterna. **R**equie. **A**nt.

De terra formasti me: carne iduisti me: redemptor me domi-

ne resuscita me in novissimo die. **A**nt. **N**on tres. **E**vangelium. **P**s.
O domine exaudi orationem meam: auribus percipe obsecrationem
 meam: in veritate tua exaudi me in tua iustitia. **E**t non in-
 tres in iudicium cum seruo tuo: quia non iustificabit in conspectu tuo omnes
 vires. **Q**uia persecutus est inimicus animam meam: humiliavit in ter-
 ra vitam meam. **C**ollocavit me in obscuris, sicut mortuos seculi:
 anxius est super me spiritus meus: in me turbatum est cor meum.
Memor fui dierum antiquorum: meditatus sum: in omnibus operibus tuis:
 et in factis manuum tuarum meditabar. **E**t expandi manus meas ad
 te: anima mea sicut terra sine aqua tibi. **V**elociter exaudi me dominus:
 defecit spiritus meus. **N**on auertas faciem meam a me: et similis ero
 descendentibus in lacum. **A**udiam fac mihi misericordiam
 tuam: quia in te speravi. **N**otam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad
 te levavi animam meam. **R**ipe me de inimicis meis dominus: ad te con-
 fagi: docere me facere voluntatem tuam: quia Deus meus es tu.
Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam propter nomen tuum
 domine vivificabis me in equitate tua. **E**t duces de tribulatione animam
 meam: et in misericordia tua disperdes omnes inimicos meos. **E**t perdes omnes qui
 tribulant animam meam: quoniam ego servus tuus sum. **R**equiem. **A**nt. **N**on

Non in tres in iudici cum ser no

tu o do mi ne: qui a non iu sti fi ca bi tur

in con spe ctu tu o om nis vi uens.

Antiphona.

Om nis spi ri tus. E v o v a e. **Psalms.**

Laudate dñm de celis: laudate eum in excelsis. **L**audate eum omnes angeli eius: laudate eum omnes virtutes eius. **L**audate eum sol & luna: laudate eum oēs stelle & lunen. **L**audate eum celi celozū, & aque oēs q̄ super celos sunt: laudēt nomē dñi. **Q**uia ipse dixit, & facta sunt: ipse mādauit, & creata sūt. **S**tatuit ea in eternū, & in seculum seculi: p̄ceptū posuit, & nō p̄teribit. **L**audate dñm de terra dracones, & oēs abyssi. **I**gnis, grandis, nix, glacies, spiritus procellarū: q̄ faciunt verbū eius. **M**ōtes, & oēs colles, ligna fructifera, & oēs cedri. **B**estie, & vniuersa pecora: serpentes, & volucres pennate. **R**eges terre, oēs populi: principes & oēs iudices terre. **I**uvenes, & virgines, senes, cum iunioribus laudent nomen dñi: q̄ exaltatū est nomē eius solius. **C**onfessio eius super celum & terram: & exaltant coram populi sui. **R**ymnus oibus sanctis eius: filiis Israel populo appropinquantī sibi. **C**antate p̄no canticum nouum: laudate eum in ecclesiam sanctorū. **P**retetur Israel in eo q̄ fecit eum, & filie sion exultent in rege suo. **L**audent nomen eius in eboris in tym-

in tympano, ⁊ psalterio psallat ei. **Q**uia beneplacitū est dño
 in populo suo: ⁊ exaltauit mansuetos in salutem. **⁊** rultabunt
 sancti in gloria: letabuntur in cubilibus suis. **⁊** rultationes dei
 in gutture eorū, ⁊ gladij ancipites i manibus eorū. **⁊** ad faciēdā
 vindictā in nationibus, increpationes in populis. **⁊** ad alligā-
 dos reges eorū in cōpedib⁹: ⁊ nobiles eorū in manicis ferreis.
Ut faciant in eis iudiciū cōscriptū: gloria hęc est oib⁹ sc̄tis ei⁹.
Laudate dñm in sc̄is eius: laudate eū i firmamēto virtutis ei⁹.
Laudate eū in virtutib⁹ eius: laudate eū sc̄dm multitudinē ma-
 gnitudinis eius. **L**audate eū in sono tube: laudate eū i psalte-
 rio, ⁊ cithara. **L**audate eū in tympano, ⁊ choro: laudate eū in
 cordis, ⁊ organo. **L**audate eū i cymbalis bñsonātib⁹: laudate
 eū in cymbalis iubilationis: oīs spūs laudet dñm. **⁊** equē. **⁊**

Omnis sp̄i ri tue lau det do mi num. **Antiphona.**

Ego sum resurrectio. **E u o v a e.** **Canticum.**

Benedictus dñs Deus Israhel: q̄a visitauit, ⁊ fecit redem-
 ptionē plebis sue. **⁊** t̄xerit cornu salutis nobis, in domo
 David pueri sui. **S**icut locutus est per os sanctorū, q̄a seculo
 sunt prophetarū eius. **S**alutez ex inimicis nostris, ⁊ de manu
 oium, qui oderūt nos. **⁊** ad faciēdā misericordiā cū patribus no-
 stris, ⁊ memorari testamēti sui sc̄i. **⁊** usurandum, quod iurauit
 ad Abrahā patrē nostrum: daturum se nobis. **U**t sine timore
 de manu inimicorū nostrorū liberati seruamus illi. **I**n sancte-
 tate ⁊ iustitia corā ipso: oibus diebus nr̄is. **⁊** tu puer prophe-
 ta altissimi vocaberis: p̄ibis enim ante faciē dñi, parare vias ei⁹.
⁊ ad dandā scientiā salutis plebi eius: in remissionē p̄corū eorū.
Per viscera misericordie Dei nr̄i, in q̄bus visitauit nos oriens
 ex alto. **I**lluminare his, q̄ in tenebris, ⁊ vmbra mortis sedent,
 ad dirigendos pedes nr̄os, in viā pacis. **⁊** equē eternā. **⁊** go

Et ego sum re sur re cti o et vi ta: qui cre dit in me

et ti a si mor tuus fu e rit, vi uet: et omnes qui vi uit et

cre dit in ipe, non mo ri e tur in e ter num.

Et interim dum iste infrascripte antiphone cum suis psalmis cantantur, sacerdos dicat has sequentes orationes.

O Remus fratres charissimi pro spiritu fratris nri M. quem Dñs de laqueo huius seculi liberare dignatus est: cuius corpusculū hodie sepulture traditur: vt cum pietas Dei in sinu Abrahę, Isaac, et Jacob collocare dignet: vt cū iudicij dies aduenerit, inter sc̄tos et electos suos eū in parte dextra collocādū resuscitari faciat. Per Christum dñm nostrum. *R.* Amen. *Oratio.*

O Deus cui oia viuunt, et cui non pereunt moriendo fidelium corpora, sed mutant in melius, te supplices deprecamur: vt quicquid aīa famuli tui M. vitiorū, tuęq; voluntati p̄trariū fallente diabolo, seu propria iniquitate, vel fragilitate p̄traxit, tu pius et misericors abinas indulgēdo: eamq; suscipi iubeas per manus sanctorū angelorum tuorū deducendā in sinum patriarcharum et prophetarū tuorum, Abrahę scilicet amici tui, et Isaac electi tui, et Jacob dilecti tui: a quo aufugit dolor atque tristitia et suspiriū, fidelium quoq; aīę felici iucunditate letantur: et in nouissimo magni iudicij die inter sc̄tos et electos tuos eaz facias p̄petuę glorię percipere portionē: quaz oculus nō vidit, nec auris audiuit, et in cor hoīs non ascendit: quā p̄parasti dil-

T gentibus te, Per Christum dñm nostrū. *R.* Amen. *Oratio.*
Emeritatis quidem est dñe, vt homo hominem, cinis cinerem,

Officium sepulture

nerem, mortalis mortalem tibi domino Deo audiat comenda-
re: sed quia terra suscipit terram, et pulvis conuertitur in puluerem:
donec ois caro in suam redigatur originem: inde tua piissime pa-
ter lachrymabiliter assumus pietatem: vt huius famuli tui N.
aiam, quam de huius seculi cenulenta voragine ducis ad pa-
triam, Abrahę amici tui sinu recipias: et refrigerij roze perfun-
das. Sit ab estuantis gehennę truci incendio segregata, et bea-
te requiei tue, te donate, plücta. Et si q sunt illi Dñe digne cruci-
atibus Culpe, tu eas gra mitissime lenitatis indulge: nec pec-
cati recipiat vicē, qui tuam in votis tenuit voluntatē: se d indulgē-
tię tuę piā sentiat suauitatē. Cumque finito mundi termino sup-
nū cunctis illuxerit regnum, nouus homo sanctorū omniū ceti-
bus aggregatis cū electis tuis resurgat in parte dextera collo-
candus. Per Christum dominum nostrum. **Re. Amen. Oratio.**

Opus est misericordię Dñe sancte, pater omnipotens eter-
ne Deus rogare pro alijs. Et quia pro nobis non suffici-
mus, suscipe (rogamus) animam serui tui N. reuertentem ad te.
Adsit ei angelus testamenti tui Michael: et per manum sancto-
rum angelorum tuorum inter sanctos et electos tuos in simbus,
Abrahę, Isaac, et Jacob patriarcharū tuorū eam collocare de-
gneris. Libera eā Dñe de principibus tenebrarū, et de locis pe-
narū: ne famulus tuus vllis iam pameque natiuitatis vel igno-
rantię confundatur erroribus. Agnoscat a tuis, et misericor-
dia bonitatis tuę ad locum refrigerij et quietis in sinum Abrahę
pe transferatur. Per Christum dñm nostrum. **Re. Amen. Oratio.**

Obitum humani corporis sepeliendi officium fidelium mo-
re complentes, Deus cui oia viuunt, deprecamur: vt hoc
corpus fratris nostri N. a nobis in infirmitate sepultus, in ordi-
ne sanctorum suorum resuscitet: et eius spiritum sanctis ac fideli-
bus aggregare iubeat: cū quibus inenarrabili gloria et perenni
felicitate perfrui mereat. Per Christum dñm nrm. **Re. Amen. Oratio.**

Omnipotens sempiternus deus, qui humano corpori animā
inspirare dignatus es, dum te iubente puluis redit in pul-
uerem, tu imaginem tuā cum sanctis et electis tuis eternis se-
dibus precipias sociari. Per dñm nostrum. **His oibus expleto**
positus detinctus sepultus nert sacerdos cum aqua benedicta
aspergat tumulū: et dicat alta voce, Orate oēs, Et oēs sub file-
tio dicant

Sacerdotis vel Clerici defuncti.

no dicant Pater noster. **R.** Et ne nos inducas. **V.** Sed libera nos. **R.** Ad intres in iudiciū cū seruo tuo dñe. **R.** Quia non iustificabit in p̄spectu tuo ois uiuens. **R.** A porta inferi. **R.** Erue dñe anim eius. **R.** Regescat in pace. **R.** Amen. **R.** Dñe exaudi. **R.** Et clamor meus. **R.** Dñs vob. **R.** Et cū spir. **Orem⁹.** **Dio.**

Satisfaciat tibi, q̄s dñe Deus noster, p̄ aia famuli tui fratris nostris, beatissime Dei genitricis semperque virginis Marię, et beatorū apostolorū Petri et Pauli, et beati M. patroni nostri, omniumq; sanctorū tuorū oratio, et p̄sentis famulatus tue humilis et deuota supplicatio: vt peccatorū omnium veniā, quā precamur, obtineat: nec eū patiāris cruciari gehēnalibus flāmis, quem filij tui Dñi n̄ri Jesu Ch̄i p̄cioso sanguine redemisti. Qui tecū et sp̄s sc̄o viuūt et regnat deus, p̄ oia secula seculorū. **R.** **Añ.** **R.** Dñs vobiscū. **R.** Et cum spiritu tuo. **Et sacerdos dicat** **Aia** eius et aie omnium fidelium defunctorū p̄ misericordiā Dei, requiescat in pace. **R.** **Amen.** **Et statim cātor incipiat.** **Alimento** mei deus: q̄ ventus est vita mea. **cū quo reuertant̄ i ecclesiā.** **R.**

Memento me i De us: quia ven-

tus est vita me a. **Rec**

aspiciat me vi sus ho mi nis. **R.** De pfundis

clama ui ad te do mi ne: Domine exaudi

vo cem me am. Nec a spi ci at me.

Re qui em e ter nam dona e i do mi ne: a

lux perpe tu a lu ce at e i. Nec aspi

Cumq; reuertunt in ecclesia, ordinate stent in choro. Et finito choro, sacerdos dicat **P**ater noster. **R.** Et ne nos inducas a porta inferi. **R.** Erue dñe animam eius. **R.** Requiescat in pace. **R.** Amen. **R.** Dñe exaudi orationē meam. **R.** Et clamor meus ad te veniat. **R.** Dñs vobiscū. **R.** Et cū spū tuo. **Oremus.**

Ibi dñe commendamus animam famuli tui **A.** vt defunctus seculo tibi viuat: & que per fragilitatem mundanę cōturbationis peccata commisit, tu venia misericordissimę pietatis absterge. **Per Christum dominum nostrum. R.** Amen.

C An aliquid sit exigendum pro sepultura. **Cap. 24.**
Ad eruditorū sacerdotum instructionem non minus incōgrue visum est vsitataz quęstionē interponere: An liceat sacerdotibus parochialibus aliquid exigere pro sepultura defunctorum: & an aliquod pactū cum heredibus defuncti interponendum sit. **C** Ad hoc dubium respondet Reuerendus pater dñs Michael Lochmayer sacrę theologie & vtriusque iuris doctor in suo parochiali curatozom, titu. 6. c. 3. in hunc modum.
Ad propositę quęstionis euidentia propono causam facti, in nonnullis parochijs prouincię Saltzburgen. maxime diocesis Patauin. inoleuit cōsuetudo talis, q̄ defuncto aliquo parochiano, rector parochialis, aut eius vicarius pro sepultura aliquid, quod cōi vocabulo Remedium vocant, ab heredibus defuncti in

cti in pecunia ꝑficiunt exigere ꝛ recipere. dubitatum sepius fuit
a nonnullis ꝑscientie timoratis, viris, an hoc ꝑteritu ꝑsuetudi
nis licite fieri possit. ꝛ vñ q̄ sic. Nam illud in cõi practica in plu-
ribus locis solet hui ex antiqua ꝑsuetudine. Etiam eꝑs ꝛ eorum
officiales hoc sciunt ꝛ tolerant. Igitur ꝛc. Sed contra, vñ q̄ fie-
ri non possit, q̄ in talibus frequenter interuenit pactus vel ex-
ctio contra cõis iuris dispõnem, q̄ pro sepultura tanq̄ pro spi-
rituali bono nihil ex pacto exigi debeat, vt in c. abolej. de se-
pul. ꝛ c. non satis. de sumo. Et q̄ materia ꝛremediorum est de la-
na ꝛ lacte, hoc est de vtilitate pecuniaria curatorũ, de quorũ nu-
mero me profiteor: ne alij dñi non curati forsitan laxius quam
ipsis videbit, procedere me cõcutientẽ, aut fauorizantem ep̄sti-
ment: aut certe dñi curati, si interdũ rigore aut equitate ꝑsuetu-
dini forte ꝑeposuero, me persecutorẽ proprii ordinis accusent:
intendo quantum potero inter deuia remediõr, exequiarũ, ꝛ alio-
rũ circa sepulturas defunctorum obuentioniũ pari passu ince-
dere. Et primo quid sit ꝛremediũ, ꝛ acceptiõne huius ꝑeposi-
tionis, ꝑro, declarare. Deinde me paucis cõclusionibus circa
q̄situm absoluerẽ. ꝑreuisa igit acceptiõne sepulture, ꝛ aliorum
in ꝑcedenti articulo: cũ non reperia aliquẽ antiquũ aut mo-
dernũ doctorẽ, quid sit ꝛremediũ difinisse, ad cõem practicam
eorũ, q̄ rei nomen imposuerunt, recurro. Et dico q̄ fm practi-
ca, ꝛremediũ est illud, quod ꝑter id qd̄ pro exequijs, siue cficio
defunctorũ ꝛ cultu diuino ꝑragendo solitum est dari ex rebus
defuncti, aut eius heredis, in pecunia, siue existimatione, occa-
sione iuris funerandi, siue sepulture ꝛ coemeterij, a rectore pa-
rochiali aut eius vicario petẽ, siue exigit: quasi aie remedium:
quod solitũ est dari pro exequijs ꝛ cultu diuino. Et probat hoc
idẽ ex acceptiõnibus sepulture supradictis: vbi nulli alteri mo-
doru sepulture ꝑuenienter applicari põt remediũ, cũ ista ꝑposi-
tione, ꝑro, de cuius significato nunc dicimus. ꝑro quo nota
q̄ hec ꝑpositiõ, ꝑro, fm doc. in 4. dif. 25. quos imitatur Arch.
in c. Agatho. 63. dif. ꝛ in e. Iudices. ꝛ ca. ordinationes. 1. q. 1. plu-
ribus modis accipitur. ¶ Uno modo notat appreciatiõne, vel
cõitatem, vel cãm principaliter ꝛ primõ mouentem: ꝛ sic quali-
tercunq̄ capiat sepultura, ꝑterquam tertio modo, nõ est li-
citũ aliquid exigere, aut recipere pro sepultura: immo est sumo-
niacum,

¶

niacum,

An aliquid sit exigendum

niacum, ita q̄ illud t̄pale, siue sit pecunia, siue alia res sit. est vt
p̄cium sepulture, que est quoddam sp̄uale. Et peccat mortaliter
qui sic dedit et recipit, et qui mediator siue cooperator ad hoc fuit.
i. q. 1. reperiuntur. et q. 3. vendentes. Nec in hoc excusat igno-
rantia, cū sit iuris diuini, q̄ neminem excusat. Nec excusat cōfue-
tudo aliqua: vt patet in iuribus supra pro falsitate que fiti ad du-
ctis: q̄ consuetudo non p̄iudicat iuri naturali vel diuino, qd̄
prohibet simoniā. Et sic intelligi debēt iura, que dicunt, q̄ reci-
pere aliquid pro sepultura, aut exequijs, sit simoniacum. ¶ Se-
cūdo hęc p̄positio, pro, notat cām finale, et motiua, non remo-
tā propinquā, sed occasionalē: et tūc licitū est et dare et accipere
t̄pale pro sp̄uali: et tunc sensus est. Iste dat denarios pro missa,
idest pro ueneratione missę, vel p̄p̄ uenerationē, siue p̄p̄ uenerā-
dā missam. Sic et̄ intellige, cū d̄r. iste dat pecunias, vel recipit
pro sepulturā, aut exequijs, etc. ¶ Tertio notat cām efficiētē,
vt sit sensus: iste dat denarios pro missa, vel pro exequijs, idest
pro deuotione missę, siue exequiarū: que mouent eū ad dandū
vel idest pro deuotione, quā habuit ad missam, vel ad exequias.
Et hoc licite pōt fieri et concedi: q̄ deuotio, quā habet quis ad
p̄dicta, licite pōt eū mouere ad dandū aliquid. Et pōt et̄ sa-
cerdos licite recipere: ita tñ q̄ cesset oīs pactio et conuentio.
q. 1. c. quā pio. ¶ Quarto notat cām adinueniatuā et consecra-
tiuā: que reducit ad efficiētē, vt cum d̄r. Ille ministrat lib̄
sacerdoti pro celebranda missa: vel, Ille dat pecunias p̄s̄b̄te
ro pro ecclesia oficianda: et tunc et̄ pōt concedi sic. 74. di. c. vlt.
vbi glo. cum similib. ¶ Quinto notat causam exercitatiuā: et sim-
hoc dicunt quidā, q̄ ep̄s licite pōt conferre beneficiū familia-
ri suo pro seruitio licito. Nam ibi ista p̄positio, pro, notat
causam finale, sed exercitatiuā. Obsequium. n. tale non debet esse
causa finalis, sed pōt esse exercitatiua. Vide de hoc latius Arch̄.
in d. c. ordinationes. i. q. 1. Sunt et̄ alie acceptiones huius p̄-
positionis, pro: sed non sunt ad p̄positū n̄p̄: nā qñq̄ uale-
tñ, sicut loco: vt pro dote, idest loco dotis. ff. de dot. p̄leg. l. vii.
vbi qñq̄ pro, idest noie: vt pro se, idest noie suo: pro te, idest noie
tuo, vel ad commodum tuū. ff. de postu. l. 1. §. 1. de commod. l. si vt
certo. Sed hęc transeo, et cōuerto me ad conclusiones: et sit hęc
prima conclusio. ¶ Aliquid accipere, aut exigere occasio ne fue-
nerum

nerum ex pacto pro sepultura est oino illicitum. Hec conclusio probatur in cap. abolende. de sepul. et in c. quæsta. 13. q. 2. Nec rone terre, vt dicitur: neq; rone officij, vt in c. non satis. et c. cum ecclesiæ. de sumo. Impendat ergo rector curatus prædicta: et postea laudabiles cõsuetudines erigat: vt in c. ad applicã. de sumo. et laudatus infra dicitur. **S**cõda conclusio. non põt p̃suetudine introduci vt aliquid detur pro sepultura: siue iñremediũ, aut alio noie vocetur: vbi p̃cessit pactio, siue exactio. Probatur: qz initium cõsuetudinis fuit simoniacũ et vitiosũ: ideo non poterat bonã cõsuetudinẽ introducere. Et in illis duobus casibus qñ p̃cessit pactio vel exactio, intellige iura. vt c. non satis. et seq. cum simil. de sumo. q̃ annullat p̃suetudinẽ in hmõi. Non valet ergo cõsuetudo, vt ante insepultũ sanus, vel et tpe sepulture aliquid pro sepultura, vel noie iñremedij erigat ab inuito: qz non habet talis p̃suetudo principiũ voluntariũ. Ideo p̃tertextu huius nõ debet quis cogi. Et maxime p̃sumeretur de simonia, si quis funus pro pignore arrestaret. Secus vbi ex postfacto p̃sueuit aliquid dari. Habes ergo conclusiue, qz vbi pactio vel exactio p̃cedes dedit cãm p̃suetudinis, talis p̃suetudo non valet. Et de hoc vide p̃danos. in c. suã. et c. ad applicã. de sumo. **T**ertia conclusio: põt induci p̃suetudine, qñ nõ p̃cessit pactio aut exactio, vt sic ex mera liberalitate et deuotione populi talis cõsuetudo sit introducta, qz pro sepultura, siue exequijs, aut officio defunctorũ aliquid detur: ita tñ qz p̃dicta prius liberaliter exhibeantur. Probatur: qz talis p̃suetudo tunc non habet initium, nec fundamentũ vitiosum, sed laudabile. Nam ex quo dantes a principio libere soluerunt, vñr se ad hoc obligasse sub noie cuiusdã oblationis: quaz laici solent facere clericis tpe sp̃ualiu, vt no. de p̃se. di. 1. omnis Christianus. Ita no. p̃dan. in d. c. ad applicã. et c. Jacobus. de sumo. et late in d. c. suã. eo. tit. vbi et disputat quõ possit induci cõsuetudo ex libera donatione, et ex his, que sunt mere facultatis. **C**ollige igitur ex p̃dictis, qz tria requiruntur ad hoc, vt valeat p̃suetudo, qz pro sepultura, aut noie remedij, siue pro officio defunctorũ aliquid erigat et det. Primum, qz p̃suetudo talis habuerit principiũ voluntariũ, hoc est qz primo tale quid liberaliter soluerint, ita qz nõ sit inuite ab eis exactũ. Scõm, qz talis p̃suetudo non habuerit fundamentũ vitiosũ, aut simoniacũ, ita

Notabilis, & omni di gna p̃sceptio- ne hęc pro cõsuetudine valetate exce- ptio.

¶ 2 q non

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

An aliquid sit exigendum

q̄ nō interuenerit pactū, s̄c̄e p̄uentio in futurū de tali q̄d totū
do, tanq̄ precū sepulture. Tertius, q̄ p̄dicta, pp̄ q̄ aliquid dat,
prius liberaliter exhibeant: & q̄ p̄terea p̄suetudinis talis, ne-
quaq̄ denegent. Ex postfacto t̄n non soluentes laudabilē p̄sue-
tudinē, vbi p̄dicta tria p̄currunt, vel non seruantes de soluendo
certū quid, cōpelli p̄nt, non per rectorē parochialis ecclē, sed p̄
ep̄m suū: vt est tex. in d. c. ad aplicam. **C** Quarta conclusio: rector
parochialis, qui ex officio & rōne cure ad sepulturā & exequias
suo parochiano defuncto tenet, nō p̄t licite pro his aliquid pe-
tere. Si autē p̄suetudo habet q̄ aliquid detur, p̄nt laici compelli
ad obseruandū laudabilē consuetudinē. Prima pars probatur
per d. c. Abolendz. & ibi per glo. Secunda pars probatur ex iam
dictis in p̄cedenti conclusione. **C** Quinta conclusio: si paro-
chialis rector habet vnde viuat, tunc cessante p̄suetudine non
p̄t aliquid pro sepultura, exequijs, siue noie ikemēdij exigere,
sed gratis oblatū licite p̄t recipere. Hęc cōclusio est p̄p̄ta
in d. c. suā. Probatur prima pars: quia in tali casu cessante cōsue-
tudine rector parochialis tenetur ex officio & rōne cure gratis
sp̄alia impendere, immo si in dicto casu aliquid recipit, tenet
restituere: vt ibi d̄. Secunda pars probatur in c. sicut ep̄m. 1. q̄
2. **C** Sexta conclusio: si rectori parochiali defunt sumptus necessa-
rii, potest sibi aliunde acquirere victū, tūc cessante cōsuetudine
non p̄t occasione p̄dictorū aliquid exigere. Hęc conclusio est
p̄p̄ta locō allegato: Imputet. s. sibi, qui tale beneficium ep̄le
& tenue acceptauit. Querat ergo honeste sibi victū manib⁹ vel
industria: puta scribēdo: pueros docendo: vel q̄d simile exer-
cet: vt in c. clericus victū. 2. d. s̄. Mā & apl̄s q̄rebat sibi victum
tpe p̄dicationis: vt h̄ 2. Thesalo. 3. & 1. Cor. 4. in c. acum apl̄s
de censu. Si vero rector parochialis in tali casu nō potest hone-
ste sibi victū aliter querere, tunc vel ep̄s prouidebit sibi: vel pa-
rochiani p̄nt compelli ad p̄standum sibi necessaria victui. De
hoc vide bo. gi. in c. ois ch̄stianus. de consec. d. 1. que dicit: si
cerdotem indigentē posse subtrahere parochianis sp̄alia, nisi
faciāt oblationes, vnde possit viuere: Ad hoc ē vide quod no-
in c. de his de eccl. e. di. **C** Septima conclusio: clerici extranei, qui
non tenentur ex officio ad exequias aut alia spiritalia impen-
denda, possunt licite operas suas spiritalis iocare, & cōuenire
vitalē

et aliquid p labore hēant: nō vt directe p spūalibus recipiant
 tpale: sed recōpensationē laborū & dānorū, q̄ sustinent in exbi-
 bēdo pntias suas: & trabendo morā in spūalibus impendēdis.
 cōclusio pbatur per Inn. in c. pen. ne prel. vi. si. Ad hoc est gl. in
 c. abolēdē. de sepul. & in c. suā. de simo. vbi Panor. contra glo. te-
 net q̄ extranei sacerdotes ēt si abundant, pnt exigere: cum ad
 hoc est officio nō teneatur: & restringit gl. in ca. p̄cipimus. 2. r. q. 2.
 que simplr vicit sacerdotē posse aperas suas spūales locare. Et
 de hoc doc. in c. significatum. de p̄eb. **O**ctava cōclusio: re-
 ctor parochialis, qui sepulturā & exequias suo parochiano de-
 functo impēdit, sola hac intētiōne, vt aliquid p̄cipiat, alias nō
 facturus, licet non incurrat simoniā conuentionalē, incurrit tñ
 vere simoniā mētales: & grauitē peccat. Prima pars probatur
 in c. vlt. de sim. ex quo non p̄cessit pactus expressum, nec emptio,
 nec venditio, nec exactio, nec ecclā iudicat de tali simonia in fo-
 ro cōtentioso: Scōda pars pbatur: q̄ p̄cessit intētiōe deprauata:
 & sic incurrit simoniā mentales: q̄ sola p̄ntia purgatur, vt ibi d̄r:
 q̄ nullā cēsūrā ecclāsticā incurrit. Ad hoc est gl. in simili casu in
 c. vnico. de cle. non res. lib. 6. **T**ercia conclusio: consuetudine in-
 troducti pōt, vt clerici curati ex bonis defuncti certū quid perci-
 piant. Hanc conclus. probat Hōl. in sum. de cōsuetudinē in qui-
 busdā terris: vbi clerici curati de consuetudine recipiunt & exi-
 gunt lectū, in quo defunctus moxitur: Itē & vestes in qbus mo-
 ritur. Alicubi cōsuetudo est q̄ curati hēant p̄nū qd̄ feretro su-
 perponit. Aliibi q̄ ex armēto hēant melius caput pecoris. Ex-
 plicat ēt Panor. in d. c. ad ap̄licaz. de consue. in Britania, vbi in
 morte daf̄ curatis tertia pars oīuz bonorū defuncti, cōuertēda
 tñ ad cultū diuinū & eleemosynā pauperū. Dicūt tñ doc. q̄ sub-
 sistere tali cōsuetudine tanq̄ laudabili, si clerici funus sepelire
 nō vellēt, nisi ab h̄dibus defuncti fieret eis cautio de redēptio-
 ne lecti, aut vestimētōrū, & aliorū, q̄ ex cōsuetudine de rebus de-
 functi veniūt. simoniā cōmitterēt: multo magis, q̄ absqz pecu-
 nia hoc exigūt, nolētes aliter sepelire, vt in c. q̄sta. 13. q. Si autē
 clerici pacto faciūt de redimēdo lecto, aut p̄nō, & h̄mōi ēt aū-
 quā funus sepelatur, per hoc non incurrūt simoniā: sed est licitū,
 cū illa sint tpalia: dūmodo p̄ hoc nō neget sepultura, vel im-
 mutetur ius sepulture. Et si post sepulturā h̄des nollent ob-
 mutetur ius sepulture. Et si post sepulturā h̄des nollent ob-

An aliquid sit exigendum

seruare pactū aut consuetudinē, p̄nt clerici agere cōtra eos: vt superius dictū est. **D**ecima conclusio: p̄currentibus tribus ad laudabilē consuetudinē in hac materia introducendā requisitis, valet consuetudo, vbi rector parochialis pro sepultura noīe remedij certū qd, siue añ sepulturā, siue ex postfacto ab hīdib⁹ defuncti recipit vel exigit. Hęc conclusio elicet ex p̄cedentibus: et probat de laudabili consuetudine in officialatu curie. **D**ata. in Clenna, cui ad annos plures officialis p̄fuit: Ubi cū adultus, qui salte semel cōscant, moritur, dant heredes occasione sepulture noīe Remedij. i. denarios Clenna. pro puero et denarios: q̄ consuetudo si p̄dicta tria, de quibus supra in tertia conclusione, p̄currūt, nequaquā venit cōdēnāda. Et d̄ hęc p̄positio, pro, i. hac conclusione et similibus sumi nō primo modo, sed altero ex tribus sequētib⁹.

Clenio nūc ad vndecimā conclusiōē, q̄ est r̄fusa ad cām faciē q̄siti: et est hęc. Nō valet consuetudo vbi remedij anteq̄ exigatur a debētibus, ex consuetudine tanq̄ incerto p̄stēs in quota ignorat: si p̄ rectorē parochiale et hīdes defuncti, aut alias interpositas p̄sonas ad certū qd et quotā ex p̄uentione, aut pacto redactū erigit et recipit. Hęc conclusio est p̄tra cōem practicā, circa quāsdā ecclesias diocesis Salzburgē. et Patauiē. in Bavaria et Austria sup̄riori solitā obseruari. Ubi cū aliquis morit, hīdes defuncti ignorāt, vel ad minus dubitāt, ad quā quotā determinate rectori curato noīe Remedij teneant: sed tādē ex p̄uentione, aut pacto certificantur, quātū dare debēt. Et p̄ hęc conclusiōē, primo ex eo, q̄ est p̄tra naturā consuetudinis, vt incertū introducat, et super incerto fundet. Nā ex quo consuetudo h̄z vi legis, vt ex ea Remedij, et nō alias licite peti possit: tunc d̄ esse certa sicut lex: vt in c. erit aut lex. .i. disergo si consuetudo esset laudabilis. et sic valeret, oporteret q̄ hīdes statim ex ea seirent ad quā certū, et ad quā quotā noīe Remedij pro sepultura teneantur. Itē talis consuetudo immo potius abusuō p̄tinet in se expresse pactū, aut p̄uentionē, quę in h̄mōi reprobatur: vt sepius dictū est supra. Nā q̄nque rector aut vicarius pro remedio. i. 2. Floren. accipit: si tandē ex tractatu et p̄uentione tñ ad quinque p̄ueniatur. Itē talis consuetudo non p̄sumitur habuisse principū voluntariū, sed exactū, aut p̄uentum. Quis. n. dicet laicos a principio adeo fuisse liberales, et ad sepulturā sic deuotos, q̄ occasione sepulture

pulture funeri impendendo ultra exequias dederint. 15. Floren. Item talis consuetudo tanquam corruptela pluribus rectoribus, et maxime vicariis, qui plus curat de lana, quam de aia, prestet causam delinquendi, et gravandi pauperes heredes defunctorum: ut sepius ultra vires et solitum plus exigant: quod quasi ex arbitrio eorum dependet, quid pro remedio recipere velint. Nam hec quota, que fuit hoc anno ex consuetudine nomine remedii solitari, non erit anno sequenti, si eos: cum pestilentia viget, vel cum novus rector, aut vicarius supervenerit, consuetudo militatur: imo plus aut minus: ut videmus in practica. Item talis consuetudo dat occasionem rectoribus ecclesias suas locantibus, quod consuetudine pensionem, siue absentiam augmentant. Nam videntes vicarios eorum ex remedii ditari, ecclesiam quam quis hoc anno arrendavit pro 50. flor. Item in absentia, sequenti anno locat pro 60. et tandem 80. prout vidi in practica. Et sic vicariis per magnas absentias gravati, sub pietate remediorum, abradunt oves morientes de cute usque ad carnem et ossa: quod est omnino inhumanum. Item contra naturam altarium consuetudinem, facit illud quod inducit crescere, et nunquam decreescere. Remedium. n. semper cum cremento exigit: quod nunquam consueverunt rectores dicere, progenitores tui dederunt pro remedio 12. denarios, sed sic, avus tuus dedit 10. floren. Item tuus, qui possedit hunc mansum sicut dedit 10. aut 12. et tu solum exhibes 7. aut 4. floren. Item. Non omnino habet spem mali. Nec valet dicere quod hominum remedia iuxta hanc rationem licite recipiantur. Primo, propter malam decimationem predialem, et maxime propter personalem, que raro laicis solvitur. Secundo, propter offertoria, et alia iura parochialia debita, neglecta: ut sic que defunctus in vita non persolvit, saltem eius heredes post mortem de bonis suis sub nomine remedii persolvant: quod super decimis solvendis talis consuetudo eos non excusat. De quo tamen dicitur ut notatur in ca. 1. de decimis. lib. 6. et c. ad apostolicam, et c. a nobis. et c. tua. de decimis. Propterea posset contingere quod in tribus diebus successively morerentur pater, filius, et nepos: et sic de eisdem bonis exigeretur occasione predictorum eadem taxa per viam remedii: quod est inconueniens. Quidam tamen astuti rectores siue vicarii perpendentes remedium sic exigendum fore illicitum, miscent remedium cum exequiis, siue cultu domino peragendo, et simul ex conventionione taxant: quod

An facienda sint conuiuia sacerdotum.

tamen ex predictis est constat esse illicitum. **C**onclusio vltima: que ab antiquo solita sunt ecclesijs & ecclesiarum ministris tribui, non debent aliquo modo immutari. tex. est in l. privilegia. in fi. l. de sacros. eccl. per quem tex. dicit Barth. qd si coitas est solita certum quid dare ecclesie, non potest per statutum immutare. Et quo potest inferri, qd parochiani non possunt per statutum tollere, quominus oblagium, aut remedium solitum, ex laudabili consuetudine introductum, debeatur & exigi possit. Si tamen remedium esset laicis nimis onerosum, & per lapsum, sine deprauata consuetudine introductum, possunt laici per statutum ad certum quid reducere & statuere inter se, qd sepultura ipsius officio peracto aliquid in certa quota detur, siue remedium, aut alio vocabulo nominetur. Probat hoc: qd si ex consuetudine laudabiliter introducta videtur se quasi tacite ad aliquid dandum a principio obligasse, multo fortius se possunt ad hoc expresse per statutum obligare: dummodo tamen coacti per rectorem curatum hec non statuunt, ita qd ex parte ipsius rectoris circa statutum omnis pactio & conuentio cesset, vt patet ex supradictis. Et valde expediret huiusmodi statutum fieri. Primo, ex parte laicorum, vt de cetero circa remedia amputaretur eis materia querelandi. Secundo, etiam ex parte curatorum: vt eis per statutum huiusmodi circa remedia exigenda precluderentur vie & modi simoniace prauitatis.

An facienda sint conuiuia sacerdotibus in funere defunctorum. Cap. 25.

Et his infero, qd non valet consuetudo, qd post sepulturam boni minis, & maxime sacerdotes conueniant in loco vno ad prandium sumptibus defuncti, vt in c. nullus. de presb. de sec. dist. 5. que text. oino vide. vbi gl. dicit hanc consuetudinem, que est in Anglia, & est in certis locis Bauarie. Et ex hoc est reprehendendum quidam fraternitates sacerdotum: in quibus ex statuto fratres in anno aliquoties, & post exequias fratres conueniunt: & de bonis fraternitatis relictis, sine donatis, lautum prandium faciunt: prout in facto vidi in Paderb. Austrie. Finaliter ex oibus supradictis concludo negatiua parte ad casum facti questi, vtz, qd curatus non potest licite ex pacto aliquid pro sepultura exigere: potest tamen remedium cum ex laudabili consuetudine introductum est, licite recipere. In limitationes supra in conclusionibus recitatas. Nec obstat ratio

rō pro veritate q̄siti adducta. q̄ illud solet h̄i in cōi practica r̄
 ex consuetudine: qz practica talis nō est cōsuetudo laudabilis,
 sed potius deprauata corruptela. Nec excusat in h̄mōi recipiē-
 tes, r̄ exigentes. Et si sit longēua r̄ diuturna. Hā diurnitas r̄
 poris in talibus nō diminuit pctm̄, sed auget: vt in d. c. nō satis.
 de simo. r̄ vt inquit text. in c. cū ecclesie corpore. eo. tit. r̄ in c. si. de
 consue. tanto grauiora sunt crimiua, quanto diutius infelicem
 aiām detinent alligatā, r̄c. Neqz tolerantia ep̄orū r̄ suorū of-
 ficialiū p̄dictos excusat: neqz facit talē consuetudinē licitā: qz
 tolerantia talis nō inducit tacite dispensationē cū recipiente,
 siue exigente: cū nec papa in talibus q̄ sunt prohibita, qz simo-
 niaca possit dispensare: vide gl. in c. cū iā dudū. de p̄eb. per do-
 cto. in c. super eo. de cogna. spi. r̄ in c. constitutis. de fil. presbyt.
 Ex quo ē habes, q̄ per istas malas consuetudinē non derogan-
 tur antiqua r̄ noua iura, que prohibent aliquid ex pacto pro se-
 pulchra recipere r̄ exigere: quia cum iura illa contineāt ius na-
 turę r̄ diuinum, ex quo simonia tam diuino quam naturali ius-
 ri sit contraria: non possunt per contrariam consuetudinem, vt
 pote irrationabilem abrogari. Et de hoc vide S. Tho. quolibet.
 nono. art. 2. Episcopus etiam talem consuetudinem corruptam
 simulans, siue expresse tolerans a peccato minime excusatur:
 quia ex officio ad ipsum pertinet prauas tollere loci consuetu-
 dines, r̄ inhibere clericis, ne quicquam hac de causa exigant:
 vt no. Panor. in d. c. abolendę. de sepul. in 2. notad.

Quibus personis denegatur sepultura ecclesiastica. Cap. 26.
Ad cuius euidentiam quero qui sunt, qui priuantur eccla-
 stica sepultura. Solutio. quindecim differentiis personarū
 interdicatur ecclesiastica sepultura. **C** Primo, ex cōicatis. cle-
 ricis. de sepul. Et hoc verum nisi absoluant ē in extremis: sed he-
 redes pro eis satisfacere tenentur: vt in c. parochiano. eo. tit. Et
 sim. Gul. idē est de ex cōicatis minori, si notorie excommunicati
 sunt. Idem de ex cōicatis ē iniuste, vt no. glo. in c. literas. de resti-
 tu. spolia. Sepeliētes vero nominatim ex cōicatos maiori, sūt ip-
 so facto excommunicati, vt in clem. 1. de sepul. **C** Secundo, ma-
 nifestis vsurariis. d. clem. 1. r̄ c. quanquam. de vsuris. lib. 6. hoc
 verum nisi peniteant, r̄ faciant cautionem. **C** Tertio, qui in tor-
 neamentis moriuntur. c. 1. de fornea. Et exponit Hosti. etiam si
 quis

Ex cōi-
 catis i-
 terdici-
 tur se-
 pulchra
 ecclesia-
 stica.
 vsura-
 rii.
 Morien-
 tibus in
 torne-
 amentis.

Quibus denegatur

quis ibi letale vulnus acceperit, licet postea supervixerit: quia
 nis peniteat, et ei eucharistia non negetur, carebit tamen ecclesiastica
 sepultura. Hoc intellige secundum Basilicam: tam de militibus quam de armige-
 nis eorum, qui ibidem in armis se exercent. Secus de illis, qui illuc
 vadunt causa curiositatis, vel ad videndum, vel alia quacumque de
 causa. Adde et predictis quod non. Ricardus in 3. dist. 37. quod illi, qui ba-
 stuludis faciunt, peccant mortaliter: cum simili ratione videantur esse pe-
 hibita, ut torneamenta. Et ex hoc innuit quod morientes in illis non
 sepelientur in sacro. Et hoc videtur verum per rationem. d. c. 1. ubi. ubi mor-
 tes hominum et animarum pericula sepe proveniunt: nam in talibus ba-
 stuludis sepe predicta proveniunt. Secus dicendum videtur in currenti-
 bus ad brachium. ut Clarius, et in multis civitatibus: nam raro vel nu-
 quam eveniunt in tali cursu mortes hominum. **Quarto**, notatis in-
 terdictis. d. c. 1. et hoc sub excommunicationis pena. Alii autem interdi-
 cti sibi privantur. Quod intellige de interdictis a divinis et partici-
 patione sacrorum secundum Panorum. quod interdicti a iurisdictione, vel ab
 aliquo officio non privantur sepultura. **Quinto**, raptoribus, qui
 pertinaciter, cum possint, in vita non satisfaciunt, et in morte non peni-
 t. c. 2. de rap. Archiepiscopus Florentinus dicit, quod si raptor potuit restituere, et
 non restituit, nec securitatem dedit, denegabuntur ei sacra et sepul-
 tura. Si vero cum haberet unde redderet, distulit usque ad mortem pe-
 nitere, et tunc est impotens ad restituendum, si est alias contritus et
 dispositus ad restituendum, si posset, dabitur ei sacra, sed prima-
 bitur ecclesiastica sepultura ad terram aliorum: nisi parentes, vel ami-
 cici eius vellent restituere pro eo: quod tunc sepelietur in sacro.
 Panorum vero in causa super eo. de rap. dicit de mente glossae. que con-
 ter tenetur. Quod autem decessit quis in peccato rapine, nec penituit,
 et tunc est sibi cimiterium denegatur: quod decessit in mortali. Sed
 penituit in morte et satisfecit: et tunc ex toto conceditur sepul-
 tura: et clerici debent interesse sepulture: et ita proprie loquitur ter-
 tius casus d. c. super eo. Et ista interpretatio tanquam benignior te-
 nenda est. **Sexto**, blasphematoribus dei, et qui sancta contem-
 nunt. **Septimo**, illis qui se occidunt. 1. 3. q. 2. Quibus. 2. 3. q. 1.
 placuit. Et hoc intelligendum est secundum Basilicam. si se peremerunt ex de-
 speratione, vel indignatione, aut iracundia. Secus si ex furore,
 vel a casu. Unde si quis propter fugam precipitaret se in aquam,
 quod sic crederet evadere posse: non imputatur ei, si contrarium
 eveniat.

Interdi-
ctis.

Rapto-
ribus.

Blasph-
matori-
bus.

Se occi-
denti-
bus.

ueniat, arg. c. nerui. 13. dist. 2. d. c. ex parte. in gl. Concordat No-
 sta. Nota tñ fm quosdam, qd si ille, qui occidit se ex desperatione,
 aliquandiu post vulnus viueret, ita qd eum peniteret, et confite-
 retur, et ostenderet signa contritionis in morte: tali non est de-
 neganda ecclesiastica sepultura, ex quo non decessit in peccato
 mortali. **O**ctauo prohibetur ei sepultura, de quo certum est
 et manifestu, non fuisse cofessum, vel non coicasse semel in anno
 iuxta c. ois vtriusq3. de pz. et remis. Quidam hoc limitant, nisi se
 super hoc emendasset in articulo mortis, et confitendb, et coica-
 do: vel saltē signa contritionis ostendisset in fine: qz tunc nō ne-
 gabitur sepultura fm eos. Contrariu tñ puto veru. scq per illaz
 et non euadit penitē. c. ois. pp rōnes quas adduxi supra. cap. 4.
 in secunda partie. primę par. ibi vide. Si vero occultum est: qd
 quis non est confessus infra annum: nō negabitur ei sepultura:
 qz ex quo est occultus, non debet publicari peccatū: Aut si dubite-
 tur: qz forte cofessus alicui mendicantiū: et de eius cofilio abstin-
 nit ab eucharistia. **C**onono, illi, cui interdictus est ingressus
 ecclesie. c. is qui. de sen. exc. lib. 6. **D**ecimo, monacho propriū
 bhū: vt in c. super quodam. de sta. no. **E**ndecimo, illi, qui sa-
 cerdotē tutore filijs suis instituit. 98. dist. c. neque apud glo. ubi cō-
 trarium tenet. **D**uodecimo, iud. is, paganus, et hereticis. de
 conse. dist. 1. c. ecclesia, et c. seq. **T**ertio decimo, corporibus exē-
 terans vel diuisi: vt ossa ad sepulturā deportentur, vt in extra-
 tag. Bonif. viij. de testandę sub ti. de sepul. **Q**uarto decimo,
 illis, qui post mortē de heresi conuincuntur: vt in c. si quis eps.
 de here. **Q**uinto decimo, gñaliter nullus notorius decessens
 in ipso nō dno mortali pctō, sepeliendus est. d. c. quibus. et c. nō
 estingimus. et c. pro obeuntibus. et c. cum graua. 13. q. 2. oēs. n. ca-
 sus supradicti locū hnt in notorijs: pctōres. n. occulti sunt sepe-
 liendi: hnt et locū in non reconciliatis. Si. n. confiteantur, sicut
 eis conceditur corpus Christi, ita ecclesiastica sepultura. 13. q. 3.
 quesitū. Si et signa penitentię apparuerunt, si loquelam amise-
 rant, tunc post mortē sunt absoluendi, et ad orationes et ad alia
 ecclesiastica suffragia recipiendi et sepeliendi: sed heredes pro-
 eis satisfacere tenentur proximis: vt in d. c. parochiano. eo. tit. et
 de raptō. c. literis. et ca. a nobis. 2. de sent. exc. Et ad probandum
 bñdō signa, sufficit in hoc casu vnus testis. 2. 6. q. 6. qui recedunt.

Non est
 confessus
 et non coi-
 catus se-
 mel in
 anno.

Interdi-
 cto Mo-
 nacho
 proprie-
 tario.
 Tutore
 filijs sa-
 cerdotē
 institue-
 ti.
 Iudicis,
 paga-
 nis, et
 hereti-
 cis.
 Diuisis
 corpo-
 ribus.
 Post
 mortē
 de here-
 si conui-
 ctis.
 Noto-
 rijs.

Officium sepulture

z c. seq. Fallit tamen hoc in raptoribus: z violatoribus ecclesie
z illis, qui moriuntur in torneamentis: z alijs similibus supra
recitatis: quibus ecclesie sepultura interdicitur. Adde etiã pre-
dictis quod no. Panor. in ca. ex parte. pre. alle. q. de cedens sine
confessione exteriori in extremo vite facta, debet sepeliri in coe-
meterio ecclesie: ex quo confessionem non contempsit: sed mor-
te preuentus est. Non est. n. credendum, q. decesserit in morta-
li peccato. de quolibet. n. presumendum est bonum: nisi contem-
pisset per annum confessionem: vt dictum est supra: et si mors fuis-
set casualis. **Q**uid fiet, si tales, de quibus dictum est, de facto
sepeliuntur in ecclesia vel coemeterio? Solutio. si corpora eorũ
discerni p̄nt, erumandi sunt, alias non. ca. sacrum. eo. tit. z eccle-
sia vel coemeterium est reconciliandum, vt in c. consulisti. de cõ-
se. eccl. vel alt. Quid fiet, si dubitetur de cadauere: ytrum fuerit
cuiusdam Christiani, pagani, vel heretici, vel excoicati? Solutio.
videtur in meliorem partem interpretandum d. ca. sacrum.
Sed qua pena puniendi sunt, qui ad sepulturam aliquẽ reci-
piunt in casu non concessõ? Solutio. tenent ad restitutionem cor-
poris si petatur, z omnium, que occasione illius receperunt. ca.
fraternitatem. z c. ex parte. 1. z cum liberum. eo. tit. z alijs penis,
vt supra dictum est. Utrum suspensi z hmoi sint sepeliendi? Solu-
tio fm Panor. in c. ex parte. 2. eo. tit. q. sic, quacunq. pena mori-
ant, dũmodo poenituerint. Et possunt sepeliri in coemeterio
cum solennitate missę z aliorum officiorum. Nec sacra ecclesie
talibus sunt deneganda. vt in ca. h. 13. q. 2. Tales tamen non sunt
deponendi de furcis sine licentia principis: qui tamen debet se
in hoc facilem reddere. vt in l. 1. z 2. ff. de cadaue. pu.

Quid sepeliendi aliquem secularem defunctum. Cap. 27.
¶ **Q**uoniam defunctus aliquis ad ecclesiam, vel coemeterium de-
cedere solẽt: qui propter varias suas ordinationes z ritus va-
rie legunt, z varie cantant: z vt plurimum non consonantiam,
sed potius dissonantiam gignunt. Idcirco vt talis dissonantia
emittatur, modus cantandi non antiquus, sed quem nunc ritus
Romanus tenet, hic inferius annotatur. Postquam corpus
defuncti positum fuerit in ecclesia, in qua tumulari debet: sacer-
dos cum stola z pluuiali incipiat absolute.

Non

Non intres in iudicium cum seruo tuo domine: quoniam nullus apud te iustificabitur homo: nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum, quesumus domine, tua iudicialis sententia premat: quem tibi vera supplicatio fidei christianę commēdat: sed gratia tua illi succurrente mereatur euadere iudicium vltionis: qui dum viuere insignitus est signaculo sanctę Trinitatis. **Per Christum dominum no. R. Amen. Et cantores illius loci debent incipere. R. Subuenite sancti Dei. fo. 1. 4. 8. et omnes alij clerici debent inceptum. R. totum vsque in finem proficere. versum vero Suscipiat te Christus cantabunt ipsi catores, et alij duo, quibus inunctum a cantore pro sue voluntatis libito fuerit: post repetitionem vero. f. Suscipientes, alij duo, quibus cantor innuerit, vel ipsimet cantores dicent. R. Requiem eternam. ceteri vero clerici cantabunt repetitionem. f. Offerrentes eam in conspectu altissimi. R. Subuenite, vt su. ¶ **D**um autem cantatur p̄dictum. R. tum, sacerdos accipiat aquas benedictā de manu ministri, et aspergat corpus defuncti: et postea similiter incenset illud. Et finito. R. io, cantor cum primo choro dicat Kyrie el. Et secundus chorus. Christe el. Deinde oēs simul dicant. Kyrie el. Quo finito sacerdos dicat ad̄ta voce Pater noster. R. Et ne nos. R. Dñs vo. R. Et cum spiritu tuo.**

Oras, cui oia viuunt, et cui non pereunt moriendo corpora nra, sed mutantur in iudicium, te supplices adoramus: vt suscipi inbeas animam famuli tui. N. per manus scorum angelorum deducendā in sinū amici tui Abrahę patriarchę, resuscitandāque in nouissimo iudicij magni die: vt quicquid vitorū diabolo fallere praxit, tu pius et misericors abluas indulgēdo. **Per Christum. R. Amen. Finita orone, cantores incipiant. R. Libera me dñe. fo. 1. 4. 2. Et repetitur. R. Libera me dñe, et interim. q. dicunt. R. ico cantatur, fiat de aqua benedicta et incenso, vsup. Completo vero. R. dicatur vt su. Kyrie elei. et. ¶ **F. n. R. Et ne nos. R. Sed libera. S. A porta inferi. R. Erue dñe animam eius. R. Requiescat in pacē. R. Amen. R. Domine exau. R. Et claud. R. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.****

Absolue, quesumus Domine, animam famuli tui N. vt defunctus seculo tibi viuat: et que per fragilitatem carnis humana

Officiu sepulture

humana puerfatione peccata commisit, tu venia misericordifung pietatis abferge. Per Chriftuz. **R. Amen.** Finita oratione aliqui de circumftantibus accipiant feretru, ⁊ deportent defunctu ad tumulu: ⁊ dñ portatur, clerici cantent fequētes aña. In paradifum deducant te angeli. fo. 143. **Aña.** Ego fuz, vt fup. fo. 146. **Canticum.** Benedictus dñs deus Ifrael. Finito cantico cantetur aña. Ego fum, tota. His oibus finitus, facerdos accipiat aqua benedicta: ⁊ afpergat corp⁹ defuncti, ⁊ tumulu: ⁊ poftea licenfer filr: ⁊ dicat alta voce **V**ater nr̄. **V.** Et ne nos. **R.** Sed libera. **V.** Non intres in iudicium cum feruo tuo dñe. **V.** Dula non iustificabitur in confpectu tuo ois viuens. **V.** A porta inferi. **R.** Erue dñe aiam eius. **V.** Requiefcāt in pace. **R.** Am̄. **V.** Domine exaudi orationē meā. **R.** Et clamor meus ad te ve. **V.** Dominus vobifcum. **R.** Et cum fpiritu tuo. **Oremus.** **D**ñs Atifaciat tibi q̄s dñe deus nofter, pro aña famuli tui dei genitricis femperq; virginis M̄arie, ⁊ fanctiffimozū Petri ⁊ Pauli ap̄lorum, ⁊ fancti M̄. oiumq; fcōrum tuozum ozo: ⁊ p̄ntis familie tue humilis ⁊ deuota fupplicatio, vt pctozum omnium veniam, quam precamur, obtineant: nec euz patiaris cruciari gebennalibus flammis, quē filij tui dñi nofter Iefu Chrifti preciofo fanguine redemifti. Qui tecum ⁊ cum fpiritu fancto viuut ⁊ regnat Deus, Per omnia fecula feculorum. **R.** Amen. **V.** Dñs vo. **R.** Et cum fpiritu tuo. **Et idem Sacerdos dicat.** Anima eius, ⁊ anime omnium fidelium defunctorum per misericordiam Dei, **Et cantores immediate fubiungant.**

Et circumstantes clerici respondeant.

Re qui e fcant in pa ce. **Amen.**
Et tunc ftatim cantores inciplant. **R.** Memento mei deus. fo. 148. **D**um p̄dictum **R.** cantatur, reuertantur in ecclefiā. **Et** poftquaz reuerfi fuerint, itent ordinate in choro. **Et finito** **R.** **facerdos dicat alta voce** **V**ater nofter. **V.** Et ne nos indu. **R.** Sed libera. **V.** A porta inferi. **R.** Erue dñe aiam eius. **V.** Requiefcat in pace. **R.** Am̄. **V.** Domine exaudi ozoñē meā. **R.** Et clamor. **V.** Dominus vo. **R.** Et cum fpiritu tuo. **Oremus.** **III**

Ibi domine commendamus animam famuli tui N. vt defunctus seculo tibi viuat: et que per fragilitatem mundane conuersionis peccata comisit, tu uenia misericordiam pietatis absterge: Per Christum dominum nostrum. *Ps.* Amen.

De officio sepulture paruulorum. Cap. 34.

Incipit officium sepulture paruulorum Christianorum. Quando puer extrahitur de domo, et deportatur ad ecclesiam: dñr psalmi graduales, vtz psal. Ad dñm cum tribularer. cum reliq. infra. fo. 181. Nullibet cum Gloria pat. et Sicut erat.

Cel sic, cum puer extrahitur de domo, incipitur psalmus Beati immaculati, et c. fo. 124. et ps. Laudate pueri dñm. fol. 37.

Et dñr cum Gloria patri. et Sicut erat. **E**t qñ puer fuerit in ecclesia, incipitur ant. Hic accipiet benedictionem a dño: et misericordiam a Deo salutari suo: qz hęc est generatio querentium dñm. *ps.* O si est terra, et cum Gloria pa. et Sicut erat. fol. 38.

Quoniam dicatur Kyrie eleis. Christe eleis. Kyrie eleis. Pater noster. *v.* Et ne nos. *R.* Sed libera nos. *v.* Alde autez propter innocentiam suscepisti. *R.* Et confirmasti me in conspectu tuo in eternum. *v.* Dominus. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oratio.*

Omnipotens et mitissime deus, qui oibz paruulis renatis fonte baptisnatis, dum migrant a seculo, sine vlz eorum meritis vitam illico largiris eternam: sicut aig huius paruuli hodie credimus te fecisse: fac nos, qz dñe: per intercessionē beatę Marię virginis, et oim sctozum tuorum hic purificatis tibi mentibus famulari: et in paradiso cum beati paruulis perenniter sociari. Per Christum do. *Ps.* Amen.

Cum portatur ad tumulum dicatur ant. Iuvenes et virgines, senes cum iunioribus laudent nomen dñi. *ps.* Laudate dñm de ce. fol. 147. **Deinde dicatur** Kyrie eleis. Christe eleis. Kyrie eleis. Pater nfr. *v.* Et ne nos. *R.* Sed libera nos. *v.* Sinite paruulos venire ad me.

Taliu est. n. regnum celozu. *v.* Dñs vo. *R.* Et cū spi. **Oratio.**

Omnipotens sempiternę Deus, sanctę puritatis amator: qui animam huius paruuli ad celozum regna hodie misericorditer vocare dignatus es: digneris etiam domine ita nobiscum misericorditer agere: vt meritis tuę sanctissime passionis, et intercessionē beatę Marię virginis, et omnium sctozum tuorum, in eodem regno nos cum omnibus sanctis et electis tuis

Officium sepulture

tuis semper facias congaudere celestibus. Qui vivis & regnas cum Deo patre in unitate spiritus sancti deus, per oia seculorum.

Quando revertuntur ad ecclesiam, pronuntiatur antiphona. Benedicite dñm. **deinde dicatur psal.** Benedicite oia opera domini dño. **sup. fol. 89. Quo finito: dicitur tota antiphona.** Benedicite dñm omnes electi eius: agite dies letitie: & confitemini illi. **Deinde dicatur p.** Dñs vobis. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oratio.**

O Deus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti: da nobis in eodem spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. **Oratio.**

O concede nos famulos tuos, quesumus domine Deus, perpetua mentis & corporis sanitate gaudere: & gloriosa beate Marię semper virginis intercessione a presentu liberari tristitia, & eterna perfrui letitia. **Oratio.**

O Deus, qui miro ordine angelorum ministeria hominūque dispensas, concede propitius: ut quibus tibi ministrantibus in celo semper assistitur, ab his in terra vita nostra munantur. **Per Christum dominum nostrum. R.** Amen.

Oratio sepulchri defuncti secularis, secundum usum patriarchatus Venetiarum. Cap. 29.

Quia clerici ad finis aliquod accedunt: acolytis & cruciferis precedentibus, ordinate pergunt ad locū, vbi est corpus vel ad ecclesiam: vel ad domū defuncti: legendo psalmos graduales distincte & morose. Et cum pervenerint ad ecclesiam, vbi tumulandus est defunctus, ingrediendo eam cantent sequens responsum: vt hic inferius notatum est, cum suo versu & resumptione.

Non timebis a nima: qui a Christus passus est.

Per cuius passio nem nos redempti sumus. **Oratio.**

Do mi nus cu sto di at te ab omni ma lo: cu

sto di at a ni mam tu am do mi nus. Per cu ius.
*Finis R. si non fuit cantatu nocturnu trius lectionu, ceterur.
Quosito incipiat responsoriu seques, cu versu 2 resumptione.*

Quomodo cofitebor tibi do mi ne quado veneris in iudi

ci o tuo. Fi at cor meum mundum: non custodiui animam

meam in car ne po si tam: pollu i templum corpus me i:

o pe re rni quita tis co in qui na ui: pre cor te do mi

ne antequam discutias me: muerere me

*f. Et bi
foli*

Officium sepulture

so li pec ca ni do mi ne: ni te re re me
kyrie elei. Chie elei. kyrie elei. **V. n. R.** Et ne nos in dicitur
porta inferi. **R.** Erue dicitur aiaz eius. **R.** Requiescat in pace.
Ame. R. Dne exaudi orone mea. **R.** Et clamor meus ad te veni
R. Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.**

Ad peccata nra inclinare digneris: ut nos de throno maiestatis tue clementer exaudias, et orationes famularum nostrarum benignanter admittas. Te invocamus dñe sancte pater opus eterne Deus pro anima famuli tui, quam hodie in die de hac luce vocare dignatus es: ut iubeas ei preparari paradisi tui loca virginitatis non eam exurat flamma ignis crudelis gehenne: quia propter nos dñs noster Iesus Christus filius tuus in ligno crucis sub Pontio Pilato pati dignatus est, ut aias, que per Ade transgressionem perierant, sua sancta resurrectione ab inferni clausuris liberaret. Confundantur ergo gehenne ianitores, et ministri nequam erubescant: deducant ea angelice preces in sinu patriarcharum Abraham, Isaac, et Jacob patrum nostrorum: preceat a tua potestate parata electis iucunditate: et a dextris hereditate ad optata letitia. ut eos dies ille tremendus agnitionis tue advenit, vna cum sanctis et electis tuis, qui tibi placuerunt, in gloria maiestatis tue refrigerare mereant ad indulgentiam, non ad penam: et aiaz illam, quam fontibus cruciari, nec peccatorum vinculis alligari: sed libera redde paradiso tuo, per indulgentiam pietatis tue: quia tua clementia dum in hoc seculo constituit, non negavit. Per Christum. **R.** Amen. **R.** Aia dicitur dum dereliqueret mundum soli Deo devota est. Caro enim regeretur donec tempus veniat. **R.** Ad te dñe tenui animam meam. Deus meus in te confido, non erubescam. Caro. **Oremus.**

Omnis uniuersorum creator et cognitor: ges beatitudo sancto corporis neribus absolutum, in lucis eterne facias regione gaudere. Per Christum. **R.** Amen. **Aia.** Aiam de corpore, quam aliam

psisti dñe, fac gaudere cū sanctis tuis in gloria. **Oremus.** **Oratio.**
Supplices exoramus pietatē tuā dñe sancte pater oēs eter
 ne Deus pro aīa famuli tui, quam de hac luce ad te accer
 siri iussisti: vt eā in regione viuorū cōstituas: et partē beatę resur
 rectionis inter scōs et electos tuos habere concedas. **Per Chri**
 stum n̄m. **R.** Amen. **R.** In paradisum. fol. 142. **Ad bñā An̄a.**
 Ego sum resurrectio. fol. 145. **Kyrie eleison.** **Christe eleison.** **Kyrie**
eleison. **Pater noster.** **R.** Et ne nos inducas in tentationem.
A porta inferi. **R.** Erue dñe. **R.** Requiescat in pace. **R.** Amen.
Domine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad
 te veniat. **R.** Dñs vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.**
Obscramus misericordiam tuā eterne Deus: qui hoīem
 ad imaginē tuam creare dignatus es: vt animam famulī
 tui, quam hōdierna die rebus humanis eximi, et ad te accersiri
 iussisti, blande et misericorditer suscipias: non ei dominent̄ vim
 bę mortis, nec tegat eā chaos et caligo tenebrarū: sed exuta om̄
 nī criminū labe, in sinu Abrahę collocata, locū lucis et refrige
 ris se adeptā esse gaudeat: et cū dies iudicij aduenerit, cū sanctis
 et electis tuis eam resuscitari iubeas. **Per Christum dominum**
nostrum. **R.** Amen. **R.** Requiem eternam dona ei domine. **R.**
 Et lux perpetua luceat ei. **R.** Requiescat in pace. **R.** Amen.

Cap. 30. vcl. 10. seq. in annuuario responsum. Cap. 30.

Redēptor me us vi uit. Et in nouissimo
 re sur gā : et renouabūtur de nu o ossa me

Et in carne me a videbo dominum de um. **V.** Lau da
R. 2 anima

Officium

a ni ma mea do mi num: laudabo do mi num in

vi ta me a. Psal lam de o meo quam di u

sue ro. *R.* Ite qui em gternā do nae bo-

mine: et lux perpetua lu ce at e i: Et in carne me

kyrie elei. Chyrie elei. Ikyrie elei. *Pater noster.* *R.* Et ne nos

inducas in ten. *R.* Sed libe. *R.* A porta inferi. *R.* Erue domi-

ne animam eius. *R.* Requiescat in pace. *R.* Amen. *R.* Domi-

ne exaudi orationem meam. *R.* Et clamor meus ad te veniat.

R. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo. *Oremus.*

M Edñe sancte, p̄ ops, eterne Deus suppliciter deprecamur

pro aīa famuli tui, quā a voragīnibus huius seculi ad te ac-

cessari p̄cepisti: vt digneris ei dñe dare locum lucidū, locum

refrigerii et quietis: liceatq; ei transire portas infernorum, et pe-

nas tenebrarum: maneatq; in mansionibus sanctorū, et in luce

sancta quaz olim Abrahę promisisti et semini eius: sed cum ma-

gnus dies ille resurrectionis aduenerit, resuscitare eum digne-

ris dñe ad requiem vna cum sanctis et electis tuis: deleas eius

delicta atq; peccata, vsq; ad nouissimū quadrantem: tecūq; in

immortalitatis tue vitē et regnū consequatur eternū. Per

Christum dñm nostrū. *R.* Amen. *Añā.* Hęc requies mea in se-

culū seculi: hic habitabo quoniam elegi eam. *Oremus.*

O *mn̄s*

O tri vulneris nouitate percussi, et quodammodo cordibus
 fauciat misericordiam tuam mundi redemptor fletibus vo-
 cibus imploramus, ut chari nostri animam propriam ad te da-
 torem reuertentem blande, leniterque suscipias: et si quas ille ex
 hac carnali commoratione contraxit maculas, tu Deus solita pie-
 tate clementer indulgeas: obliuioniq; in perpetuum tradas: atq; e-
 eandem tibi cum ceteris redituram, et ad corpus quicque reuer-
 suram sanctorum tuorum ceteris aggregari precipias. Per Chri-
 stum dominum. **R.** Amen. **A.** Aniam peccamur, quaz creasti dñe,
 ut suscipi iubeas in regnum tuum: et in sinu Abrahę collocari fa-
 cias, ut cum beato Lazaro portionem accipiat. **Oremus.** **O.**

Omnipotentis Dei misericordiam deprecemur, cuius iu-
 dicio nascimur et finimur, ut spiritus fratris, vel sororis no-
 stri, quem domini pietas de incolatu mundi huius transire pce-
 pit requies eterna suscipiat: et cum beate resurrectioni presen-
 ter: et in sinibus Abrahę, Isaac, et Jacob collocare dignet. Per
 Christum dominum nostrum. **R.** Amen. **A.** Spiritus tuus bonus deducet
 me in terram rectam: propter nomen tuum dñe uiuificabis me in equi-
 tate tua: et educes de tribulatione animam meam. **Oremus.** **O.**

Deus, qui iustis supplicationibus semper presto es, quia vo-
 ta dignaris intueri, da famulo tuo, cui hodie officia presta-
 mus, cum sanctis atque electis tuis beati muneris portionem.
 Per Christum dominum nostrum. **R.** Amen. **A.** Credo dñe Deus carnis
 resurrectionem, et vitam eternam: sed tamen deprecor tuam clementiam,
 ut non inter hec dos, sed iter oues portum merear. **Oremus.** **O.**

Clementiam tuam suppliciter exoramus dñe sancte, pater om-
 nipotens, eterne Deus, redemptor animarum, pro aia famu-
 lorum, quos de hac luce accersiri iussisti: ut angelus tuus suscipiat
 eos: et spiritus tuus refrigeret eam: et cum indicabitur non erit condema-
 ta. **Ps.** De profundis. **C.** Requiem eternam. **Infra.** f. 161. **R.** A-
 porta inferi. **R.** Erue domine animas eorum. **Oremus.** **O.**

Absolve, quesumus dñe, animam famuli tui: et animas om-
 nium famulorum tuorum confratrum nostrorum ab omni
 vinculo delictorum: ut in resurrectionis gloria inter sanctos, et
 electos tuos resuscitati respirent. Per Christum dominum no-
 strum. **R.** Amen. **S.** Requiem eternam dona eis domine. **R.**
 Et lux perpetua luceat eis. **R.** Requiescant in pace. **R.** Amen.

Officium

Incipit officium in agenda mortuorum.
Ad vesperas absolute incipitur. Cap. 11.

Placebo do mi no. *Evovae. Psalmus.*
O mni qm exaudiet dñs vocē orōnis meę. **Q** uia inclinat au
rē suā mibi: et i dieb⁹ meis inuocabo. **Q** uia dederūt me
dolores mortis: et picula inferni inuenerūt me. **T** ribulationē et
dolorē inueni: et nomē dñi inuocaui. **O** dñe liba aīaz meā: misere
cori dñs: et iust⁹: et de⁹ nō misere. **C** ustodiēs puulos dñs: humilia
t⁹ sū et libaunt me. **O** uertere aīa mea i regē tuā: qz dñs bñfecit
tibi. **Q** uia eripuit aīaz meā de morte: oculos meos a lachrymis.
pedes meos a lapidib⁹. **P** lacebo dño i regione viuoꝝ. *Requē. 21.*

Placebo do mi no in re gi o ne vi uoꝝ. *21.*

Re i mi hi. *Evovae. Psalmus.*
A d dñs, cū tribularer, clamaui: et exaudiuit me. **O** sic liba
aīaz meā a labiis iniqs: et a lingua dolosa. **Q** uid dēt tibi
aut qd apponat tibi ad linquā dolosa. **S** agitte potētis acutę:
cū carbonibus desolatoris. **R** ei mibi: qz incolatus meus pro
longatus est: habitam cū habitantibus cedar multā incola fuit
aīa mea. **C** um his qui oderūt pacez erā pacificus: cum loque
bar illis impugnabant me gratis. *Requiem eternam. 21.*

Re i mi hi: qui a in co la tus meus pro longatus est. *21.*

Añs. **D** o m i n u s . *E v o y a e.* **Psalmus.**

I Euavi oculos meos in mōtes: vnde veniet auxiliū mibi? **A** uxiliū meū a dño: qui fecit cgluz z terram. **N** on det in cōmotionem pedē tuum: neque dormitet qui custodit te. **E** cce non dormitabit, neqz dormiet, qui custodit Israel. **O** h̄s custodit te, dñs protectio tua super manū dexterā tuam. **P** er dies sol non vret te: neqz luna per noctē. **D** ñs custodit te ab omi malo: custodiat aiāz tuam dñs. **D** ñs custodiat introitum tuum z exitum tuum, ex hoc nunc z vsque in seculum. **R** equiem eter.

Añs. **D** o m i n u s , c u s t o d i t t e a b o m n i m a l o : c u s t o d i a t a n i

mā tuaz dominus. *Añs.* **S** i i n i q u i t a t e s . *E v d y a e. ps.*

O E profundis clamaui ad te domine: domine exaudi vocē meam. **F** iant aures tuę intendentes in vocem deprecationis meę. **S** i iniquitates obseruaueris domine, domine q̄s sustinebit? **Q** uia apud te propitiatio est: z propter legem tuam sustinuit te domine. **S** ustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea in domino. **C** ustodia matutina vsqz ad noctem: speret Israel in domino. **Q** uia apud dominum misericordia: z copiosa apud euz redemptio. **S** t ipse redimet Israel: ex omnibus iniquitatibus eius. **R** equiem eternam. *Antiph.*

S i i n i q u i t a t e s o b s e r u a u e r i s d o m i n e : d o m i n e q u i s s u s t i

R 4 **s**usti

Officium

fu sti ne bit. **Añs.** O pe ra. E v o v a e. **Psalmus.**

Qonfitebor tibi dñe i toto corde meo: qm̄ audisti verba oris mei. **I**n cōspectu angelorū psallā tibi: adorabo ad rēplū sanctū tuū, & cōfitebor noi tuo. **S**uper misericordia tua & veritate tua: qm̄ magnificasti super oē nomē sanctū tuum. **I**n qua cunqz die inuocauero te, exaudi me: multiplicabis in aīa mea virtutē. **Q**ōstent tibi dñe oēs reges terre: qz audierūt oīa verba oris tui. **E**t cātēt i viis dñi: qm̄ magna est gloria dñi. **Q**m̄ excelsus dñs, & humilia respicit: & alta a lōge cognoscit. **S**i ambulauero in medio tribulationis, viuificabis me: & sup irā inimi corū meorum extēdisti manū tuā, & saluū me fecit dextera tua. **D**ñs retribuet pro me: dñe misericordia tua in seculum: opera manūz tuarū ne despicias. **R**equiem eternam dona ei. **Añs.**

Q pe ra manū tu a rum do mi ne ne de spi ci as. **Añs.**

Au di ni vo cem de ce lo di cen tem mi bi. **R. Be a ti**

mo tu i, qui in do mi no mo zi un tur. **Antiphona**

Dñe, E v o v a e. **Canticum.**

M agnificat

Magnificat anima mea dñm. Et exultauit spūs meus in Deo salutari meo. Quia respexit humillitatem ancille sue: ecce enim ex hoc beatā me dicent oēs gñationes. Quia fecit mihi magna, qui potens est: et sanctū nomen eius. Et misericordia eius a progenie in progenies timentibus eū. Fecit potentia in brachio suo dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes de sede: et exaltauit humiles. Et surientes impleuit bonis: et diuites dimisit inanes. Suscepit Israel puerū suū recordatus misericordię sue. Sicut locutus est ad p̄es nostros: Abrahā, et semini eius in secula. **R**equies eternā. **Añā.**

O m ne quod dat mi hi pa ter ad me

ve ni et: et eum qui ve nit ad me pone iici am foras.

Deinde dicat **P**ater n̄r, secre. Et notandū q̄ in diebus feriabilibus in vesperis triū, siue nouem lectionū, q̄ sine nota dicunt, et in laudibus eorundē dicit **P**ater n̄r, cū psalmo. **L**auda anima mea dñm. et versiculis, et debitis orationibus, flectis genibus. In alijs vero diebus in officio defunctorum genua non flectuntur, nec dicit psalm. **L**auda anima mea dñm. **P**ater noster, qui. Et ne nos inducas in t̄tatio. **R**. Sed libera nos a malo. **ps.**

Lauda aia mea dñm: laudabo dñz in v̄ta mea: psallā Deo meo q̄ diu fuero. Nolite cōfidere in principibus: in filijs homin, in q̄bus non est saluus. **E**xtollet spiritus eius, et reuertet in terrā suā: in illa die peribunt oēs cognitiones eorum. **B**eatus cuius Deus Jacob adiutor eius: spes eius in dño Deo ipsius, qui fecit celum et terrā: mare et omnia que in eis sunt. **Q**ui custodit veritatē in seculū: facit iudiciū iniuriā patientibus, dat escā esurientibus. **O**ñs soluit cōpeditos: dñs illuminat cecos. **O**ñs erigit elisos: dñs diligit iustos. **O**ñs custodiat aduenas: pupillū et viduā suscipiet: et vias peccatorū disperdet. **R**egnat dñs in secula: Deus tuus sion, in generatione et generatione.

Officium

nem. **A**equie eter. **V.** A porta inferi. **R.** Erue dñe aias eorum.
V. Requiescant in pace. **R.** Amen. **V.** Dñe exaudi. **R.** Et clamor meus ad te ve.
V. Dñs vob. **R.** Et cū spi. **Oremus.** **Oratio.**

O Deus, qui inter apostolicos sacerdotes famulos tuos pōti
ficati, seu sacerdotali fecisti dignitate vigere: p̄sta, quęstī
mus, vt eorum quoque perpetuo aggegentur consortio. **Oratio.**

O Deus venię largitor, et humane salutis amator, q̄s clemen
tiam tuam: vt nostre congregationis fratres, sorores, p
pinquos, amicos, et benefactores, qui ex hoc seculo transierunt,
beata Maria semp virgine intercedente cū oibus sanctis tuis,
ad perbetue beatitudinis consortiū peruenire concedas. **Oratio.**

Fidelium Deus oīuz cōditor et redemptor, aīabus famulorū
famularūq; tuarū remissionē cūctorū tribue p̄cōrū, vt in
dulgentiā, quā semp optauerunt, pijs supplicationibus p̄sequā
tur. Qui viuis et regnas cum Deo patre in vnitrate spūs sancti
Deus, Per oīa secula seculorū. **R.** Amen. **V.** Requie etername
dona eis domine. **R.** Et lux perpetua luceat eis. **V.** Requiescat
in pace. **R.** Amen. **C** Ad matutinum incipitur inuitatorum

Inuita. **A** regem cui omni a-viunt, Te nī t: adoremus. **ps.**

Enite exultemus domino: iubilemus

De o sa lu ta ri no stro: p̄oc cu pe

mus sa ci em eius in cōfessione: et in psalmis iubilemus

e i. Regem. **Q** uo ni am De us ma gnus do mi nus,
z rex magnus su per om nes de os : quo ni am non re
pel let do mi nus ple bem suam : quia in manu e ius
sunt om nes fi nes ter re: z al ti tu di nes mon ti um
ip se con spi cit. Te ni te. **Q** uoniaz ip si us est mare,
z ip se fe cit il lud : z a ri dam fun da ue runt ma nus
e ius: ve ni te a do remus z pro ei da mus an te deum:
plores

Officium

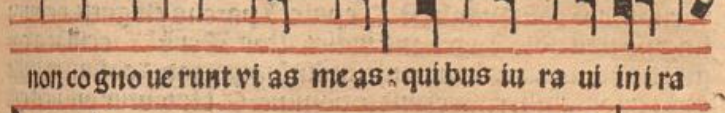
ploramus coram domino qui fecit nos: qui a se ipse est
dominus deus noster: nos autem populus eius, et
ovis pascuae eius. Regem cum i. **N**o die si vo-
cemeus audiveritis, nolite obdurare corda
vestra: sicut in iniqua conversatione secundum diem ten-
tationis in deserto: ubi tentaverunt me patres ve-
stri: probaverunt et viderunt opera mea. Venite. **Qua**

Qua dra gin ta an nis pro xi mus fui genera ti o-

ni huius: et dixi sem per hi er rant corde: ip si ve ro

non cogno ue runt vi as me as: qui bus iu ra ui in i ra

me a: si in troi bunt in re qui em me am. Re-

gem cu i. Re qui em e ter nam do nae is do mi ne:

et lux perpetua lu ce at eis. Ve ni te. Re gem cui. **totum.**

Dictū inuitatorū cum suo psalmo non dicit: nisi in crastino
dium sanctorū: et cū finis p̄sens fuerit. **In j. nocturno. Añā.**

Di ri ge, E u o v a e. **Psalmus.**

**Officium
Psalmus.**

Verba mea auribus percipe dñe: intellige clamores meos. **I**ntende voci orationis meę, rex meus ⁊ Deus meus. **Q**uoniam ad te orabo dñe: mane exaudies vocem meā. **M**ane astabo tibi, ⁊ videbo: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. **N**eque habitabit iuxta te malignus: neque permanebunt iniusti ante oculos tuos. **O**disti omnes qui operantur iniquitatem: perdes omnes qui loquuntur mendacium. **V**irum sanguinum ⁊ dolosum abominabitur dñs: ego autem in multitudine misericordię tuę. **I**ntrobo in domum tuam: adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo. **D**omine deduc me in iustitia tua propter inimicos meos: dirige in conspectu tuo viam meam. **Q**uoniam non est in ore eorum veritas: cor eorum vanum est. **S**epulcrum patens est guttur eorum: linguis suis dolose agebant: iudica illos Deus. **V**ecidat a cogitationibus suis: secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos: quoniam irritauerunt te domine. **E**t letentur omnes qui sperant in te: in eternum exultabunt, ⁊ habitabis in eis. **E**t gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum: quoniam tu benedicis iusto. **D**omine ut scuto bonę voluntatis tuę cooperasti nos. **R**equiem eternam dona eis domine. *Antiphona.*

Dirige domine Deus meus in conspectu tuo viam

meam. *Antiphona.* **C**onuertere domine. *Evangelium.*

Domine ne in furore tuo arguas me: *Psalmus. ut supra.*
folio. 58. *cum* **R**equiem eternam dona eis domine. *Antiphona.*

Conuertere domine: ⁊ eripiam animam meam: *quos*

quo niam non est in morte qui me mor sit tui. **Antiph.**

Ne quando. E v o v a e. Psalmus.

Omnine Deus meus in te speravi: saluum me fac ex oibus
 persequentibus me, et libera me. **N**e quando rapiat vt leo
 animam meam: dum non est qui redimat, neq; qui saluus faciat. **D**ne
 Deus meus, si feci ista: si est iniquitas in manibus meis. **S**i
 reddidi retribuentibus mihi mala: decida; merito ab inimicis
 meis inanis. **P**ersequat inimicus animam meam: et comprehendat, et
 conculcet in terra vitam meam: et gloriam meam in puluerem deducat.
Et exurge dne in ira tua: et exaltare in finibus inimicorum
 meorum. **E**t exurge dne Deus meus in pcepto qd mandasti:
 et synagoga populoru; circumdabit te. **E**t p; hanc in altum re-
 gredere: dñs iudicat populos. **I**udica me domine s; iustitiam
 meam: et s; innocentiam meam super me. **C**onsume; neq;ta pctoru;,
 et diriges iustu;: scrutas corda et renes Deus. **I**ugu; adiutoriu;,
 meu; a dño: qui saluos facit rectos corde. **D**eus iudex iustus,
 fortis et patiens nunquid irascetur per singulos dies? **N**isi con-
 uerteris fueritis, gladiu; suu; vibrabit: arcu; suu; terentit, et parauit il-
 lu;. **E**t in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus ef-
 fecit. **E**cce parturit iniustitiam: concepit dolorē: et peperit iniqui-
 tatem. **L**acu; aperuit, et effudit eu;: et incidit in foveam, quas fecit.
Conuertetur dolor eius in caput eius: et in verticem ipsius in-
 quitas eius descendet. **C**onfitebor domino s; iustitiam eius:
 et psallam nomini Domini altissimi. **R**equiem eternam don-

Ne quando rapiat vt leo a niam me am: **qui**

quis

dum non est qui redimat, neq3 qui saluti faciat. *Fin curiam.*

R. Apozta inferi. *R.* Erue do mine a ni mas eorum.

scdm patriarchatum, R. Dirige do mi ne de us me us.

R. In con spe ctu tuo vi am me am.

Deinde dicitur Pater noster, qui secret. Quo completo dicat hebdomadarius alta voce versum. Et ne nos inducas in tentationem. Respondeant omnes. Sed libera nos a malo. Tunc lector absolute incipiat lectionem, et eandem terminet sine Tu autem Domine miserere nobis. Et sic legantur omnes lectiones in officio mortuorum. Lectio prima.

Parce mihi Domine: nihil enim sunt dies mei. Quid est homo, quia magnificas eum: aut quid apponis ergo eum cor tuum? Aliras eum diluculo: et subito probas illum. Usque quo non parcis mihi, nec dimittis me, ut gloriam saluam meam: peccavi: Quid faciam tibi o custos hominum: Quare posuisti me contrarium tibi, et factus sum mihi incepti grauis: Cur non tollis peccatum meum: et quare non auferas iniquitatem meam? Ecce nunc in pulvere dormiam: et si mane me quesieris, non subsistam. *Finis lectione secundum vsum patriarchalem, dicitur post omnes lectiones. Beati mortui qui in Domino moriuntur. et sequitur Responsorium Credo*

Mredo q̄ redemptor me us vi-

uit: ⁊ in nouissimo di e

de terra surrecturus sum: ⁊ in carne me a videbo de

um Saluatorem meū. **R.** Quem vi si rus

sum ego ip se ⁊ nō a li us: ⁊ oculi mei con spectu

ri sunt. **R.** Et in car ne. **Lectio secunda.**

R. Redet aīam meam vitę meę: dimittam aduerſum me elo-
quū meū. loquar in amaritudine aīę meę: dicam Deo,
noli me condemnare. Indica mihi, cur me ita iudices. Nunquid
bonū tibi videtur, ſi calūnieris, ⁊ opprimas me opus manuum
marū, ⁊ conſilium impiorū adiues? Nunquid oculi carnei ti-
bi ſunt: aut ſicut videt homo, ⁊ tu viſes? Nunquid ſicut dies ho-
minis dies tui? ⁊ anni tui ſicut humana ſunt tēpora? Et querās
X iniquē

Officium

iniquitatem meam: et peccatum meum scrutaberis. Et scias quia nihil
impium fecerim: cum sit nemo, qui de manu tua possit erueri.

Qui La za rum re su sci ta sti a

mo nu men to fe ti dum. Tu e is do-

mine dona requiem et locum in dul gen ti e.

Qui venturus es iu di ca re viuos et mortu-

os et se cu lum per i gnem. Tu e is.

Qui venturus es iudicare vivos et mortuos et seculum per ignem. Tu es.

Annus tuus domine fecerunt me: et plasmaverunt me totum in circuitu
tu: et sic repete precipitas me: Ad memeto quoniam sicut lac multasti
me, et sicut caseum me coagulasti? Pelle et carnibus vestisti
me, ossibus et nervis compegisti me. Vitam et misericordiam
tribuisti mihi, et visitatio tua custodiuit spiritum meum.

omi ne, quando ve ne

na iude

in di ca re terram, v bi me ab scon=
 dam a vul tu i re tu e. Qui a pec caui ni=
 mis in vita me a. *Re* Comissa mea
 domine pa uestro: r an te te e rabe sco: dū ve=
 ne ris iu di ca re, no li me con dem na=
 re. Quia. *Re* Requiem gterna dona
 e is domi ne: r lux perpetu a lu ceat e
Re z is. Quia

Officium

is. Qui a peccavi. In secundo nocturno. Antiphona

In loco pascue. Evovae. Psalmus

Domine regit me, et nihil mihi deerit: in loco pascue ibi me collocavit. Super aquam refectionis educavit me: animam meam convertit. Deduxit me super semitas iustitie, propter nomen suum. Nam et si ambulavero in medio umbree mortis: non timebo mala, quoniam tu mecum es. Virga tua et baculus tuus, ipsa me consolata sunt. Parasti in conspectu meo mensam adversus eos, qui tribulant me. Impinguasti me oleo caput meum: et calix meus inebrians quam preclarus est. Et misericordia tua subsequatur me, omnibus diebus vite mee. Et ut inhabitem in domo domini, in longitudine dierum. Requiem eternam dona eis domine. Antiphona

In loco pascue. Ibi me collocauit. Antiphona

Delecta. Evovae. Psalmus

Ad te domine levavi animam meam: Deus meus in te confido. Non erubescam. Neque irideant me inimici mei: et ceteri universi qui sustinent te, non confundentur. Et confundantur omnes iniqua agentes super vacue. Vias tuas domine demonstra mihi: et semitas tuas edoce me. Dirige me in veritate tue: et doce me: quia tu es Deus saluator meus, et te sustinuit tota vita mea. Antiphona

Reminiscere miserationum tuarum domine: et misericordiarum tuarum, quae scilicet sunt. **O** elicta iuventutis meae et ignorantias meas ne memineras. **R** cordis misericordiam tuam memeto mei tu propter bonitatem tuam domine. **D**ulcis et rectus dominus propter hoc legem dabit delinquentibus in via. **D**iriget mansuetos in iudicio docebit mites vias suas. **U**niversae viae domini misericordia et veritas, regredibus testamentum eius et testimonia eius. **P**ropter nomen tuum domine propitiaberis peccato meo multum est enim. **Q**uis est homo qui timet dominum: legem statuit ei in via quam elegit. **N**am ei in bonis demorabitur: et semine eius benedicta erit terra. **A**rmamentum est dominus timentibus eum: et testium ipsius, ut manifestet illis. **O**culi mei semper ad dominum: quoniam ipse evellet de laqueo pedes meos. **R**espice in me, et misere mei: quia vnicuique et pauper sum ego. **T**ribulationes cordis mei multiplicatae sunt: de necessitatibus meis erue me. **V**ide humilitatem meam et laborem meum: et dimitte universa delicta mea. **R**espice inimicos meos, quoniam multi periculi sunt: et odio iniquo oderunt me. **C**ustodi animam meam, et erue me: non erubescam, quoniam speravi in te. **I**nnocentes et recti adhaeserunt mihi: quia sustinui te. **V**erba domini de israel, ex omnibus tribulationibus suis. **R**equiesce.

Antiphona. O elicta iuventutis meae et ignorantias meas

ne memineris domine. **Antiphona.**

re do vi de re. **Evovae. Psalmus.**

Dominus illuminatio mea et salus mea: quem timebo? **C**is protector vitae meae: a quo trepidabo? **Q**ui appropiatur super me nocentes: ut edant carnes meas. **Q**ui tribulant me inimici mei: ipsi infirmati sunt, et ceciderunt. **S**i persistat aduersum me castra:

R 3 stra:

Officium

stra: non timebit cor meū. **R**exurgat aduersus me plū: in hoc
 ego spabo. **Q**uā petij a dño, hāc regrā: vt ihabitē in domo dñi
 oib⁹ dieb⁹ vite meę. **U**t videā volūtātē dñi: ⁊ visite tēplū eius.
Quā abscondit me in tabernaculo suo: in die malorū prexit me
 abscondito tabernaculi sui. **I**n petra exaltauit me: ⁊ nunc exal
 tauit caput meū sup inimicos meos. **C**ircuii ⁊ immolauit in ta
 bernaculo ei⁹ hostiā vociferationis: cātabo ⁊ psalmū dicā dño.
Exaudi dñe vocē meā, qua clamaui ad te: miserere mei, ⁊ exau
 di me. **M**ibi dixit cor meū: exquirunt te facies mea: faciē tuā dñe
 requam. **N**e auertas faciē tuā a me: ⁊ ne declines in ira a seruo
 tuo. **R**editor me⁹ esto, nec derelinquas me: neq; despicias me.
Deus salutaris meus. **Q**uā p̄r meus ⁊ m̄r mea dereliquerunt
 me: dñs aut assumpsit me. **R**egē pone mihi dñe in via tua: ⁊ di
 rige me in semitam rectā pp inimicos meos. **N**e tradideris me
 in aīas tribulantū me: qui insurrexerunt in me testes iniqui: ⁊
 mētita est inq̄tas sibi. **C**redo videre bona dñi i terra viuētium.
Expecta dñm, virilr age: ⁊ confortet cor tuū, ⁊ sustine dñs. **R.**

Re. **C**redo vi de re bo na do mi ni in ter ra viu entium.

Col lo cet e os do mi nis cum prin ci pi bus.

Cum prin ci pi bus po pu li fu i. **Tunc secrete dicite**

Pater noster. **R.** Et ne nos induc. **R.** Sed libera. **Reclio**

Responde mihi quātas habeo inq̄tates ⁊ peccata scēlara
 mea ⁊ delicta ostende mihi. **U**ur faciē tuā abscondis: ⁊ ar
 bitraris me in i m̄cū tuū? **C**ontra foliū qđ vento rapit ostenda
 potentiā tuā: ⁊ stipulam siccā persequeris. **S**cribis enim cōtra
 me ama-

me amaritudines: et consumere me vis peccatis adolescentie
meae. Posuisti in nervo pedem meum: et observasti omnes semitas
meas: et vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo
consumendus sum: et quasi vestimentum, quod comeditur a tinea. **Ps.**

Memento me i de us: qui a ven-

tus est vi ta me a. **Rec**

a spi ci at me vi sus homi nis. **De profundis.**

clama ui ad te do mi ne: domine exau di vo cem

me am. **Rec** a spi ci at me. **Lectio quinta:**

Homo natus de muliere brevis vite, repletus vltis miseria. Qui quasi flos egreditur et perit: et sicut velut umbra: et non in eodem statu permanet. Et dignum ducis super huiusmodi odium aperire oculos tuos, et adducere eum tecum in iudicium: Quis potest facere mundum de immundo conceptu semine: Nonne tu qui solus es: Hic dies dies hominis sunt: numerus mensium eius apud te est. Constitisti terminos eius: quia propter iniquitatem non poterunt. Recede ergo paululum ab eis: ut quiescat donec optata veniat, et sicut mercenarius dies eius. **Ps.**

R + Versus

Officium

Eu mi bi do mi ne, qui a pec ca ti
ni mis in vi ta me a: quid
fa ciam mi ser: v bi fa gi am ni si ad
te de us me us: Dis ce re re me
i, dum ve ne ris in nouis simo
di e. *Ps.* A ni ma me a tur ba ta est
val de: sed tu do mi ne suc cur re

Adi se re re me **lectio sexta.**
Quis mihi hoc tribuat, vt inferno ptegas me, et abscondas me, donec ptraseat furor tuus, et pstituas mihi tps, in quo recorderis mei: Putas ne mortu^o ho rursus viuat: Quicquid dieb^o, qd^o nuc milito, expecto, donec veniat imutatio mea. Vocabis me, et ego rñdebo tibi. Opti manuu tuaru porriges dexteraz. Tu qdem gressus meus diuinauerasti: sed parce pctis meis.
Ps. 143. In iij. noct.

Omni placeat. E u o r a e. **Psalmus.**
Expectans expectaui dñm: et intēdit mihi. **E**t exaudiuit pces meas: et eduxit me de lacu miserie, et de luto fecit. **E**t statuit supra petra pedes meos: et direxit gressus meos. **E**t immisit in os meū canticū nouū: carmen Deo nro. **V**idebūt multi, et timebūt: et sperabūt in dño. **B**eatus vir cui est nomen dñi spes eius: et non respexit in vānitates et infantas falsas. **M**ulta fecisti tu dñe Deus meus mirabilia tua: et cogitationibus tuis nō est qui similis sit tibi. **A**nnūciaui et locutus sūz: multiplicati sūt sup numerū. **S**acrificiū et oblationē nolūst: aures autē pscisti mihi. **H**olocausū et p pccō nō postulasti: tūc dixi, ecce venio. **I**n capite libri scriptū est de me: vt facerē voluntatē tuā: Deus meus voluit: et legem tuaz in medio cordis mei. **A**nnūciaui iustitiā tuam in ecclesia magna: ecce labia mea nō p̄hibeo: dñe tu scisti. **I**ustitiā tuā nō abscondi in corde meo: veritatē tuā, et salutare tuū dixi. **N**on abscondi misericordiā tuā, et veritatē tuā a p̄cilio multo. **N**u aut dñe ne longe facias miserationes tuas a me: misericordiā tuā, et veritas tuā semp susceperūt me. **Q**m̄ circumdederūt me mala, quorū nō est numerus: cōprehenderunt me iniquitates meę et nō potui vt viderē. **M**ultiplicate sūt super capillos capitis mei: et cor meum dereliquit me.

Officium

me. **A**mplacet tibi dñe. vt cruas me: dñe ad adiuuandum me respice. **A**dfundant & reuertant funul qui q̄runt aiam meaz: vt auferat eā. **A**onuertant retrosum & reuertant: qui volūt mibi mala. **R**erant confestim confusione suā: qui dicunt mibi. euge. euge. **S**ultent & letentur super te omnes querentes te: & decant semper magnificetur dominus. qui diligunt salutare tuū. **S**go autē mendicus sum & pauper: dominus sollicitus est mei. **R**diutor meus & protector meus es tu. deus meus ne tardaueris. **R**equiem eternam dona eis domi. **Sequitur Antiphona.**

Amplacet tibi dñe vt eripias me: dñe ad adiuuādū me festina.

Ant. **S**ana domine. **E**uovae. **Psalmus.** **B**eatus qui inteligit. **cum** **R**equiem eternam dona eis domine. **Et** lux perpetua luceat eis. **supra.** fol. 9 **Antiphona.**

Sana domine a ni mam me am: qui a peccauit tibi. **Ant.**

Sitit. **E**uovae. **Psalmus.** **Q**uemadmodū desiderat ceruus ad fontem. **supra.** fol. 145. **Ant.**

Sitit anima mea ad Deum fontem vitæ: quando resuriam.

niam ⁊ appare bo ante fa ciem domini. *℞. Me tradas*

be sti is a ni mas con fi ten tes ti bi. *℞. Et a ni mas*

pauperum tuorum ne obliuiscaris in finem. *vt supra dicitur*
Pater noster. ℞. Et ne nos induc. ℞. Sed libera. Lectio vij.
Spiritus meus attenuabitur: dies mei breuitabuntur: ⁊ so-
lum mihi superest sepulchrum. Non peccauit: ⁊ in amaritu-
dinibus moratur oculus meus. Libera me Domine, ⁊ pone
me iuxta te: ⁊ cuiusuis manus pugnet contra me. Dies mei trá-
sierant: cogitationes meę dissipatę sunt torquentes cor meum.
Noctem uerterant in diem: ⁊ rursum post tenebras spero lu-
cem. Si sustinero, infernus domus mea est: ⁊ in tenebus stra-
m lectulum meum. Putredini dixi, pater meus es: mater mea
⁊ soror mea uermibus. Ubi est ergo nunc prestolatio mea, ⁊ pa-
tientia mea? Tu es Domine Deus meus. *℞. Responsorium.*

Eccantem me quo ti di e ⁊ non me pe-

ni ten tem ti mor mor tis con tur bat

me

me. Qui in inferno nulla est redemptio: mi-

serere me i de us, ⁊ sal uame. De us in

no mi ne tu o sal num me fac: ⁊ in virtu te tu a

li be ra me. Qui a in.

P Lectio octava.
 Alii meꝝ consumptis carnibus adhesit os meum: ⁊ delectata sunt tantummodo labia mea circa dentes meos. Misere mihi mei. Misere mihi mei saltē vos amici mei: quia manus domini tetigit me. Quare persequimini me sicut Deus, ⁊ carnis meis saturamini? Quis mihi tribuat, ut scribantur sermones mei? Quis mihi det, ut exarentur in libro stilo ferreo, vel plumbi lamina, vel celte sculpantur in silice? Scio enim quod redemptor meus vivit: ⁊ in novissimo die de terra surrecturus sum: ⁊ rursum circumdabor pelle mea: ⁊ in carne mea videbo Deum Salvatorem meum. Quis visurus sum ego ipse: ⁊ oculi mei ⁊ spectantur sunt: ⁊ non alius. Reposita est hęc spes mea in sinu meo.

Domine secundum actum me

um
noll

no li me tu di ca re: ni=

hil dignū in cōspectu tu o e gi: i=

deo de precor ma ie sta tem tu=

am. Et tu Deus deleas iniqui=

ta tem me am. Ampli us

laua me dñe ab iniusti ti a me a: et a delicto me

o munda me Et tu. **lectio nona.**

Quare de vulnere eduxisti me? qui vtinam consumptus essem ne oculus me videret. Fuissem quasi non essem de utero transla-

Officium

ro translatus ad tumulum. Nunquid non paucitas dierum
meorum finiatur breui? Dimitte me ergo, vt plangam paulu-
lum dolorem meum: antequam vadam, ⁊ non reuertar ad ter-
ram tenebrosam, ⁊ opertam mortis caligine, terram miserie
tenebrarum, vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo, sed sempiternus
horroz inhabitat.

Responsorium.

De be ra me Do mi ne de vi is
in fer ni qui portas ⁊ re as con fre gi-
si, ⁊ vi si ta si in fer num, ⁊ de di si
e is lu men, vt vi de rent te. Qui e rant
in pē nis tenebra-
rum. **R.** Clamantes ⁊ dicen tes: adue ni si re-
demptor

demptor noster.

Qui erant. Requiem.

C Supradictū responforiū dicat tātmōdo cum sit pro defunctis vigilia triū lectionū, vel nouē lectionū sine nota. Respōsorīū **Libera me Dñe de morte.** cū suis versiculis dicat solimōdo in crastino oīum sanctorū, ⁊ quādo cūq; nouē lectiones p defunctis cum nota dicantur: quere supra. fol. 134. Et repetitur **Libera me domine.** Ad laudes incipitur absolute, **Añā.**

R exultabunt Domino. **E u o v a e.** **Psalmus.**

Miserere mei Deus sū magnā misericordiā tuā. f. 59. **Añā.**

R exultabūt Domino ossa humiliata. **Antiphona.**

Raudi domine. **E u o v a e.** **Psalmus.**

Non decet hymnus Deus in sion: ⁊ tibi reddetur votum in hierusalē. **R**audi oronē meam: ad te omnis caro veniet. **V**erba iniquorum p̄ualuerūt sup nos: ⁊ impietatibus nostris tu ppitaberis. **B**eatus quē elegisti, ⁊ assumpsisti, habitabit in aris tuis. **R**eplebimur in bonis domus tue: sanctū est templū tuū, mirabile in equitate. **R**audi nos Deus salutaris noster: spes oīum finū terrē, ⁊ in mari longe. **P**reparās montes in virtute tua accinctus potētia: q̄ cōturbas pfundū maris, sonū fluctū eius. **M**urbabunt gētes: ⁊ timebūt qui habitāt terminos a signis tuis: exitus matutini, ⁊ vesperē delectabis. **V**isita

sti ter-

Officium

sti terrā, ⁊ inebriasti eā: multiplicasti locupletare eam. **R**umē
dei repletū est ags: parasti cibū illoꝝ: qm̄ ita est p̄paratio eius.
Riuos eius inebriās, multiplica genimina eiꝝ: in stillicidijs eiꝝ
letabit̄ germinās. **B**enedices corong anni benignitatis tue:
⁊ cāpi tui replebunt vbertate. **P**inquescent speciosa deserti: ⁊
exultatione colles accingent. **I**nduti sunt arietes ouī: ⁊ val-
les abūdabūt frumēto: clamabūt, eteniz̄ hymnū dicēt. **R**eges.

Añā. Exaudi Do mi ne ora tio nem me am: ad

te om nis ca ro ve ni et. **Antiphona.**

Me su sce pit. **E**v o v a e. **Psalmus.**

Deus Deus meus, ad te de luce vigilo. **S**ituit in te ani-
ma mea: quā multipliciter tibi caro mea. **I**n terra desce-
ta, inuta ⁊ inaquosa, sic in sancto apparui tibi: vt viderē virtutē
tuā ⁊ gloriā tuā. **Q**uā melior est misericordia tua sup vitas: la-
bia mea laudabunt te. **S**ic benedicam te in vita mea: ⁊ in no-
tuo leuabo manꝝ meas. **S**icut adipe ⁊ pinguedine repletur
aia mea: ⁊ labijs exultationis laudabit os meū. **S**ic memoꝝ fui
tui sup stratū meū: in matutinis meditabor in te, qz̄ fuisti adu-
tor meus. **E**t in velamento alarū tuarū exultabo: adhesit ala
mea post te, me suscepit dextera tua. **I**psi vero in vanū q̄sierūt
aiam meā: introibunt in inferiora terrę tradent̄ in manus gla-
dii: partes vulpiū erūt. **R**ex vero letabit̄ in Deo: laudabunt
oēs, gurāt in eo: qz̄ obstructū est os loquentiū iniqua. **D**eus
miseret̄ n̄rī, ⁊ benedicat nobis: illuminet vultū suū super nos,
⁊ miseret̄ nostri. **U**t cognoscamus in terra viā tuā: in omni-
bus

bus gentibus salutare tuum. **C**onfiteatur tibi populi deus: confiteantur tibi populi omnes. **D**efendantur, et exultent gentes, quoniam iudicatus populos in equitate: et gentes in terra dirigis. **C**onfiteantur tibi populi deus: confiteatur tibi populi omnes: terra dedit fructum suum. **B**enedicat nos deus deus noster, benedicat nos deus: et metuant eum omnes fines terre. **R**equiem eter. **A**ntiph.

Quæ sunt dextera tua a domino. **Antiphona.**

Reperta in feri. **E**vovae. **Psalmus.**

Ego dixi in dimidio dierum meorum: vada ad portas inferi. **Q**uesivi residuum annorum meorum: dixi non videbo deum deum in terra viventium. **N**on aspiciam hominem vestra, et habitatores quietis. **G**eneratio mea ablata est, et convulsata est a me: quasi tabernacula pastorum. **R**ecisa est velut a terente vita mea: dum adhuc ordire succidit me: de mane usque ad vesperam finies me. **S**perabam usque ad mane: quasi leo sic contrivit ossa mea. **D**e mane usque ad vesperam finies me: sicut pullus hirudinis sic clamabo: meditabor ut columba. **R**etenuati sunt oculi mei, suspicientes in excelso. **O**mine vim patior: responde pro me: quid dicam: aut quid respondebit mihi, cum ipsi fecerint? **R**ecogitabo tibi omnes annos meos, in amaritudine animæ meæ. **O**mine si sic vivitur, et in talibus vita spiritus mei: corripies me et vivificabis me: ecce in pace amaritudo mea amarissima. **M**isisti autem eruisi animam meam, ut non periret: proiecisti post tergum tuum omnia peccata mea. **Q**uia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te: non expectabunt qui descendunt in lacum veritatem tuam. **U**eniens et iustus ipse confitebitur tibi, sicut et ego hodie: pater filius notam faciet veritatem tuam. **O**mnis saluum me fac, et psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vite nostre in domo domini. **R**equiem. **A**ntiph.

Reperta

Reposita inferre me domine a ni man me am. *Antiph.*

Omnis spiritus. *E v o v a e.* *Psalms.*
Laudate dñm de celis: laudate eum in excelsis. sol. 147. *Ant.*

Omnis spiritus laudet dominū. *Andiui vocem de ce-*

lo dicentē mihi. *R.* Beati mortui qui in domino-

riuntur. *Añs.* **E**go sum. *E v o v a e.* *Canticum.*
Benedictus dñs Deus Israel: qz visitavit et fec. sol. 174. *Ant.*

Ego sum re sur re cti o z vi ta: qui cre dit in me

e ti am si mortuus fu e rit, viuet: z omnis qui vi uit z cre-

Qua aia. finita.
or. Vñ. se cre.
Et ne nos in-
ducas. R. Sed

et credit in me, non morietur in eternum. libera nos a ma-
 De profundis. fol. 160. *C. Nota qd ps. De profundis. or ad*
landes defunctorum diebus ferialibus: et nullo alio tpe or. Sed or
cto versu. Et ne nos. et rñso. Sed libe. dicant versus sequentes.
scilicet. A porta inferi. R. Erue dñe aias eoz. R. Regescant
in pace. R. Amen. R. Dñe exaudi orationem meam. V. Et cla-
mor meus ad te veni. V. Dñs vob. R. Et cū spū tuo. Oremus.

O Deus, qui inter apostolicos sacerdotes, famulos tuos pō-
 tificati, seu sacerdotali fecisti dignitate vigere, presta q̄si-
 mus: ut eorum quoque perpetuo aggregentur consortio. *Oratio.*

O Deus, veniē largitor, et humane salutis amator, quesumus
 clementiam tuam: ut nostre congregationis fratres, foro-
 res propinquos, et benefactores, qui ex hoc seculo transferunt,
 beata Maria semper virgine intercedente cum oib⁹ sc̄tis tuis,
 ad perpetue beatitudinis consortium pervenire cōcedas. *Oratio.*

Fidelium Deus oium conditor et redemptor, aiaibus famulo-
 rum famularūq; tuarū remissionē cunctorum tribue pecca-
 torū: ut indulgentiā, quā semper optaverunt, pijs supplicatiō-
 bus consequant. Qui vivis et regnas cum Deo patre in unita.
Requie eterna dona eis dñe. R. Et lux perpetua luceat eis.

Requiescant in pace. R. Amen. C. Vel dicat vna de infra-
scriptis orationibus. C. In die depositionis defuncti. Oratio.

O Deus, cui propriū est miserere semp et parcere, te supplices
 rogamus pro aia famuli tui *A.* quaz hodie de hoc seculo
 migrare iussisti: ut nō tradas eū in manibus inimici, neq; obli-
 vilicaris in finē: sed iubeas eū a sanctis angelis suscipi, et ad pa-
 trā paradisi perducere: ut q̄ in te speravit, et credidit, non penas
 sternas sustineat, sed gaudia sempiterna possideat. Per dñm.
C. In die. vel trigesimo depositionis defuncti. Oratio.

O Jesum dñe, ut aīe famuli tui *A.* cui⁹ depositionis diem
 tertium, vel septimum, vel trigesimū cōmemoramus sancto-
 rum atq; electorum suorum largiri digneris consortiū, et rore mi-
 sericordię perennē infundas. Per dñm no. *C. Pro viro defuncto. Oratio.*
 Z 2 Inclina

Oficium

Incлина domine aures tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur: ut animas famulorum tuorum, quam de hoc seculo migrare iussisti, in pacis ac lucis regione constituas, et sanctorum tuorum iubeas esse consortes. Per dominum nostrum Jesum. **C. Pro una defuncta. Oratio**

O Jesum domine pro tua pietate miserere anime famule tue, a contagijs mortalitatis erutam, in eterne salutacionis partem restitue. Per dominum. **C. Pro patre et matre. Oratio**

Deus qui nos patrem et matrem honorare precepisti, miserere clementer animabus patris et matris meorum: eorumque peccata dimitte: meque eos in eterne claritatis gaudio facere. Per dominum nostrum. **C. Pro pluribus parentibus. Oratio**

Deus, qui nos patrem et matrem honorare precepisti, miserere clementer animabus parentum nostrorum: eorumque peccata dimitte: nosque eos in eterne claritatis gaudio facere. Per dominum nostrum. **C. Pro pluribus defunctis. Oratio**

Omnipotens sempiterna deus, cui nunquam sine spe misericordie supplicatur, propitiare animabus famulorum famularumque tuarum: ut qui de hac vita in tui nominis confessione decesserunt, sanctorum tuorum numeris facias aggregari. Per dominum. **R. Requie eterna dona eis domine. R. Et lux perpetua luceat eis. Requiescat in pace. R. Amen. C. Sequitur missa pro defunctis in cantu. C. Missa in agenda pro moribus. Cap. 32.**

RE qui em e ter-
nam do na e is
do mi ne: et lux per pe tu a lu ce-

at e is. ps. Te de cet hymnus

De us in Si on : ⁊ tibi red de tu vo tum in Hieru-

salem: ex au di oza ti o nem me am : ad te om nis

ca ro ve ni et. Re qui em e ter nam.

X y rie e 3 le i son. ⁊ hri ste e 3 le i son.

X y ri e e le i son.

X y ri e e le i son. ⁊ 3. Grad. Requiem

R

Equem e ter nam

do na e is Do mi ne:

lux per pe-

tu a

e is.

In memo ri a e ter

na e rit u-

stus: ab au di ti o ne

ma la non

ti me bit.

Tractus.

A sol ue Do mi ne a ni-

mas om ni um fi de li um de fun cto rum

ab om ni vin cu lo de li cto-

rum. Et gra ti a tu a i l l i s suc cur ren-
Z 4 te

Sequentia

te mereantur eua de re iu di ci um vlti
 ti o nis: *Et lu cis ger ne*
 beati tu di ne per fru i.

Sequitur sequentia.

D es i re di es il la. sol net se clum in fa
 uil la: te ste Da uid cum Sy bil la. *Q* uan tus
 tremor est futurus: quando iudex est vltur⁹ cuncta stricte di-
 scussurus

scissurus. **M**uba mirū spar gēs so nū p se pulcra regio
 nū co get om nes ante thronū. **Q**ors stupebit ⁊
 natura: cum resurget cre atura iudican ti responsura.
Liber scriptus pro fe re tur: in quo to tuz cōti ne tur: vn
 de mūdus iudicetur. **I**udex ergo cum se de bit: que gla
 riter appare bit: nil inultū remane bit. **Q**uid suz miser tūc
 dicetur: quē patronū rogaturus: dum vix iustus sit securus.

Ex

Aex tremende maieftatis, qui fal uan dos fal uas gratis,
 laua me fons pie tatis. **A** ecor da re Je fu pie, q
 fim caufa tu e vi e, ne me per das illa die. **O** ueris
 me fe di sti laffus, redemifti cruce paffus: tatus la
 bor no fit caffus. **I** ufte iudex vl tionis, donuz fac remif
 fi o nis, ante di e ra ti o nis. **I** ngemifco tanqz reus:
 culpa rubet vultus meus: supplicanti parce deus. **Q**ui Ma
 riam

riam absolūisti, & latronē exaudisti. mihi quoq; sp̄e dedisti.

reces me ē non sūnt dignē: sed tu bone fac benigne, ne pe

renni crēmer igne. Inter o ues locum p̄e sta: & ab hē

dis me sequestra, statuēs in parte dextra. Q̄ ōfūtatis

ma ledictis, flāmis acribus addictis, voca me cū bene

dictis. O ro supplex & acinīs: cor p̄ritū quasi cinīs: gere

curā me ī finīs. V̄ acrymōsa dies illa: qua resurget ex
faulla

failla. **I**udicāus homo re us huic ergo pa cede

Vie Jesu domine do nae is re qui em. **A** men.

Offertorium.

Domine Jesu Chri ste rex glo-

ri q, li be ra a ni mas om ni um fi de li um

defunctorum de penis infer ni, et de profundo la cu-

libera eas de o re le o nis: ne absor beat

cas tar tarus, ne cadant in obscu ru: sed signi fer sanctus

sanctus Michael representet e... as in lu cem
 san ctam. Quam o lum Abra he pro mi si si... se...
 ... in p... in... mi ni e ius. *Refron*
 si as r preces tibi Domi ne landis of se ri mus
 tu su sei pe pro a minabus il lis, qua rum
 hodi eme mo ram fa ci mus, fac e as Domine de morte
 tran si re ad vitam. Quaz o lum Abra he pro mi si si.
 Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus dominus Deus

saba oth. Ple ni sunt ce li & ter ra glo ri a tua,

ho san na in ex cel sis. Be ne di ctus qui venit in no-

mi ne do mi ni, ho san na in ex cel sis.

gnus De i, qui tol lis pec ca ta mun-

di, dona e is re qui em. **A** gnus De i, qui

tol lis pec cata mundi dona e is re qui em. **A** gnus De i

Dei, q tollis peccata mudi, dona eis requie sempiterna.

Et eterna luce at e is Do mi ne,

Cum san ctis tuis in e ter num: qui a pi us es?

Requies e ternam dona eis domine: et lux perpetua luce-

at e is. Cum sanctis. Requie scāt in pace. Amen.

Ordo visitandi tumulos defunctorum. Cap. 33.

Ordo visitandi tumulos defunctorum immediate postquam p[ro] eis c[on]tata fuerit missa, in die depositionis scilicet tertio, septimo, trigesimo, vel anniversario: Cum missa p[ro] aliquo defuncto c[on]tata fuerit, an i[n]choatione missae sacrista, vel alius, cui ipse c[on]miserit, panem nigrum sup[er] sepulcrum illius defuncti apponat: et duo c[on]delabra cum duobus cereis accensis, unum ad caput, aliud ad pedes collocare non oblitiscat. T[em]p[or]e vero p[ro]gruo dicit sacrista capanā pulch[er]am: ut tali signo clerici ad sepulcrum defuncti p[ro]fessionali[ter] visitanda puenire possint. Et d[omi]n[u]s c[on]tata: Dign[us] dei, p[ro]parent ab ipso sacrista n[on]q[ue] i[n]h[er]edita; i[n] c[on]suetudine, et plumale nigrum, vel viride. Et data b[e]n[e]dictione

28
 dictione a sacerdotibus completa missa et inebat a pastoribus
 rio. Qui Lazarum resuscitasti a monumento. supra. fol. 163. Deo-
 lytis accepta cruce vadat ad sepulcrum defuncti: ipsumque se-
 quant clericus bini et bini, ita quod vitulo loco veniat sacerdos pla-
 uis in manu, et in manu sinistra gaudet habere et percipit orationem
 cum aqua benedicta a sinistris vero subdiaconum cum incenso. Cum
 autem ad sepulchrum ventum fuerit, prostratus cum cruce et habet domat
 rans cum ministris, et omnes alii clerici sacerdotes, sive fratres circa
 sepulchrum ordinate se disponant. Et habet domatari⁹ accipiat aquam
 benedictam de manu diaconi, et aspergat sepulchrum defuncti: om-
 de thuribulum, et de ad dexteram in sinistram dextera sporacis, et respo-
 sorio finito, cantor cum primo choro dicat Kyrie eleison. f. 143
 Et eo finito sacerdos dicat alta voce D⁹ in⁹. Duo in sinistram
 eto. dicat. Et ne nos indu. R. Sed libera. A porta inferi

R. Erue domine anima eius. R. Requiescat in pace. Amen.
 R. D⁹s exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te ve.
 R. D⁹s vobiscum. R. Et cum spiritu tuo. Oremus.

Absolve quesumus Domine, animam famul⁹ tui ab om-
 ni vinculo delictorum: ut in resurrectionis gloria inter sa-
 ctos et electos tuos resuscitatus respiret. Per Christum Do-
 minum nostrum. Amen. **O**ratione defuncta. **O**ratio.

Ifluat, q⁹ d⁹s, anima famule tue lucis eterne confortis,
 cuius perpetue misericordie consecuta est sacramentis.
 Per Ch⁹m d⁹m. Amen. **O**ratione defuncta. **O**ratione.

Omnis vita viventium, spes morientium, salus omnium in te
 sperantium, presta propitius: ut anime famulorum famu-
 larumq⁹ tuarum a nostre mortalitatis nexibus absolue, beata
 Maria semper virgine intercedente, in perpetua cum sanctis
 tuis luce letentur. Per Christum dominum nostrum. Amen.
 R. Requiem eterna dona eis d⁹s. R. Et lux perpetua luceat eis.

Deinde cantores dicant. Et dicto
 a clericis circumsta-
 tibus.

Re qui e scant in pa ce. Amen.
 Cantores immediate incipiat responsorium. Ad mento mei deus
 fol. 148. Et du cantat p⁹ d⁹u responsorium reuertant in ecclesiam.

tumulos defunctorum.

Et postquam reuerſi fuerint, ſicut ordinare in choro: et finito reſponſo, ſacerdos dicat alta voce. **P**ater noſter. **Et** eo in ſilentio orato, ſubiungat verſus. **Et** ne nos inducas. **Reſ.** Sed libera. **V.** Porta inferi. **Re.** Erue dñe animam eius. **V.** Requieſcat in pace. **Reſ.** Amen. **V.** Dñe exaudi orationem meam. **Reſ.** Et clamor meus. **V.** Dñs vobiscum. **Reſ.** Et cum ſpiritu tuo. **Oremus.** **Oratio.**

Ibi dñe cōmendamus aīam famuli tui **A.** vt defunctus ſeculo tibi viuat: et q̄ per fragilitatē mundanę cōuſationis peccata commiſit, tu venia miſericordiſſimę pietatis abſterge. **Per** Ehm̄ dñm noſtrū. **Reſ.** Amen. **¶ Pro vna defuncta. Oratio.**

Ibi dñe cōmendamus aīam famule tue **A.** vt defuncta ſeculo tibi viuat: et q̄ per fragilitatē mundanę cōuſationis peccata commiſit, tu venia miſericordiſſimę pietatis abſterge. **Per** Ehm̄ dñm noſtrū. **Reſ.** Amen. **¶ Pro pluribus defunctis. Oratio.**

Ibi dñe cōmendamus aīas famulorū famularūq; tuarū, et oīum fidelīū defunctorū, vt defuncti ſeculo tibi viuant: et q̄ per fragilitatē mundanę cōuſationis peccata cōmiſerūt, tu venia miſericordiſſimę pietatis abſterge. **Per** Ehm̄. **Reſ.** Amen.

Incipiunt ſeptem ſalmi penitentiales. Cap. 34.

Psalmus. V. **Re.** Ne remiſcaris. **Ps.** Domine ne in furorē. **¶ folio 58. ps.**

Beatī quorū remiſſę ſunt iniquitates: et quorū tecta ſunt peccata. **B**eatus vir cui nō imputauit dñs peccatū: nec eſt in p̄p̄t̄ eius dolus. **Q**uī tacui inueterauerūt oſſa mea: dum clamaui tota die. **Q**uī die ac nocte grauata eſt ſup me manus tua: conuerſus ſum in erumna mea, dū conſigitur ſpina. **O**chetus meū cognitū tibi feci: et iniuſtitā meā non abſcondi. **O** ipſi cōfitebor aduerſum me iniuſtitā meā dño: et tu remiſiſti impietatē peccati mei. **P**ro hac orabit ad te oīs ſanctus, in tpe opportuno. **T**eruntamen in diluuiō aquarū multarū, ad eū nō appropinquabunt. **M**ues refugiu meum a tribulatione, q̄ circumdedit me: exultatio mea erue me a circumdatibus me. **I**ntellectū tibi dabo: et inſtuā te in via hac qua gradieris: firmabo ſuper te oculos meos. **N**olite fieri ſicut equus et mulus: quibus non eſt intellectus. **I**n ehamo et freno maxillas eorū cōstringe: et q̄ nō approxinant ad te. **M**ulta flagella peccatoris: ſperantes autē in dño miſericordia circumdabit. **L**etamini in dño et exultate iuſti: et gloriāmini oēs recti corde. **G**loria patri. **ps.** Domine ne in

Aa ne ne in

Psalmi penitentiales.

ne ne in furore tuo arguas me. **v. supra.** folio 58. **ps.** **M**iserere
mei Deus secundum magnam misericordiam tuam: **supra.** fol. 59. **ps.**
Domine exaudi orationem meam, et clamor meus ad te veniat.
Non auertas faciem tuam a me: in quacumque die tribulor, in-
clina ad me aurem tuam. **I**n quacumque die inuocabero te: veloci-
ter exaudi me. **Q**uia defecerunt sicut fumus dies mei: et ossa mea
sicut cinerem auerunt. **P**ercussus sum ut fenestra, et aruit cor meum
quod oblitus sum comedere panem meum. **A**d voce gemitus mei, ad-
hesit os meum carni meae: **S**imilis factus sum pellicano solitudinis,
factus sum sicut nycticorax in domicilio. **V**igilauit, et factus est
sicut passer solitarius in teo. **M**ota die exprobrauerunt mihi
inimici mei: et qui laudabant me aduersum me iurabant. **Q**uia cie-
nerent tanquam panem manducabant: et putum meum cum fetu miscebant. **F**acie
ciei indignationis tue: quod clemens allisisti me. **O**tes mei sicut
vmbra declinauerunt: et ego sicut fenestra arui. **I**n autem die in quod
numquam permanes: et memoriale tuum in generatione et generationem. **I**n
exurgens misereberis sicut: quod tempus miserendi eius, quod venit tempus.
Quia placuerunt seruis tuis lapides eius: et terra eius miserabitur.
Et timebunt gentes nomen tuum domine: et omnes reges terre glo-
ria tua. **Q**uia edificauit dominus sion: et videbit in gloria sua. **R**e-
sperit in orationem humilium: et non sperit precibus eorum. **S**cribatur
hoc in generatione altera: et populus qui creabitur laudabit dominum.
Quia prospexit de excelso sancto suo dominus de celo in terram aspexit.
Mandaret gemitus copeditorum: ut solueret filios interceptorum.
Ut annunciet in sicut nomen domini: et laudem eius in Hierusalem. **I**n con-
tinentudo populos in unum, et reges, ut seruiant domino. **R**espondit
ei in via virtutis sue: paucitate dierum meorum nuncia mihi. **D**e
reuoces me in omni die dierum meorum: in generatione et generationem
anni tui. **I**n initio tu domine terram fundasti: et opera manuum tuarum
sunt caeli. **P**salmi peribunt, tu autem permanes: et omnes sicut vestimentum
autem idem ipse es, et anni tui non deficient. **R**egum seruorum tuorum ha-
bitabunt: et semen eorum in seculum dirigetur. **G**loria patris. **Psalmus**
De profundis clamaui ad te domine. **supra.** fol. 64. **Psalmus**
Domine exaudi orationem meam, auribus percipis. **supra.** fol. 65.
Psalmus **D**omine reminiscaris domine delicta nostra, vel parentum nostrorum: neque
vindictam sumas de peccatis nostris. **Oratio dicenda ante tiraniam.**
Incipit

Inarrabile magnitudinis tue potentias ops Deus petimus et oramus: ut nos patriarcharum fides edificet, prophetarum scientia illuminet, apostolorum charitas ad Dei nostri et mutua fraternae dilectionis charitate inuitet, martyrum tolerantia corroboret, perfectorum plenerantia firmet, et omnia exempla sanctorum instruunt: ac precipua illorum inuocamus merita quorum nomina in libro vite scripta esse non dubitamus: ut pro nobis et pro oibus in hoc loco et in toto mundo famulantibus ante te Deum nostrum intercessores adesse dignentur. Per Christum dominum nostrum. Amen.

Titanica.

Cap. 35.

Criste eleison. **C**hriste eleison. **C**hriste audi nos.

Christe exaudi nos. **P**ater de celis Deus miserere nobis.

Alli redemptor mundi deus miserere nobis. **S**piritus sancte

Deus miserere nobis. **S**ancta Trinitas unus Deus,

mi se re re no bis. **S**ancta Maria ora pro nobis.

Sancta Dei genetrix ora. **S**ancte Michael ora.

Sancta virgo virginum ora. **S**ancte Gabriel ora.

Da 2 **S**anct

Litanie

Sancte Raphael	ora.	Sancti Cosma & Damiane	or.
Sanctus sci angeli & archang.	or.	Sancti Gerasi & Protasi	or.
Sanctus sci bitoru spuum ordi.	or.	Omnes sancti Martyres	or.
Sancte Joanes Baptista	ora.	Sancte Sylvester	ora.
Sanctus sci patriarche & pphe.	or.	Sancte Gregori	ora.
Sancte Petre	ora.	Sancte Martine	ora.
Sancte Paule	ora.	Sancte Augustine	ora.
Sancte Andrea	ora.	Sancte Ambrosi	ora.
Sancte Jacobe	ora.	Sancte Hieronyme	ora.
Sancte Joannes	ora.	Sancte Nicolae	ora.
Sancte Thoma	ora.	Omnes sancti pontifices &	
Sancte Jacobe	ora.	confessores	orate.
Sancte Bartholomee	ora.	Omnes sancti Doctores	orate.
Sancte Matthee	ora.	Sancte Benedicte	ora.
Sancte Simon	ora.	Sancte Dominicce	ora.
Sancte Thadde	ora.	Sancte Francisce	ora.
Sancte Mattheia	ora.	Sancti Antoni	ora.
Sancte Barnaba	ora.	Sancti monachi & cre-	
Sancte Marce	ora.	miti	orate.
Sancte Luca	ora.	Sancti sacerdotes & leui.	or.
Omnes sancti apostoli & euā-		gela Maria magdalena	or.
geliste	orate.	Sancta Agnes	ora.
Sancti discipuli Dni	orat.	Sancta Lucia	ora.
Sancti Innocentes	orate.	Sancta Cecilia	ora.
Sancte Stephane	ora.	Sancta Agatha	ora.
Sancte Laurenti	ora.	Sancta Catharina	ora.
Sancte Vincenti	ora.	Sancta Margarita	ora.
Sancte Fabiane	ora.	Sanctae virgines & vidue	or.
Sancte Sebastiane	ora.	Omnes sancti & sancte Dei	
Sancti Joanes & Paule	orat.	intercedite pro nobis.	

Pro pi ti us e sto par ce no bis do mi ne.
Ropitius esto: exaudi nos **R** b omni malo libera nos do
 domine. **R** mine

R b omni peccato	libe.	P er aduentum tuum	libe.
R b ira tua	lib.	P er natiuitatem tuam	libe.
R b insidijs diaboli	libe.	P er baptismum ⁊ sanctum ies-	
R sistantia ⁊ inuisa mor-		tunium tuum	libe.
te	libe.	P er crucē ⁊ passionē tuā	libe.
R b ira ⁊ odio ⁊ omni mala		P er mortē ⁊ sepulturā tuā	libe.
voluntate	libe.	P er scām resurrect. tuam	libe.
R fulgure ⁊ tempestate	libe.	P er admirabilem ascensionē	
R spiritū fornicationis	libe.	tuam	libe.
R morte perpetua	libe.	P er aduentum spiritus sancti	
P er mysteriū sanctę incar-		paracleti	libe.
nationis tuę	libe.	I n die iudicij	libe.

P ec ca to res, te ro ga mus au di nos.

U t nobis parcas te rog.

U t nobis indulgeas te rog.

U t ad veram penitentiam nos perducere digneris te rog.

U t ecclesiam tuā sanctā regere ⁊ conseruare digneris te rog.

U t dominum apostolicum ⁊ omnes ecclesiasticos ordines in
sancta religione conseruare digneris te rog.

U t inimicos sanctę ecclesię humiliare digneris te rog.

U t regibus ⁊ principibus christianis pacem ⁊ veram concor
diam donare digneris. te rog.

U t cuncto populo christiano pacē ⁊ vnitatē largiri digneris, te r.

U t nosmetipsos in tuo sancto seruitio confortare ⁊ conseruare
digneris te rog.

U t mentes nostras ad celestia desideria erigas, te rog.

U t oibus bñfactoribus nr̄is sempiterna bona retribuas, te ro.

U t animas nostras, fratrum, propinquorum, ⁊ benefactorum
nostrorum ab eterna damnatione eripias, te rog.

U t fructus terre dare ⁊ conseruare digneris, te rog.

U t oibus fidelibus defunctis requiē eternā donare dig. te rog.

U t nos exaudire digneris te rog.

A illi Del, te rogamus audi nos.

A a 3 **A** gnus

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis domine.
Agnus dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos domine.
Agnus dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.
Ubi iste audi nos. **U**bi iste exaudi nos. **R**yrie eleif. **U**bi iste
 eleif. **R**yrie eleif. **P**ater nr̄. **R**. Et ne nos. **Ps**. Deus in ad. r̄.
 folio 17. **R**. Saluos fac seruos tuos, et ancillas tuas. **R**. Deus
 meus sperantes in te. **R**. Esto nobis domine turris fortis. **R**.
 facie inimici. **R**. Nihil proficiat inimicus i nobis. **R**. Et filius
 iniquitatis nō apponat nocere nobis. **R**. Dñe non sin peccā no
 stra facias nobis. **R**. Neq; sin iniquitates n̄ras retribuas no
 bis. **R**. Oremus pro papa nr̄o. **R**. Dñs p̄seruet eum et viuificet
 eū, et beatū faciat eū in terra: et nō tradat eū in aiam inimicorū
 eius. **R**. Oremus pro bñfactoribus nr̄is. **R**. Retribuere dignare
 re dñe oibus nobis bona faciētib; pp̄ nomē sc̄m̄ tuū vitā eter
 nā. **R**. Oremus pro fidelibus defunctis. **R**. Requie et eterna
 lux perpe. r̄c. **R**. Requiescant in pace. **R**. Amen. **R**. Pro fre
 tribus nr̄is absentib;. **R**. Saluos fac seruos tuos. **R**. Deus me
 sperātes in te. **R**. Aditte eis dñe auxiliū de lectō. **R**. Et de Sion
 tuere eos. **R**. Dñe exau. **R**. Et cl. **R**. Dñs vob;. **R**. Et cū. **Oratio**
O Deus cui propriū est misereri semper et parcere, suscipe de
 precationē nr̄az; et nos et oēs famulos tuos, quos delicto
 rum carbena constringit, miseratio tue pietatis absoluat.
Exaudi, q̄s dñe, supplicū p̄ces, et p̄nitentiū tibi parce p̄c̄is et
Iter ostende: vt simul nos et a peccatis omnibus eruas, et a
 penis quas pro his meremur, eripias. **Oratio**
O Deus, qui culpa offenderis, penitentia placaris, prece po
 puli tui supplicantis propitiū respice: et flagella tue iras
 cundie, que pro peccatis nostris meremur, auerte. **Oratio**
O dñs sempiternus deus, miserere famulo tuo pape nostro
 et dirige eum sm̄ tuā clementiā in viā salutis eterne: vt
 te donante tibi placita cupiat, et tota virtute perficiat. **Oratio**

Deus, a quo sancta desideria, recta p[ro]silia, et iuxta sunt ope-
ra, da seruis tuis illa quam mundus dare non potest pa-
cem: vt et corda nostra mandatis tuis dedita, et hostium sublata
formidine, tempora sint tua protectione tranquilla **Oratio**

Oste igne sc[ilicet] sp[iritu]s renes nostros, et cor nostru[m] d[omi]ne: vt tibi
casto corpore seruiamus, et m[un]do corde placeamus. **Oratio**

Redemptor deus omnium conditor et redemptor, animabus
famulorum famularumq[ue] tuarum remissionem cuncto[rum]
tribue peccatorum: vt indulgentiam quam semper optaueru[n]t,
p[ro]p[ter] supplicationibus consequantur. **Oratio**

Actiones nostras, quesumus domine, aspirando p[ro]ueni, et
adiuando p[ro]sequere: vt cu[m]cta nostra oratio et operatio
a te semper incipiat: et per te ce[le]pta finiatur. **Oratio**

Omnipotens sempiterna deus, qui viuorum dominaris si-
mul et mortuorum, omniumque misereris, quos tuos fide
et opere futuros esse p[ro]gnoscis, te supplices exoramus: vt p[ro]g-
nibus effundere preces decreuimus, quosq[ue] vel p[re]sens seculum
adhuc in carne retinet, vel futuru[m] iam exutos corpore suscepit,
intercedentibus o[mn]ibus sanctis tuis, pietatis tue clementia, om-
nium delictorum suorum veniam consequantur. Per domi-
n[u]m. **Oratio**. **R.** Et clam. **V.** Benedicamus d[omi]no. **R.** Deo gra-
tias. **V.** Exaudiat nos o[mn]ipotens et misericors domin[us]. **R.** Ame[n].

C Psalmi graduales, in feriali officio tantum dicuntur
in Quadagesima. Cap. 36.

Anticus graduu[m] ante inchoatione[m] matutini absolute in-
cipitur. Psalmi d[omi]ni sededo: orationes vero et versiculi sic
p[ro]p[ter] gembus: et omnia per ordinem, vt hic sequitur. **Psalmus.**

Ad d[omi]n[u]m cum tribularer cl. fol. 160. Et dicuntur hi p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] p[ro]p[ter]
ma i[n]ne Gloria par. Requiem eter. ultimo excepto. **Psalmus.**
oculos meos in montes, vnde vt. fol. 160.

Iteratus sum in his q[ue] dicta sunt mihi: in domu[m] d[omi]ni ibim[us].
stantes erant pedes n[ost]ri in atrijs tuis Hier[osol]im. **R.** ier[osol]im,
q[ue] edificat vt ciuitas: cuius participatio eius in idipsum. **I**lluc
enim ascenderu[n]t tribus, tribus d[omi]ni, testimoni[u]m israel: ad p[ro]fite[n]-
du[m] nomini d[omi]ni. **Q**uia illic sederu[n]t sedes in iudicio: sedes super
domu[m] David. **R**ogate q[ue] ad pacem sunt Hier[osol]im: et abundantia
diligenti bus te, **R**iat pax in virtute tua: et abunda[n]tia in turribus
tuis.

Da 4

tuis. **P**ropter fratres meos et proximos meos, loquebar pacē de te. **P**ropter domum Dñi Dei nostri, que sunt bona tibi. **Ps.**

Ad te leuavi oculos meos: qui habitas in celis. **A**cce sicut oculi seruatorū in manibus dñorum suorum. **S**icut oculi angelę in manibus dñę sue: ita oculi nři ad dñm deū nřm, donec miserat nři. **M**iserere nři dñe, miserere nři: qz multum repleti sumus despectione. **Q**uia multum repleta est anima nostra: operantium abundantibus et despectio superbis. **Psalmus.**

Dñi qz dñs erat in nobis: (dicat nūc israel) nisi qz dñs erit in nobis. **Q**uiz exurgeret hoies in nos: forte viuos deglutissent nos. **Q**uiz irasceret furor eorū in nos: forsitan aqua obforbuisset nos. **M**orentē pertransiuit aia nřa: forsitan pertrāsisset aia nřa aquā intolerabilē. **B**enedictus dñs, qui non dedit nos in captione dentibus eorū. **A**ia nřa sicut passer erepta est de laqueo venatiū. **L**aqueus pertritus est: et nos liberati sumus.

Ad iutorium nřm in noie dñi: qui fecit celū et terrā. **R**equiem eter. **E**t lux perpetua luce. **P**ater nři. **scere. V.** Et ne nos. **S**ed libera. **V.** A porta inferi. **R.** Erue dñe aias eorum. **V.** Ne quiescant in pace. **R.** Amen. **V.** Dñe exaud. **R.** Et clamor. **V.** Dñs vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oremus.**

Absolve qs dñe aias famulorū famularūqz tuarū: et ois deliū defanctorū ab oi vinculo delictorū: vt in resurrectionis gloria inter scōs et electos tuos resuscitati respirēt. **Per. Ps.**

Qui pñdunt in dño, sicut mōs sion: nō cōmouebit in circuitu eius, qui habitat in iherlīm. **M**ōtes in circuitu eius, et dñs in circuitu ppli sui: ex hoc nunc et vsqz in seculū. **Q**uia nō relinquet dñs virgā peccatorū super sortē iustorū: vt nō extendat manū ad iniquitatē manus suas. **B**enefac dñe bonis et rectis corde. **D**eclinantes autē in obligationes adducet dñs cū operantibus iniquitatem: pax super israel. **G**loria patri, et filio. **Psalmus.**

Interuertendo dñs captiuitatē sion: facti sumus sicut exultatione. **M**unc repletum est gaudio os nřm: et lingua nřa exultatione. **M**unc dicent inter gentes: magnificauit dñs facere cum eis. **M**agnificauit dñs facere nobiscum: facti sumus letantes. **C**onuertere dñe captiuitatē nostrā: sicut torrens in austro. **Q**ui seminant in lacrymis: in exultatione metēt. **C**um te sicut ros hiebat: mittentes semina sua. **V**enientes autē venient cum exulta-

Canticum graduum.

exultatione: portantes manipulos suos. **Gloria pa. Psalmus.**

Nisi dñs edificauerit domū: in vanū laborauerūt qui edificauerunt eam. **N**isi dñs custodierit ciuitatē: frustra uigilat qui custodit eam. **U**anum est uobis ante lucē surgere: surgite postquā sederitis, qui manducatis panē doloris. **C**um dederit dilectis suis somnum: ecce hereditas dñi, filij merces fructus vētris. **S**icut sagittę in manu potentis: ita filij ex cussorum. **B**eatus uir, qui impleuit desiderij suum ex ipsis: non confundetur cum loquetur inimicis suis in porta. **Gloria patri. ps. Beati omnes qui timent dominū: qui ambu. supra. fol. 37. Psalmus.**

Sepe expugnauerūt me a iuuetute mea: dicat nūc Israel. **S**epe expugnauerūt me a iuuetute mea: etenim nō potuerūt mihi. **S**upra dorsum meū fabricauerūt pctōres: prolongauerūt iniquitatē suā. **D**ñs iustus cecidit ceruices pctōrum: confundant & conuertant retrosum oēs qui oderūt sion. **R**iant sicut fenū tectorū: qđ priusq̄ euellat, exaruit. **D**e quō nō implebit manū suā qui mēter: & sinuz suū qui manipulos colliget. **E**t non dixerunt qui p̄teribant, bñdictio dñi super uos: bñdiximus uobis in noie dñi. **Gloria pa. Kyrie ele. Chiste eleis. Kyrie eleis. Pater nř. secr. Et ne nos. Sed lib. v. Memeto congregationis tuę. Quā possedisti ab initio. Die gra. Et cla. Dominus uob. Et cum spiritu tuo. Oratio.**

Deus cui propitiū est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram: & nos & omnes famulos tuos, quos delictorū cathena constringit, miseratio tuę pietatis absoluat. **P**er Christum dominum nostrum. **Psalm. De profundis clamam ad. fol. 161. cum Gloria pa. Psalmus.**

Domine nō est exaltatū cor meū: neq; elati sunt oculi mei. **N**eq; ambulau in magnis: neq; i mirabilibus sup me. **S**i nō humiliter sentiebāt, sed exaltaui aiām meā. **S**icut ablatus est super matrē suam: ita retributio in aiā meā. **S**peret israel in dño ex hoc nunc, & usq; in seculum. **Gloria pat. psal. Memento dñe David & ois. fol. 146. cum Gloria pa. psal.**

Ecce qđ bonum & qđ iucundum: habitāre fratres in vnum. **S**icut unguentum in capite, quod descendit in barbā, barbā Aaron. **Q**uod descendit in orāam uestimenti eius, sicut ros hermon: qui descendit in montem Sion. **Q**ui illuc mādauit

De multiplici genere

nit dñs benedictionem ⁊ vitam vsqz in seculum. **G**loria pa.
Ecce nunc benedicite dñm. oēs serui dñi. **Q**ui statis in do-
mo dñi in atrijs domus dei nostri. **I**n noctibus extolle-
te manus vestras in sancta: ⁊ benedicite dñm. **B**enedicat te
dñs ex Sion: qui fecit celum ⁊ terram. **G**loria pat. Kyrie elei.
Christe elei. Kyrie elei. **P**ater noster. **Secreto. V.** Et ne nos ind.
Sed libera. **V.** Saluos fac seruos tuos, ⁊ ancillas tuas. **G**
Deus meus sperantes in te. **V.** Domine exaud. **P.** Et clam.
Dominus vobiscum. **R.** Et cum spiritu tuo. **Oremus. Oratio.**
Proterende dñe famulis ⁊ famulabus tuis dexteraz celestis
auxilij: vt te toto corde perquirant, ⁊ que digne postulat.
consequi mereantur. **Per Christum dominum. R.** Amen.

Finit quintus ⁊ vltimus Tractatus primę partis
libri Sacerdotalis de Sacramento extreme vi-
ctiois, ⁊ de sepulturis, ⁊ alijs annexis.

**Secunda Pars Libri Sacerdotalis, de
oficio Sacerdotis curati.**

Proemium.

**De varijs benedicendi, seu benedictionum acce-
pt. omnibus ex diuina scriptura acceptis.**

Bndice
re, hoc
est bla-
phema
re.

Quoniam consummata per dei gratiam
priori parte huius libri Sa-
cerdotalis de quinque Sacramen-
tis ecclesie, ⁊ eorum annexis
Sacerdotem inferioris ordinis
id est non Epi, consecrandis ⁊ mi-
nistrandis: eadem dei gratia
veniente, in hac secunda parte
de Benedictionibus ad sacerdo-
tem non Episcopum pertinentibus, tractandum videtur. **B**ene-
dicere, vel benedictio accipitur in sacra scriptura ⁊ in malis
in bonum sensum. Et in malum quidem benedicere, idem est
quod blasphemare. **J**ob. 2. **B**enedic Deo ⁊ morere: dixit vobis
Job ad eum: id est blasphemare, vel male dicere deo, vt te de hac
ta eiciat. **E**t 3. **R**eg. 3. **B**enedixit **I**haboth deum ⁊ regez: id est
blasph.